

Moduł Główny

Wersja: 6.2.2



4Trans

Moduł Główny

Wszystkie prawa zastrzeżone

Kopiowanie, wprowadzanie zmian, przesyłanie, publiczne odtwarzanie i wszelkie wykorzystywanie tych treści wymaga uprzedniej pisemnej zgody wydawcy.

Nazwy firm i produktów wymieniane w tej Instrukcji mogą być zastrzeżonymi nazwami lub zastrzeżonymi znakami handlowymi ich właścicieli. Wydawca oraz autor nie roszczą sobie do nich żadnych praw.

Chociaż dołożono szczególnej staranności w trakcie tworzenia tego dokumentu, to jednak ani wydawca ani autor nie odpowiadają za błędy i opuszczenia ani za szkody spowodowane użyciem informacji zawartych w tym dokumencie. W żadnym razie wydawca ani autor nie odpowiadają za niezyskany przychód ani też za żadne inne szkody ekonomiczne bezpośrednio lub pośrednio spowodowane lub rzekomo spowodowane przez ten dokument.

Okna programu przedstawione w obrazach (screen'ach) zamieszczonych w niniejszej instrukcji mogą się różnić kształtem i zawartością od okien posiadanej wersji programu. Różnica ta może wystąpić szczególnie dla wersji programu innej od wersji instrukcji.

Produkcja:

INELO Polska Sp. z o.o.

ul. Karpacka 24/U2b
43-300 Bielsko-Biała
POLAND
www.inelo.pl

Spis treści

1. Witamy	7
2. Pakiet instalacyjny	9
3. Jak korzystać z pomocy	10
4. FAQ (Najczęściej Zadawane Pytania)	11
5. Instalacja	11
..5.1. Wymagania minimalne	11
..5.2. Instalacja programu	14
.....5.2.1. Samodzielna instalacja Microsoft® SQL Server	14
..5.3. Serwer	29
.....5.3.1. Podłączenie i odłączenie bazy danych	30
5.3.1.1. Uruchomienie programu Database Manager	31
5.3.1.2. Podłączenie bazy danych	31
5.3.1.3. Odłączenie bazy danych	34
..5.4. HASP Manager	35
.....5.4.1. Windows® 10, Windows Server® 2008	35
5.4.1.1. Ustawienie pliku instalacyjnego	36
5.4.1.2. Instalacja HASP Managera jako usługi	36
5.4.1.3. Konfiguracja zabezpieczeń - zapobieganie wykonywaniu danych	37
.....5.4.2. Windows® 8	38
..5.5. Instalacja urządzeń	39
.....5.5.1. Klucz licencyjny	39
5.5.1.1. Komunikat: Brak klucza	40
.....5.5.2. Skaner płaski	41
.....5.5.3. Skaner rolkowy	41
.....5.5.4. TachoReader	42
.....5.5.5. TachoReader Basic	43
.....5.5.6. TachoReader Combo Plus	44
..5.6. Przeniesienie programu na inny komputer	45
6. Pierwsze uruchomienie	49
..6.1. Krok 1 - wybór trybu pracy programu	49
..6.2. Krok 2 - przygotowanie serwera	52
..6.3. Logowanie	54
.....6.3.1. Logowanie proste	54
.....6.3.2. Logowanie zaawansowane	55
.....6.3.3. Ustawienia ścieżek	56

..6.4. Nadawanie uprawnień	57
..6.5. Ustawienie kopii zapasowej bazy danych	57
..6.6. Aktywacja programu	58
..6.7. Port TCP/IP dla MS SQL Serwer	58
7. Tryb uruchamiania programu	59
..7.1. Zmiana trybu pracy na zaawansowany	59
..7.2. Zmiana trybu pracy na standardowy	60
8. Aktualizacja programu - Updater	60
..8.1. Pobieranie i instalacja	61
..8.2. Zamówienie gwarancji	62
..8.3. Niepowodzenie aktualizacji - przyczyny i rozwiązanie	62
9. Panel administracyjny	65
..9.1. [014] Ustawienia	65
.....9.1.1. Główne	65
9.1.1.1. Ustawienia wyglądu list	67
9.1.1.2. Ustawienia wyglądu menu	69
.....9.1.2. Panel administracyjny	69
9.1.2.1. Aktualizacje automatyczne	70
9.1.2.2. Bezpieczeństwo	70
9.1.2.3. Dostosowanie szablonów zapisu	71
9.1.2.4. E-mail - Terminarz	72
9.1.2.5. Import/Eksport	73
9.1.2.6. Lista wykorzystania licencji	74
9.1.2.7. Numeracja	74
9.1.2.8. Państwa	77
9.1.2.9. Serwis	77
9.1.2.10. Szablony uprawnień	79
9.1.2.11. Ścieżki	80
9.1.2.12. Ustawienia kopii bazy	81
9.1.2.13. Użytkownicy	85
9.1.2.14. Współpraca z interLAN SPEED	90
..9.2. [015] Aktywność użytkownika	92
10. Moduł Główny	92
..10.1. Start	93
..10.2. Wywołanie listy najbliższych terminów	94
..10.3. Komunikaty	95
..10.4. Podstawowe informacje	95
.....10.4.1. Pasek narzędziowy list	95

.....10.4.2. Filtrowanie list	97
10.4.2.1. Filtrowanie na wybranych kolumnach	97
10.4.2.2. Filtrowanie szybkie	98
.....10.4.3. Filtrowanie kierowców i samochodów w oknach programu	98
.....10.4.4. Generowanie raportów	99
10.4.4.1. Kolejka raportów	100
.....10.4.5. Okno podglądu raportów	101
.....10.5. Menu główne	103
.....10.5.1. Plik	103
10.5.1.1. Start	103
10.5.1.2. Przełącz użytkownika	103
10.5.1.3. Język	104
10.5.1.4. Utwórz Backup	104
10.5.1.5. Zmiana hasła	105
10.5.1.6. Import/Eksport	105
10.5.1.6.1. [017] Lista powiązań importu/eksportu	105
10.5.1.7. Paski narzędzi	106
10.5.1.8. Zakończ	106
.....10.5.2. Dane podstawowe	106
10.5.2.1. [001] Firmy	107
10.5.2.2. [002] Miasta	114
10.5.2.3. [003] Samochody	116
10.5.2.4. [005] Pracownicy	119
10.5.2.4.1. Dane podstawowe	121
10.5.2.4.2. Umowy	124
10.5.2.4.2.1. Umowa o pracę	124
10.5.2.4.2.1. Dane podstawowe	125
10.5.2.4.2.2. Inne kraje	128
10.5.2.4.2.3. Stawki porównawcze i urlopy	129
10.5.2.4.2.4. Ryczałty i premie	132
10.5.2.4.2.2. Inne umowy	137
10.5.2.4.3. Ustawienia inne kraje	140
10.5.2.4.4. Adres	143
10.5.2.4.5. Dokumenty	144
10.5.2.4.6. Kategoria	144
10.5.2.4.7. Rozliczenia i współpraca	145
10.5.2.4.8. Przewóz okazjonalny osób	145
10.5.2.5. [006] Grupy pracowników	146

10.5.2.6. [007] Grupy samochodów	147
10.5.2.7. [008] Słowniki	147
10.5.2.8. [009] Kursy walut	148
10.5.2.9. [010] Dokumenty	149
10.5.2.10. [011] Święta i dni wolne	150
10.5.2.11. [012] Terminarz	150
10.5.2.12. [013] Trasy	153
10.5.2.13. [014] Ustawienia	155
10.5.2.13.1. Główne	156
10.5.2.13.1.1. Ustawienia filtrów	158
10.5.2.13.1.2. Ustawienia raportów	160
10.5.2.13.1.3. Ustawienia wyglądu	162
10.5.2.13.1.4. Ustawienia wyglądu list	163
10.5.2.13.1.5. Ustawienia wyglądu menu	165
10.5.2.13.2. Terminarz	166
10.5.2.13.3. Kursy walut	167
10.5.2.13.4. Panel administracyjny	168
10.5.2.14. [015] Aktywność użytkownika	168
.....10.5.3. Przepisy	168
.....10.5.4. Inne	169
.....10.5.5. Pomoc	169
..11. Dodatkowe informacje	171
....11.1. O firmie Inelo	172
....11.2. Wsparcie i serwis	172
....11.3. Użyteczne linki	173
....11.4. Kopiowanie programu	174
....11.5. Skróty klawiaturowe	174
....11.6. Słowniczek	175

1. Witamy

Wersja MINI

Wersja **MINI** programu **4Trans** pozwala na zapis danych i czynności z tachografów dla ograniczonej liczby **aktywnych** pojazdów. Liczba **aktywnych** pojazdów zależy od wybranego wariantu i wynosi 5, 10, 20, 50 lub 100 samochodów.

*Podstawowa różnica między pełną wersją programu **4Trans** a wersją **MINI** polega na niezapisywaniu zdarzeń dla samochodów **nieaktywnych**.*

Informacje o posiadanej wersji **MINI** dostępne są w:

- **Pomoc** -> **O programie** po kliknięciu ;
- **Dane podstawowe** -> **Samochody** w pasku informacyjnym u góry zakładki.

Główne cechy wersji MINI

- Brak zapisu zdarzeń dla samochodów nieaktywnych;
- Możliwe dodawanie i korzystanie z dowolnej liczby pojazdów w modułach innych niż **TachoScan**.
Po przekroczeniu dopuszczalnej liczby aktywnych pojazdów dla danej wersji **MINI**, każdemu kolejnemu nowemu pojazdowi dodanemu w module innym niż **TachoScan** domyślnie przyporządkowywany jest status **aktywny (z wyjątkiem TS)**;
- Brak możliwości zapisu zmian w oknie tarczy analogowej, przypisanej do konkretnego kierowcy lecz nieprzyporządkowanej do żadnego samochodu (istnieje możliwość zapisu zmiany dla tarcz nieprzypisanych do żadnego kierowcy i samochodu, lub dla tarczy przyporządkowanej tylko do samochodu);
- Są 3 możliwe statusy aktywności pojazdu;
 - **Aktywny:**
 - Dane i czynności z tachografu dla tego samochodu są zapisywane do bazy danych;
 - Pojazd widoczny dla wszystkich modułów 4Trans;
 - Dla każdego aktywnego samochodu można dodać maksymalnie 2 karty drogowe na dzień;

- Dla każdego aktywnego samochodu można dodać maksymalnie 4 tarczki analogowe na dzień;

- **Nieaktywny:**

- Dane i czynności z tachografu dla tego samochodu nie są zapisywane do bazy danych;
- Pojazd niewidoczny dla wszystkich modułów programu 4Trans;

- **Aktywny (z wyjątkiem TS):**

- Dane i czynności z tachografu dla tego samochodu nie są zapisywane do bazy danych;
- Pojazd widoczny dla wszystkich modułów programu **4Trans** za wyjątkiem modułu **Ta-choScan**
- Nie ma możliwości wprowadzania zmian w kartach drogowych przypisanych do tego samochodu;
- Nie ma możliwości dodawania kart drogowych do tego samochodu;

*Status aktywności dla każdego samochodu definiowany jest w polu **Stan pojazdu** w **Danych podstawowych** wybranego samochodu (**Dane podstawowe** -> **Samochody**).*

*Można zdefiniować dowolne **Stany pojazdu**, którym należy przypisać jeden z trzech ww. statusów aktywności. Nie ma możliwości zmiany statusu aktywności przypisanego do danego **Stanu pojazdu**.*

- **Stan pojazdu** każdego samochodu może zostać zmieniony **maksymalnie 5 razy**.

Informację o dostępnej liczbie możliwych zmian statusu znaleźć można w zakładce **Dane podstawowe** wybranego samochodu, w adnotacji przy polu **Stan pojazdu (Dane podstawowe -> Samochody** -> otwórz do edycji wybrany samochód);

Przykładowy przebieg zmian Stanu pojazdu		
pozostało zmian	stan pojazdu (przykład 1)	stan pojazdu (przykład 2)
5	aktywny	nieaktywny
4	nieaktywny	aktywny
3	aktywny	nieaktywny
2	nieaktywny	aktywny
1	aktywny	nieaktywny
0	nieaktywny	aktywny

*Każda zmiana powyżej limitu jest odpłatna- jeśli chcesz jej dokonać skontaktuj się z serwisem **INELO Polska Sp. z o.o.***

- **Limit zmian sumy kontrolnej** wynosi **10** - jest to limit możliwych zmian bazy oraz przepięć między bazą pełnej wersji programu a bazą **MINI**.

Informacja o dostępnej liczbie możliwych zmian widnieje w **Pomoc -> O programie** w wierszu **Ilość pozostałych zmian sum kontrolnych dla klucza licencyjnego**.

W momencie uruchomienia programu **4Trans** na innej niż dotychczas bazie **MINI** wyświetlane jest ostrzeżenie o dostępnym limicie zmian bazy.

*Usługa zwiększenia **limitu zmian sumy kontrolnej** jest odpłatna - jeśli chcesz jej dokonać skontaktuj się z serwisem **INELO Polska Sp. z o.o.***

[Kontakt do producenta programu 4Trans](#)¹⁷²

[Kontakt do wsparcia i serwisu programu 4Trans](#)¹⁷²

[Użyteczne linki](#)¹⁷³

[FAQ \(Najczęściej Zadawane Pytania\)](#)¹¹

*Jeśli nie umiesz poruszać się po tym pliku pomocy "[kliknij tutaj](#)"¹⁰".
Aby zobaczyć plik pomocy, należy kliknąć nazwę modułu w drzewku po lewej stronie.*

2. Pakiet instalacyjny

W skład **standardowego** pakietu instalacyjnego wchodzi:

- Płyta instalacyjna CD lub link do instalacji oprogramowania,
- Instrukcja obsługi lub link do pobrania instrukcji obsługi,
-
- Klucz licencyjny,

Zawartość pakietu instalacyjnego można poszerzyć o:

- [Skaner Canon](#)⁴¹ lub [Skaner rolkowy Plustek](#)⁴¹ - umożliwiają skanowanie tarcz tacho,
- [Czytnik TachoReader](#)⁴² - umożliwia na stanowisku komputerowym szybkie pobieranie danych z elektronicznych kart kierowców,
- [TachoReaderBasic](#)⁴³ - urządzenie umożliwiające pobieranie danych z tachografów cyfrowych,
- [TachoReader Combo Plus](#)⁴⁴ - urządzenie umożliwiające pobieranie danych zarówno z kart kie-

rowców jak i z tachografów cyfrowych.

Programy firmy INELO Polska Sp. z o.o. w zależności od zamówienia są sprzedawane z różnymi pakietami instalacyjnymi.

3. Jak korzystać z pomocy

W celu ułatwienia poruszania się w pomocy, została ona podzielona na kategorie odpowiadające głównym elementom programu. W ten sposób można łatwo i szybko dotrzeć do informacji na żądany temat bez konieczności przeszukiwania całego pliku. Na końcu listy tematów znajduje się "[słowniczek](#)¹⁷⁵" pojęć używanych w programie oraz niniejszej Pomocy.

1. Oznaczenia przyjęte w pomocy:

- Kolorem **niebieskim** zaznaczone są odnośniki do okienek z dokładniejszymi informacjami na dany temat.

W tabeli tej wyświetlane są ostrzeżenia, które użytkownik powinien przeczytać żeby uniknąć niepotrzebnych kłopotów i/lub strat.

W tabeli tej wyświetlane są przydatne podpowiedzi, ułatwiające pracę z programem.

W tabeli tej zawarte są przykładowe wyliczenia, zastosowania niektórych opcji lub przykłady rozliczania pracownika w celu łatwiejszego zrozumienia zasad działania programu 4Trans.

2. Niektóre zagadnienia w pomocy pogrupowane są tematami. Aby odnaleźć informacje na dany temat, można:

- wybrać środkową zakładkę o nazwie **Szukaj** (Search) i wpisać charakterystyczne dla tego tematu wyrazy (tzw. słowa kluczowe - keywords), a następnie nacisnąć klawisz . Spowoduje to wyświetlenie się wszystkich tematów zawierających szukaną nazwę.

Program zwykle szuka tylko dokładnych trafień - to znaczy wpisanie tylko litery 'a' spowoduje wyświetlenie tylko tych tematów, w których występuje litera 'a' osobno. Żeby więc wyszukać tematy z podobnymi wyrazami zamiast dokładnych, należy użyć znaku * (gwiazdka). Dzięki temu program wyświetli także przybliżone trafienia.

Przykład: Wyszukiwanie wyrazu **kier*** spowoduje wyświetlenie się tematów zawierających wyrazy kierowca, kierowców, kierowcy.

albo:

- odszukać go poprzez drzewo po lewej stronie Pomocy, klikając na jedną z nadrzędnych kategorii na które jest podzielona pomoc, a następnie odpowiednie podgrupy prowadzące do tego elementu.

Opcja przeznaczona dla bardziej doświadczonych użytkowników posiadających podstawową orientację w strukturze programu.

Wyszukiwanie na aktualnie otwartej stronie Pomocy:

Żeby łatwiej odnaleźć daną informację na długiej stronie Pomocy, można uaktywnić opcję przeszukiwania tekstu, naciskając "[kombinacje](#)" klawiszy  + . Jeśli okienko wyszukiwania nie pojawi się, należy kliknąć lewym przyciskiem myszy wewnątrz okna zawierającego tekst, a następnie ponownie spróbować kombinacji  + .

4. FAQ (Najczęściej Zadawane Pytania)

Odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania znajdziesz na stronie [FAQ Inelo](#).

5. Instalacja

W tym temacie poruszone są zagadnienia związane z instalacją programu 4Trans. W dalszej części tematu znajdują się opisy instalacji urządzeń współpracujących z programem.

*Do instalacji programów **wymagane** jest zalogowanie się na konto z uprawnieniami administracyjnymi w systemie operacyjnym.*

5.1. Wymagania minimalne

Poniższa konfiguracja przedstawia **MINIMALNE** wymagania sprzętowe, które muszą zostać spełnione w celu umożliwienia pracy z programem.

Bez względu na poniższe wymagania minimalne program: 4Trans nie będzie wspierany na systemach Windows® i SQL Server™, dla których firma Microsoft® zakończy wsparcie techniczne.

Komputer pracujący jako klient

- system operacyjny: Windows® 10, Windows® 11, Windows Server® 2008 R1 SP-2, Windows Server® 2008 R2 SP-1, Windows Server® 2012, Windows Server® 2012 R2;
+ dla każdego z systemów wszystkie dostępne aktualizacje Windows® Update;
- Internet Explorer® wersja 8 lub wyższa;
- procesor **1,5 GHz**;
- minimum **512 MB dostępnej** pamięci operacyjnej RAM;
- w zależności od ilości instalowanych modułów ok. **2 GB** wolnej przestrzeni dyskowej;
- minimalna rozdzielczość ekranu **1280 x 768**;
- podłączona baza danych do **Microsoft® SQL Server™ 2012 lub nowsza** na komputerze pracującym jako serwer,
- w trakcie pierwszego uruchomienia domyślnie będzie instalowany:
 - Microsoft® SQL Server™ 2017 Express dla systemu operacyjnego Windows® 8.1, Windows Server® 2012, Windows Server® 2012 R2;
 - Microsoft® SQL Server™ 2019 Express dla systemu operacyjnego Windows® 10 i Windows® 11;
- format daty w ustawieniach regionalnych systemu musi być taki sam na **wszystkich** stanowiskach łącznie z komputerem pracującym jako serwer;
- skaner do skanowania tarcz, obsługujący rozdzielczość skanowania **300 dpi**, tryb kolorów **czarno-biały** (1 bit - black & white), **czarne tło** obszaru skanowanych dokumentów oraz sterownik TWAIN,
(zalecane modele skanerów: Canon LiDE 70, LiDE 100, 110, 200 lub LiDE 210, Plustek SmartOffice PS283);
- czytnik do odczytu cyfrowych kart kierowcy spełniający wymagania: wsparcie dla protokołów T=0, T=1, częstotliwość taktowania 4 MHz lub wyższa, obsługa kart procesorowych ISO 7816 oraz EMV 2000 Level 1, zgodność z wymaganiami ISO 7816, format karty ID-1 (Full Size), kompatybilność z PC/SC oraz CT-API lub urządzenie **TachoReader Combo Plus**,
(zalecane modele czytników kart: Omnikey 3121 (USB), Omnikey 4040 Mobile (PCMCIA), Omnikey 4321 Mobile (ExpressCard 54), SCR 3310 (USB), SCR 243 (PCMCIA), SCR 3340 (ExpressCard 54),
- jedno z urządzeń do odczytu danych z tachografu cyfrowego: **TachoReaderBasic, TachoReader Combo Plus, TachoUSB** lub **TachoBlue**.

Komputer pracujący jako serwer

- system operacyjny: Windows® 10, Windows® 11 Windows Server® 2008 R1 SP-2, Windows Server® 2008 R2 SP-1, Windows Server® 2012, Windows Server® 2012 R2;
+ dla każdego z systemów wszystkie dostępne aktualizacje Windows® Update;
- Internet Explorer® wersja 8 lub wyższa;
- procesor **2 GHz** (zalecany układ wielordzeniowy);
 - suma wszystkich rdzeni w układzie jedno i wieloprocessorowym musi być potęgą liczby 2 - np: 1, 2, 4, 8, 16, itd;
- wolna przestrzeń dyskowa: **4.2 GB** (uzależniona od ilości wprowadzanych danych);
- minimum **512 MB dostępnej** pamięci operacyjnej RAM (zalecane minimum 1GB);
- port USB - dla klucza licencyjnego USB;
- minimalna rozdzielczość ekranu **1280 x 768**.
- format daty w ustawieniach regionalnych systemu musi być taki sam na **wszystkich** stanowiskach łącznie z komputerem pracującym jako serwer;
- do instalacji serwera programu wymagane jest zalogowanie się na konto z uprawnieniami administracyjnymi w systemie operacyjnym;
- nazwa serwera:
 - nazwa użytkownika nie może być taka sama jak nazwa komputera;
 - pierwszy znak musi być literą zdefiniowaną w standardzie Unicode 2.0 obejmującą litery łacińskie od "a" do "z" oraz od "A" do "Z";
 - kolejne znaki:
 - litery zdefiniowane w standardzie Unicode 2.0;
 - cyfry z alfabetu łacińskiego;
 - spacje i znaki specjalne są niedozwolone (np. "-", "@", "#", "\$");
- **nie można zmieniać nazwy komputera, na którym zainstalowano bazę programu 4Trans.**

Podczas pierwszego uruchomienia instalowany jest serwer bazy danych:

- **Microsoft® SQL Server™ 2017 Express** dla systemu operacyjnego Windows® 8.1, Windows Server® 2012, Windows Server® 2012 R2;
- **Microsoft® SQL Server™ 2019 Express** dla systemu operacyjnego Windows® 10 i Windows® 11

Ograniczenia bazy SQL Server® 2017 express:

- obsługa jednego fizycznego procesora;
- 1410 MB pamięci RAM;
- rozmiar bazy danych: 10 GB.

Jeśli maksymalny rozmiar bazy (10GB) będzie niewystarczający konieczny jest zakup najnowszej komercyjnej wersji Microsoft® SQL Server®.

W trakcie instalacji może być wymagany restart komputera. W takim przypadku instalator automatycznie wznowi proces instalacji po uruchomieniu systemu.

5.2. Instalacja programu

Aby dokonać instalacji należy uruchomić plik instalacyjny pobrany przez link lub dostarczony na płycie CD.

Następnie należy wykonywać czynności proponowane przez program instalacyjny, naciskając przycisk  (**[Next >]**). Jeżeli katalog docelowy nie zostanie zmieniony, program zostanie zainstalowany w domyślnej lokalizacji:

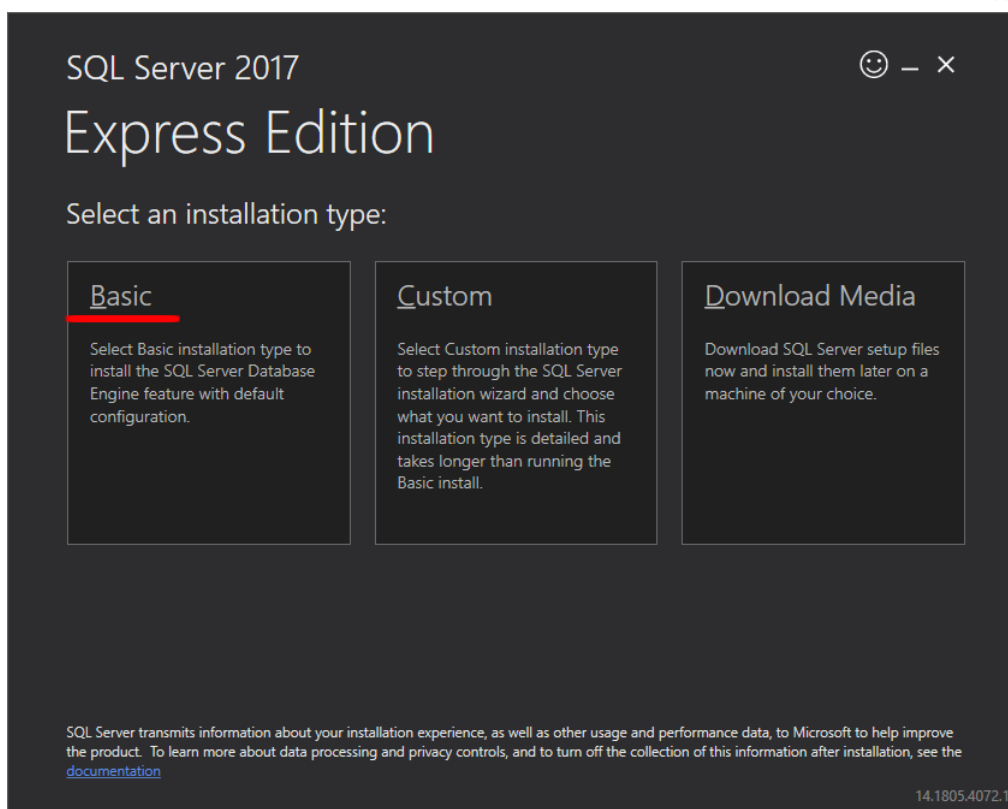
- dla systemów 32-bitowych: "C:\Program Files\INELO\";
- dla systemów 64-bitowych w zależności od typu systemu Windows®:
 - "C:\Program Files (x86)\INELO\";
 - lub
 - "C:\Pliki programów (x86)\INELO\";

Dalszy etap instalacji programu 4Trans przedstawiony jest w zagadnieniu: "[Pierwsze uruchomienie](#)".

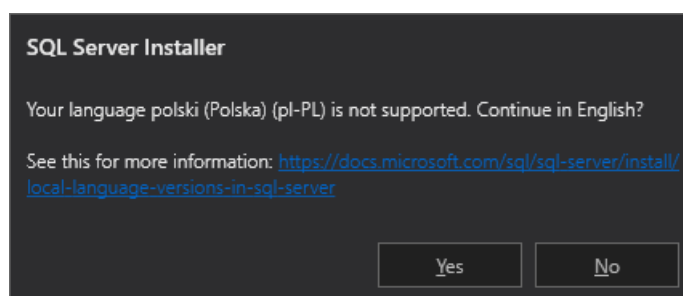
5.2.1. Samodzielna instalacja Microsoft® SQL Server

Producent programu dopuszcza możliwość samodzielnej instalacji serwera Microsoft® SQL Server™.

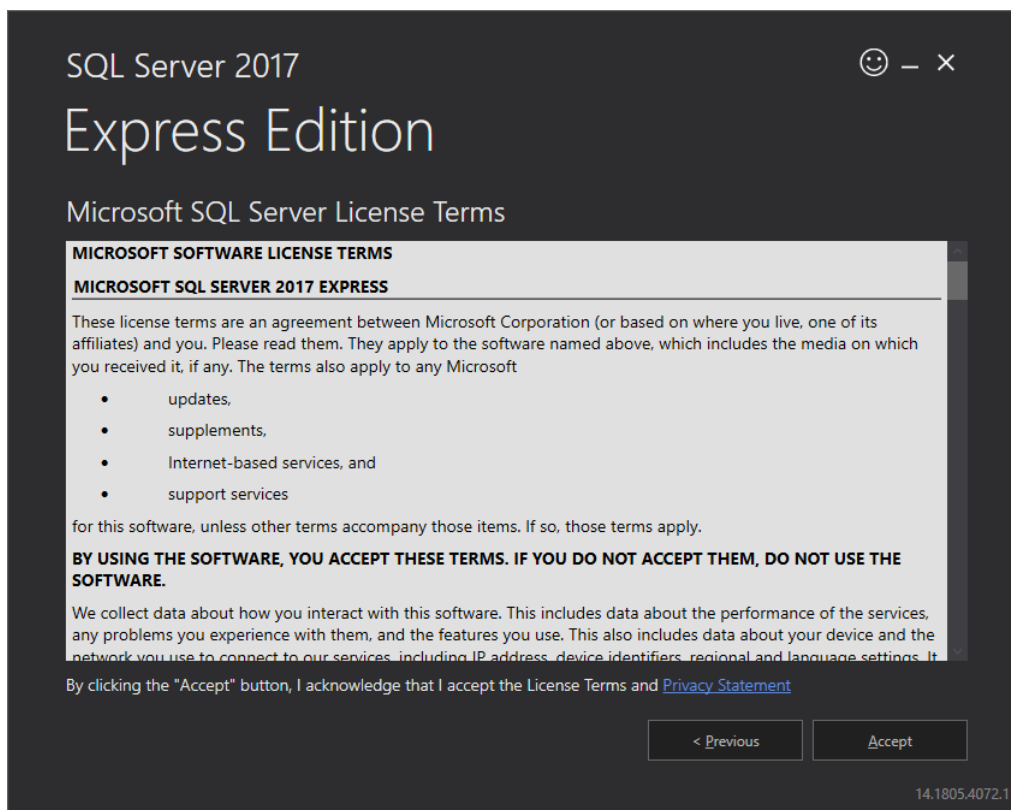
- Aby zainstalować Microsoft® SQL Server™:
 1. Pobieramy darmową wersję serwera ze [strony Microsoftu](#) klikając na przycisk Download
 2. Po uruchomieniu instalatora wyświetla się okno instalacyjne, gdzie wybieramy rodzaj instalacji: **Basic**



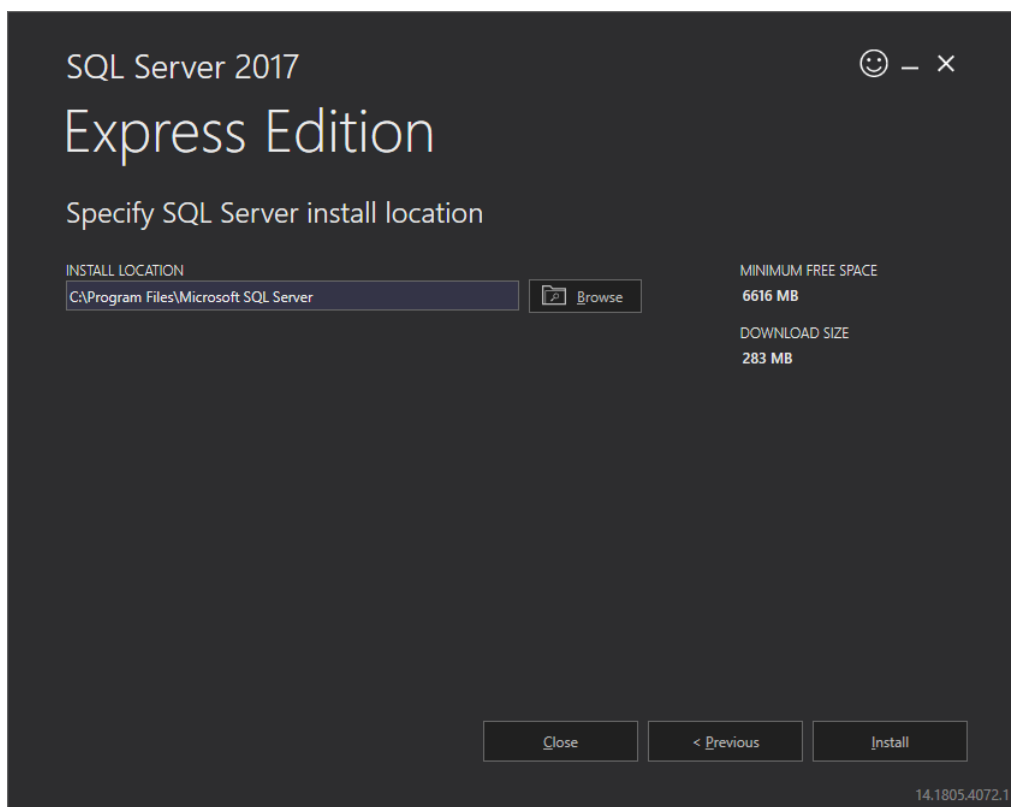
3. Akceptujemy komunikat



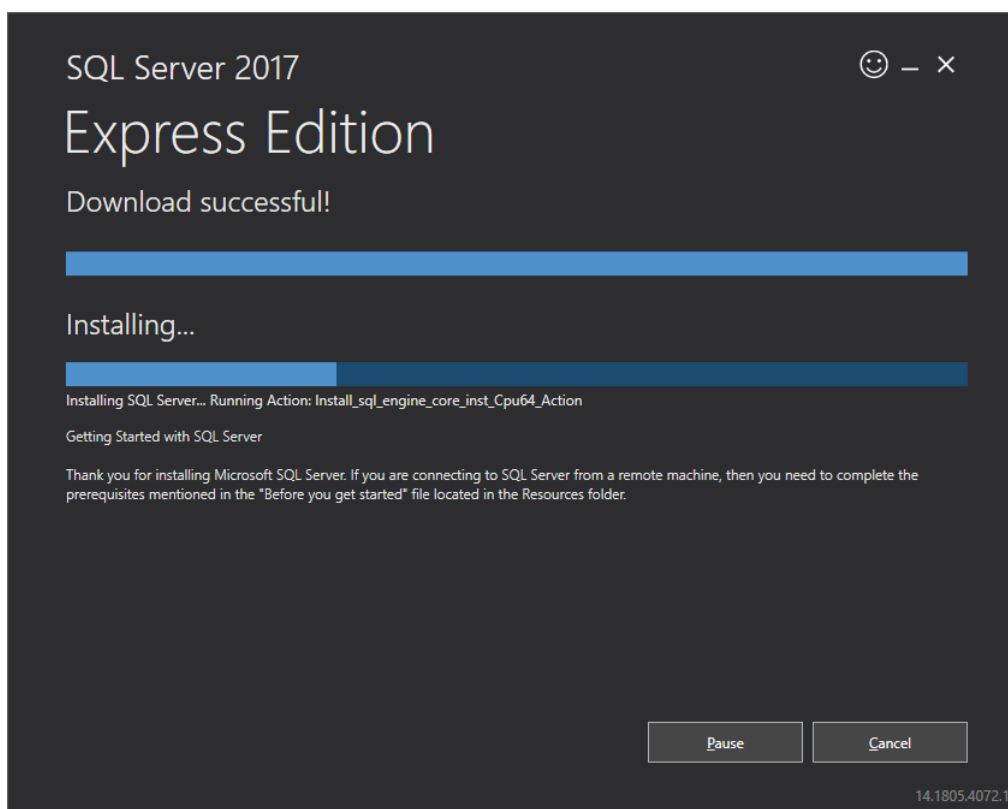
4. oraz warunki licencji



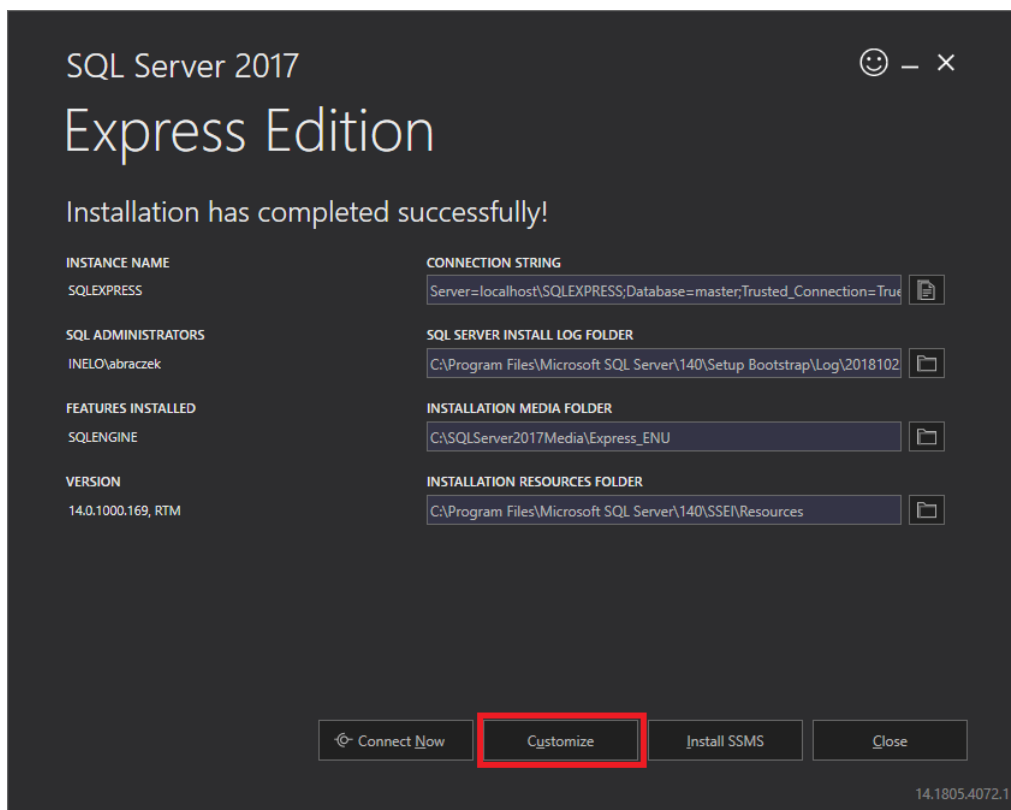
5. Wybieramy lokalizację, gdzie będą utworzone pliki bazy danych SQL Server



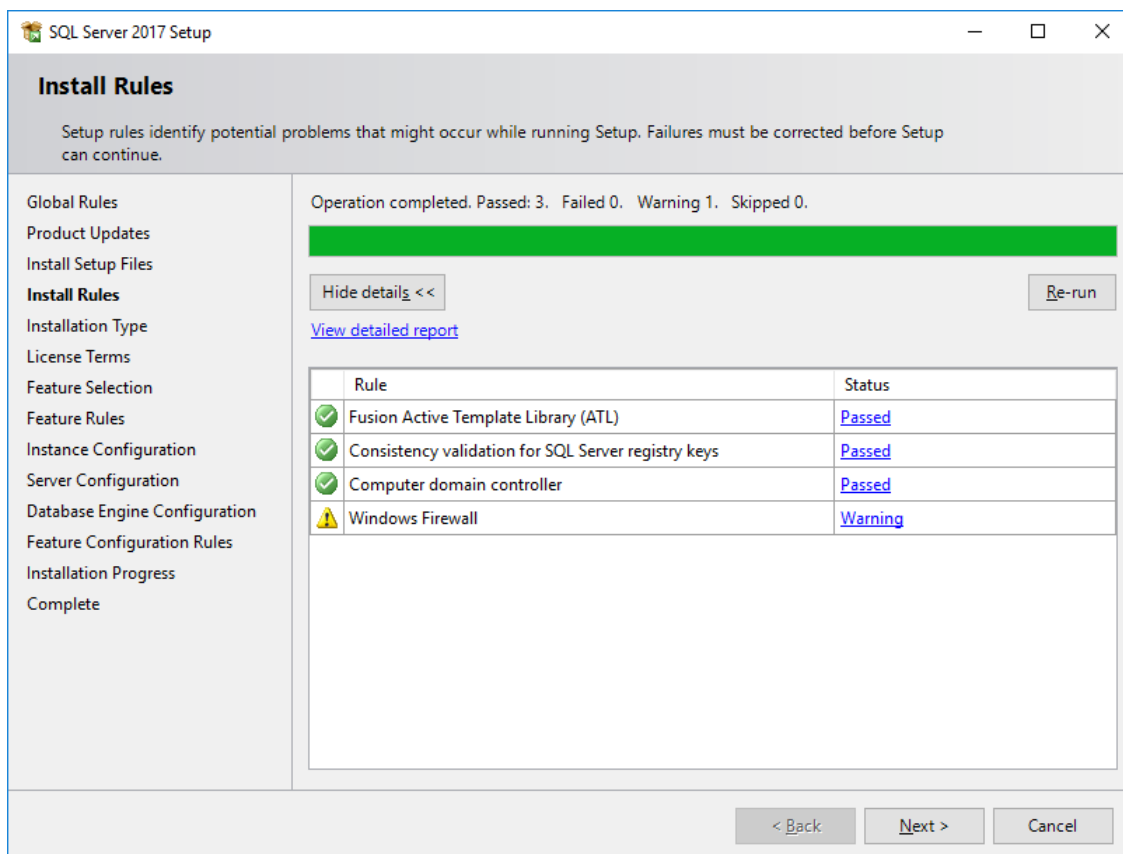
6. Klikamy przycisk **Install**. Rozpocznie się proces instalacji.



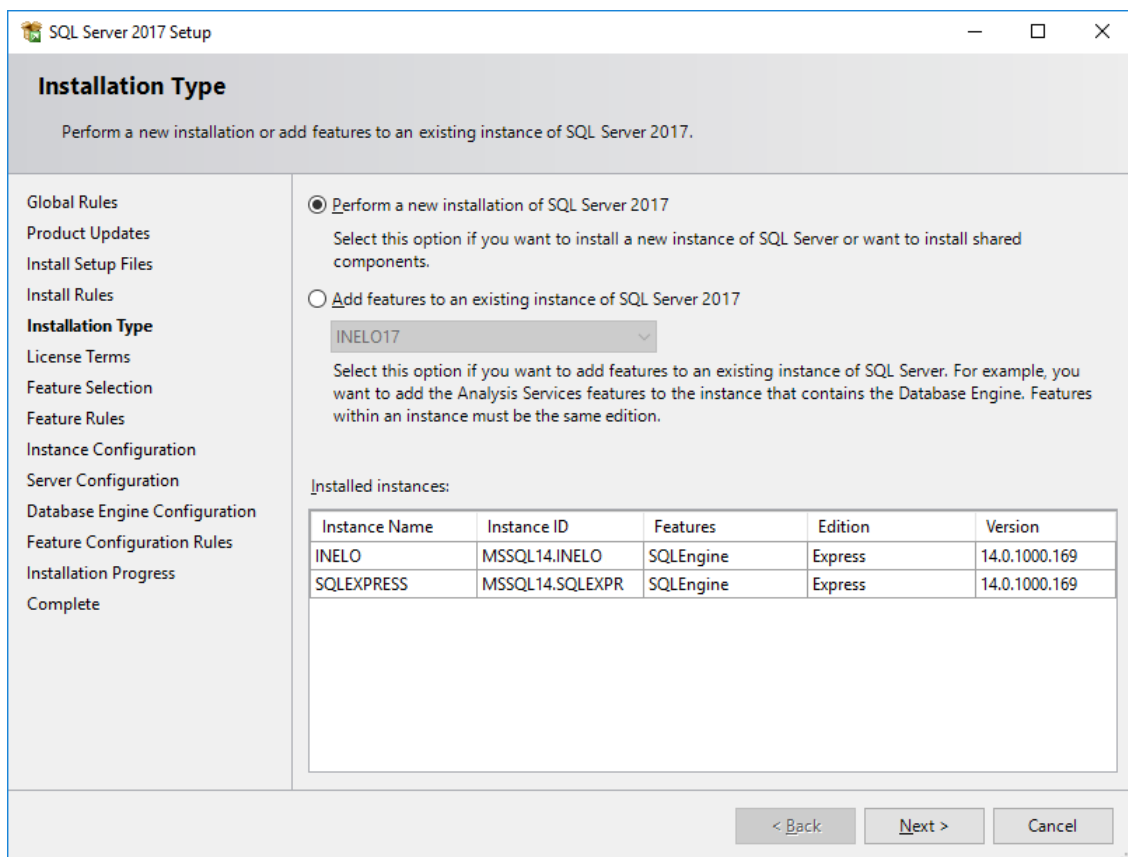
7. Instalacja przebiegła pomyślnie - należy dostosować SQL Server do programu **4Trans**.



8. Przechodzimy do okna SQL Server 2017 Setup klikając **Customize**
9. **Install Rules:** gdy powiodły się wyświetlone operacje - klikamy **Next>**



10. Wybieramy nową instalację **SQL Serwera 2017**



SQL Server 2017 Setup

Installation Type

Perform a new installation or add features to an existing instance of SQL Server 2017.

Global Rules
Product Updates
Install Setup Files
Install Rules
Installation Type
License Terms
Feature Selection
Feature Rules
Instance Configuration
Server Configuration
Database Engine Configuration
Feature Configuration Rules
Installation Progress
Complete

☒ **Perform a new installation of SQL Server 2017**
Select this option if you want to install a new instance of SQL Server or want to install shared components.

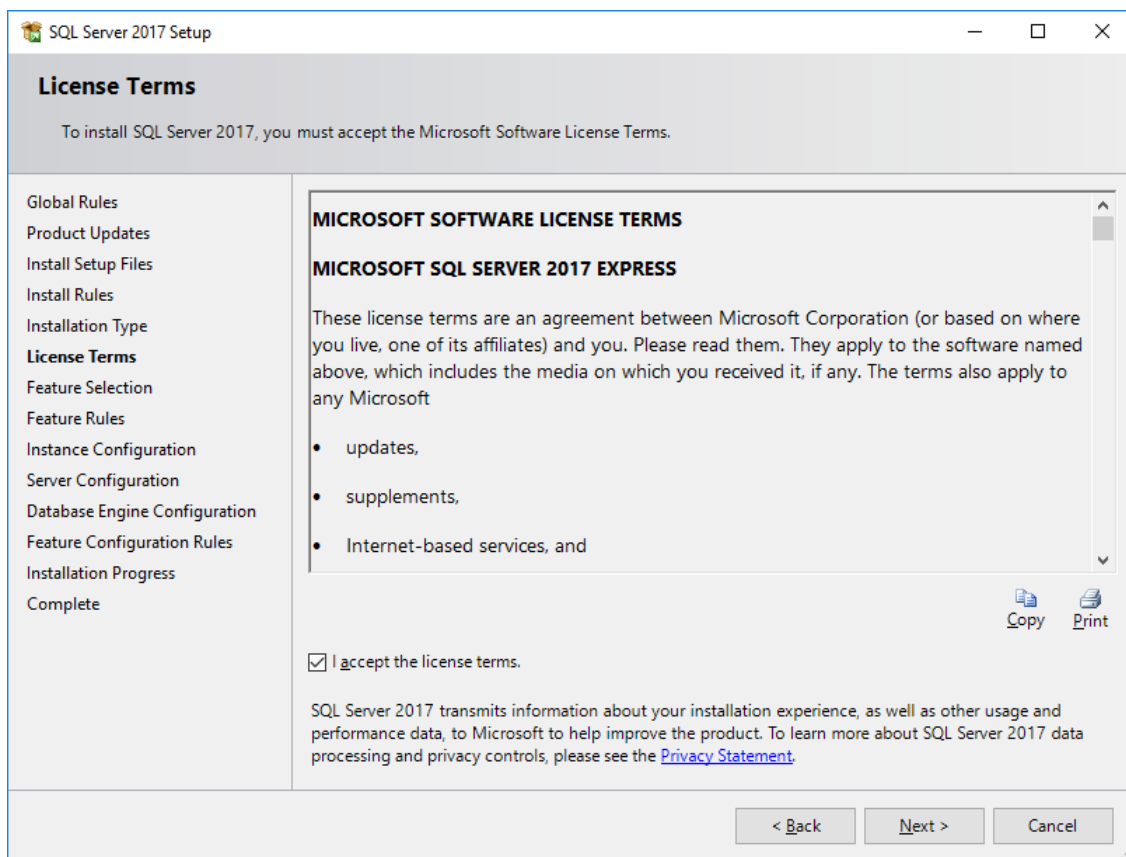
☐ **Add features to an existing instance of SQL Server 2017**
INELO17
Select this option if you want to add features to an existing instance of SQL Server. For example, you want to add the Analysis Services features to the instance that contains the Database Engine. Features within an instance must be the same edition.

Installed instances:

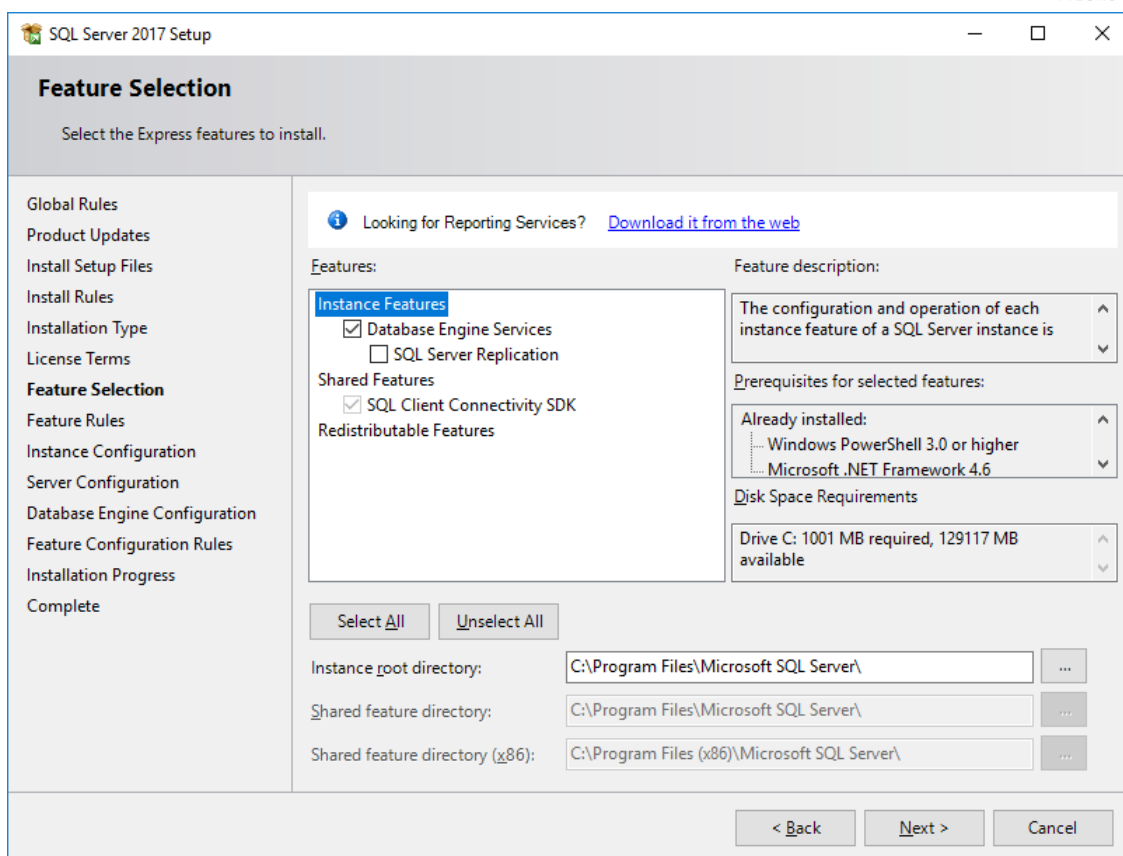
Instance Name	Instance ID	Features	Edition	Version
INELO	MSSQL14.INELO	SQLEngine	Express	14.0.1000.169
SQLEXPRESS	MSSQL14.SQLEXPRESS	SQLEngine	Express	14.0.1000.169

< Back Next > Cancel

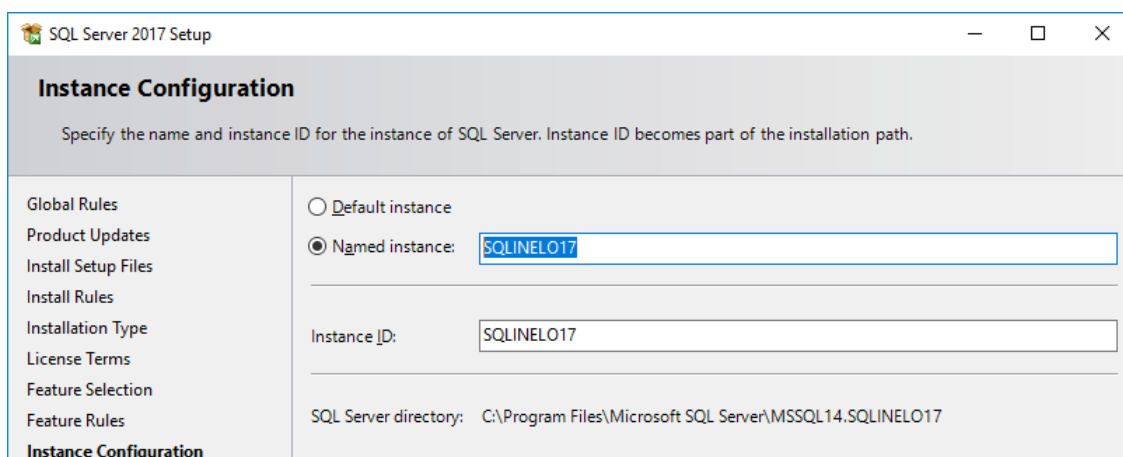
11. Kolejny raz akceptujemy warunki licencji



12. **Feature selection:** Zaznaczamy Database Engine Services, reszta to opcje dodatkowe, które nie są wymagane do poprawnego działania z 4Trans.

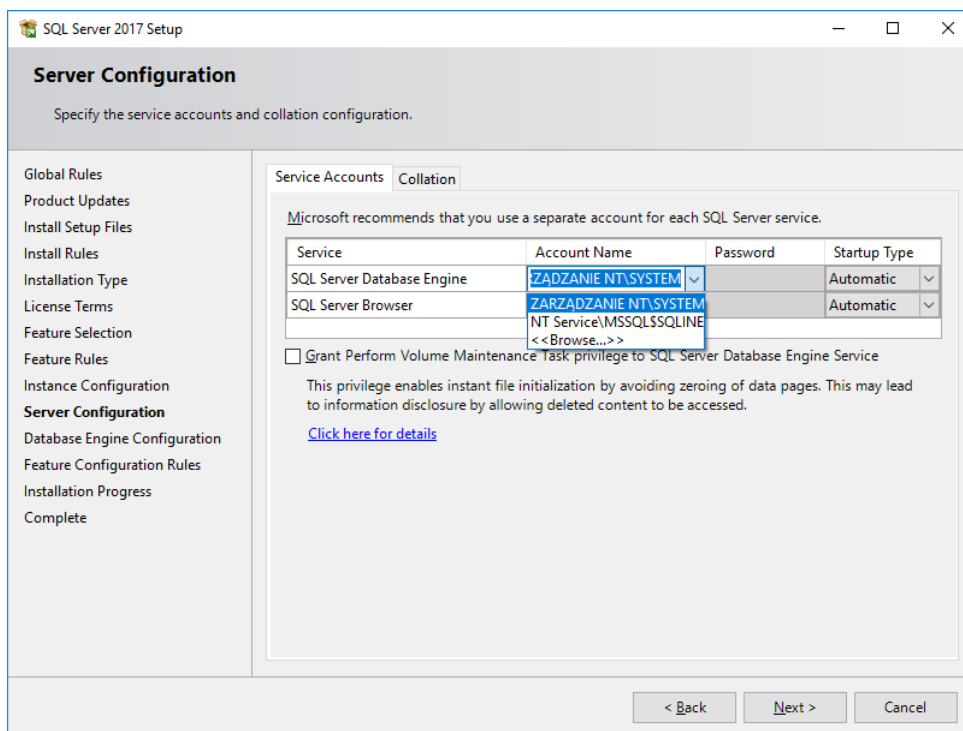


13. Wprowadzamy nazwę instancji - zamiast domyślnej nazwy SQLExpress, wprowadzić **SQLINELO17**



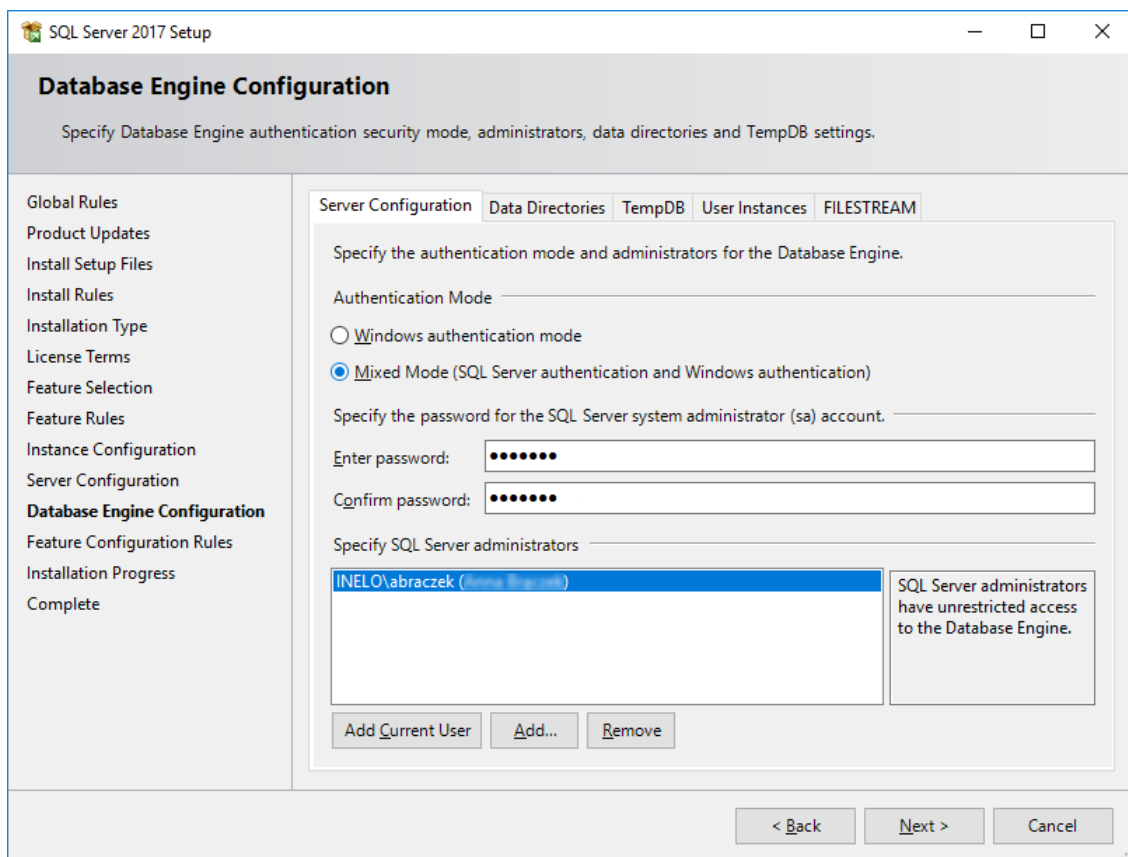
14. **Server Configuration:** w SQL Server Database Engine wybieramy Account Name **ZARZĄDZANIE NT\SYSTEM**, w Startup Type opcje mają być **Automatic**.

Uwaga: Jeśli w polu **Account Name** NIE pojawi się nazwa **ZARZĄDZANIE NT\SYSTEM** należy wybrać opcję **<<Browse...>>** z listy i wpisać w polu **Wprowadź nazwę obiektu do wybrania** hasło **System**, a następnie kliknąć **OK**. Dane uzupełnią się automatycznie.



15. **Database Engine Configuration:** dla Authentication Mode wybieramy **Mixed Mode** i podajemy silne hasło, potrzebne będzie ono w **DB Managerze**.

Uwaga: Bez trybu **Mixed Mode** nie uruchomimy programu!



SQL Server 2017 Setup

Database Engine Configuration

Specify Database Engine authentication security mode, administrators, data directories and TempDB settings.

Global Rules
Product Updates
Install Setup Files
Install Rules
Installation Type
License Terms
Feature Selection
Feature Rules
Instance Configuration
Server Configuration
Database Engine Configuration
Feature Configuration Rules
Installation Progress
Complete

Server Configuration | Data Directories | TempDB | User Instances | FILESTREAM

Specify the authentication mode and administrators for the Database Engine.

Authentication Mode

☐ Windows authentication mode

☒ Mixed Mode (SQL Server authentication and Windows authentication)

Specify the password for the SQL Server system administrator (sa) account.

Enter password: [password field]

Confirm password: [password field]

Specify SQL Server administrators

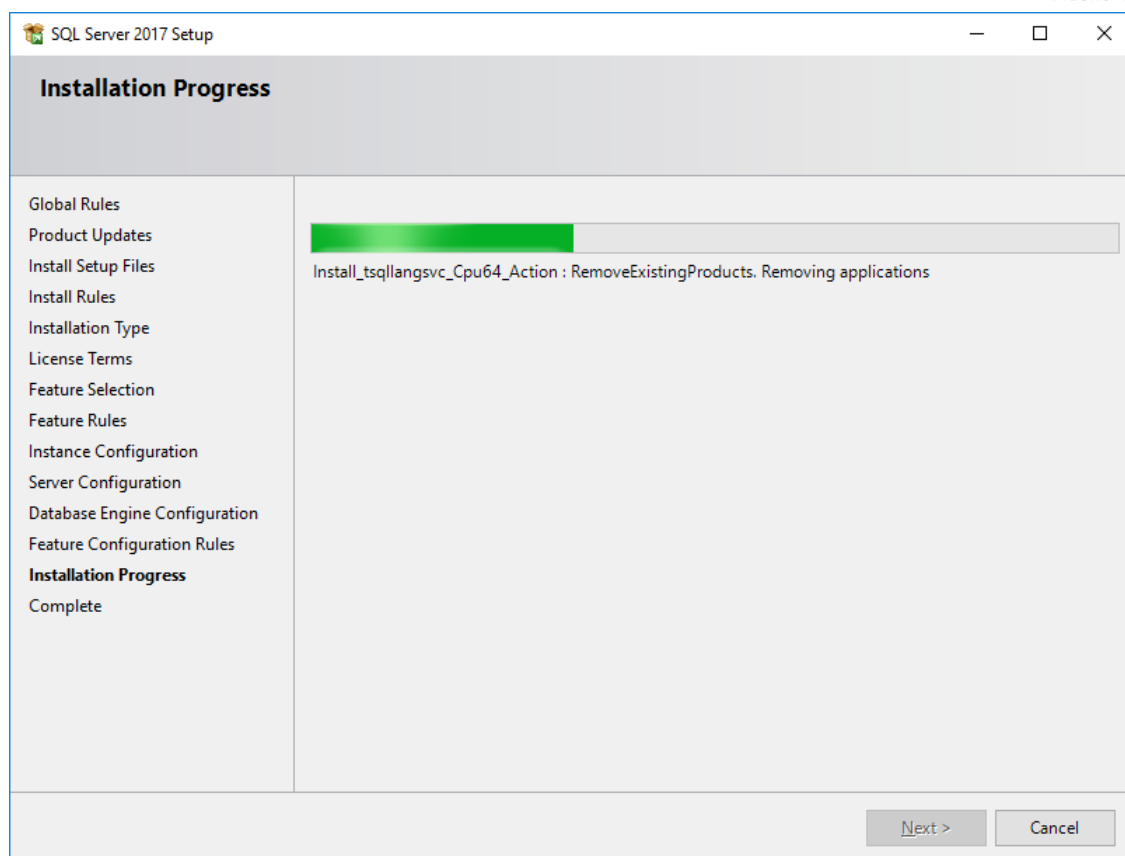
INELO\abraczek (Windows Authentication)

Add Current User | Add... | Remove

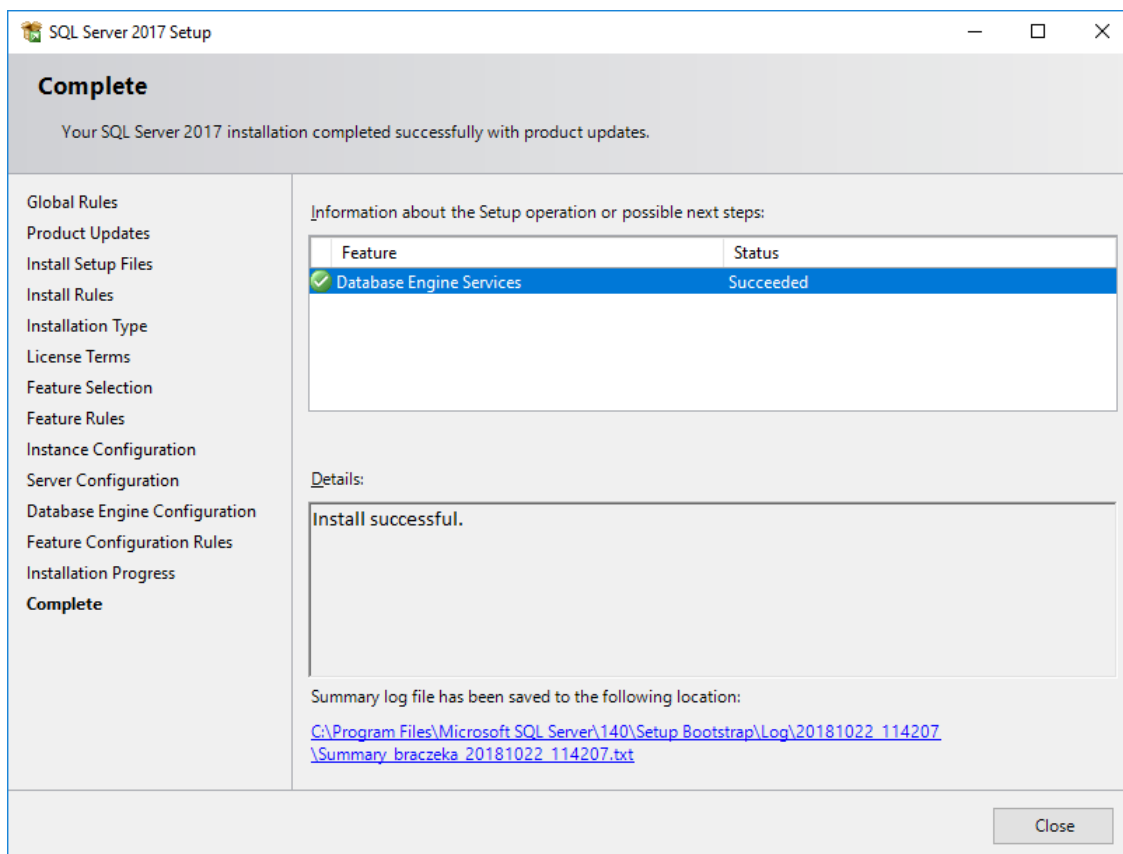
SQL Server administrators have unrestricted access to the Database Engine.

< Back | Next > | Cancel

16. Przebieg instalacji



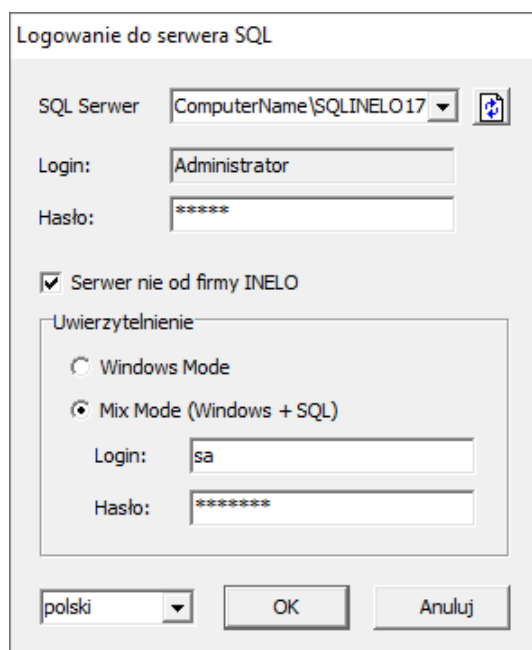
17. Instalacja zakończona



- Konfiguracja serwera w **Database Manager**

1. Uruchamiamy **Database Manager** (Menu Start -> Wszystkie programy -> Inelo -> Database Manager). Program znajduje się domyślnie w lokalizacji: "C:\Pliki programów (x86)\Inelo\Utils\Database Manager\manager_db.exe"

2. Logujemy się do serwera SQL, wpisując dane wg rysunku poniżej:



Logowanie do serwera SQL

SQL Server: ComputerName\SQLINELO17

Login: Administrator

Hasło: *****

☒ Serwer nie od firmy INELO

Uwierzytelnienie

☐ Windows Mode

☒ Mix Mode (Windows + SQL)

Login: sa

Hasło: *****

polski

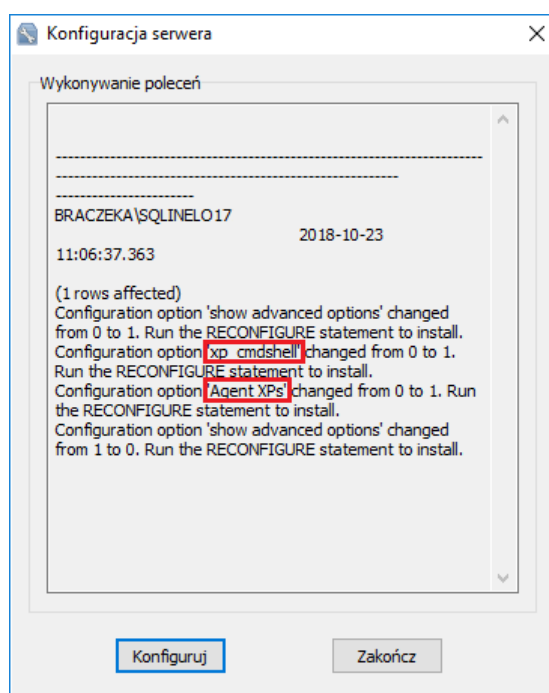
OK Anuluj

SQL Serwer: **nazwa komputera**\nazwa instancji

Hasło do loginu **Administrator**: admin

Hasło do loginu **sa**: to, które podaliśmy w czasie instalacji SQL

3. Klikamy **OK** na błędzie
4. Przechodzimy do Serwer -> Konfiguracja serwera -> **Konfiguruj** i czekamy.



Konfiguracja serwera

Wykonywanie poleceń

BRACZEKA\SQLINELO17

2018-10-23

11:06:37.363

(1 rows affected)

Configuration option 'show advanced options' changed from 0 to 1. Run the RECONFIGURE statement to install.

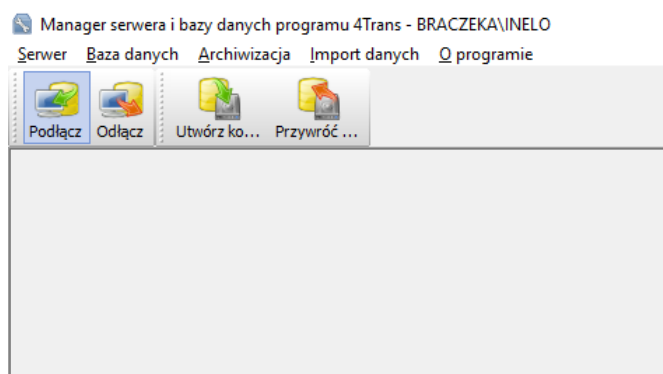
Configuration option **xp_cmdshell** changed from 0 to 1. Run the RECONFIGURE statement to install.

Configuration option **Agent XPs** changed from 0 to 1. Run the RECONFIGURE statement to install.

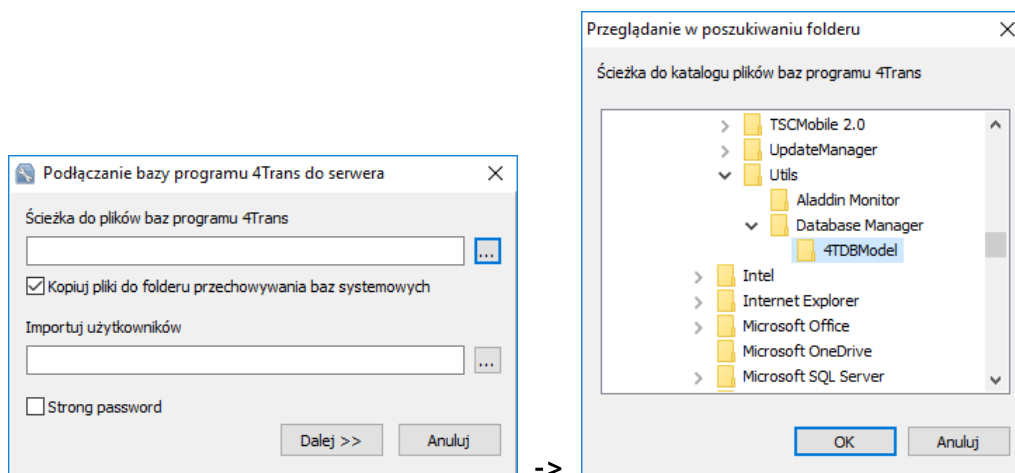
Configuration option 'show advanced options' changed from 1 to 0. Run the RECONFIGURE statement to install.

Konfiguruj Zakończ

5. Po wykonaniu konfiguracji podpinamy do serwera model bazy programu 4Trans klikając na **Podłącz**



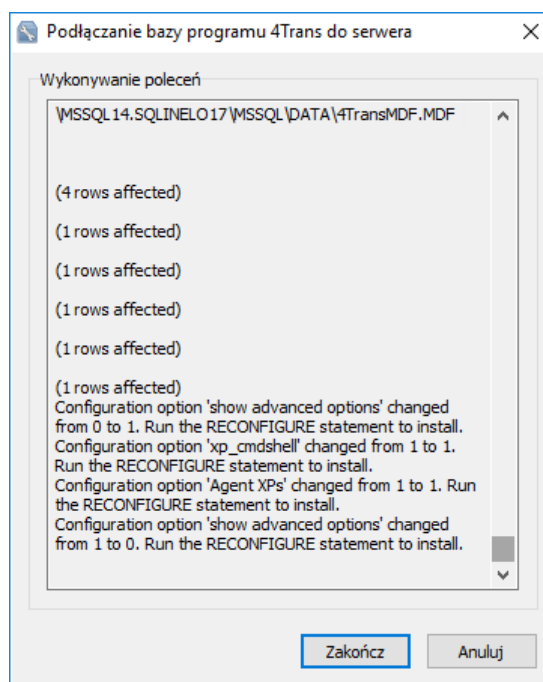
6. Wybieramy ścieżkę do plików bazy programu 4Trans



Dokładna ścieżka modelu bazy to:

C:\Pliki programów (x86)\INELO\Utils\Database Manager\4TDBModel

7. Po wybraniu modelu bazy klikamy **Dalej>>**, czekamy aż baza danych zostanie podpięta i klikamy **Zakończ**.



8. Po wykonaniu konfiguracji należy zrestartować usługę serwera. **Usługi -> SQL Server (SQLELEO17)**
-> PPM -> Uruchom ponownie

Wersja **Express** serwera bazy danych nie tworzy automatycznie zapasowej kopii bazy danych. Program 4Trans posiada wbudowaną usługę tworzenia kopii bazy danych. Jeśli chcesz z niej skorzystać niezbędne będzie zainstalowanie usługi INELO Service. W przypadku wystąpienia błędów prosimy o kontakt z [serwisem](#) ¹⁷² oprogramowania.

Aktualizacja bazy danych (starszej od SQL Server™ 2008 R2):

W przypadku instalacji serwera bazy danych **SQL Server™ 2017** lub wyższej wersji należy wykonać w pierwszej kolejności pośrednią migrację bazy danych programu 4Trans (4TransMDF, 4TransKONFIG) do **SQL Server™ 2008 R2**.

5.3. Serwer

Wg standardowej procedury instalacja serwera jest możliwa po zainstalowaniu programu (patrz: "[Instalacja programu](#)" ¹⁴¹) podczas pierwszego uruchomienia (patrz: "[Pierwsze uruchomienie](#)" ⁴⁹¹).

Jeśli chcesz podpiąć bazę danych programu do istniejącego serwera MSSQL przejdź do tematu: "[Podłączenie i odłączenie bazy danych](#)" ³⁰¹".

Kiedy należy instalować serwer z odrębnej lokalizacji?

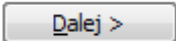
- gdy na komputerze pracującym jako serwer nie może być zainstalowany program 4Trans,
- gdy standardowa instalacja serwera (patrz: "[Pierwsze uruchomienie](#)" ⁴⁹¹) nie przebiegła po-

myślnie.

Instalacja serwera 4Trans z odrębnej lokalizacji

Przed instalacją zapoznaj się z wymaganiami minimalnymi dla serwera (patrz temat: "[Wymagania minimalne](#)").

Aby dokonać instalacji należy:

1. Uruchomić plik instalacyjny Microsoft® SQL Server™ pobrany poprzez [link](#) lub dostarczony na płycie CD.
1. Następnie należy wykonywać czynności proponowane przez program instalacyjny, naciskając przycisk  ([Next >]).

Dla systemu operacyjnego: Windows® 8.1, Server® 2012:

- domyślnie instalowana będzie darmowa wersja SQL Server™ 2017 Express;
- baza danych zostanie umieszczona w katalogu: "C:\Program Files\Microsoft SQL Server\mssql\$INELO17\Data";

Dla systemu operacyjnego: Windows® 10, 11:

- domyślnie instalowana będzie darmowa wersja SQL Server™ 2019 Express;
- baza danych zostanie umieszczona w katalogu: "C:\Program Files\Microsoft SQL Server\mssql\$INELO19\Data";

Aby serwer był widoczny w sieci i działał prawidłowo należy odblokować komunikację na portach:

- port dla MS SQL Server na protokole TCP (jak znaleźć nr portu? patrz: "[Port TCP/IP dla MS SQL Server](#)");
- **1433, 1434** na protokole **UDP**;
- dla HASP Managera **475** na protokole **UDP** - jeśli klucz licencyjny sieciowy będzie zainstalowany na tym samym komputerze.

Udostępnić (pełny dostęp) w sieci katalog zasobów programu (domyślny folder: "Moje dokumenty/INELO").

W celu ODINSTALOWANIA serwera należy skontaktować się z [serwisem](#) producenta.

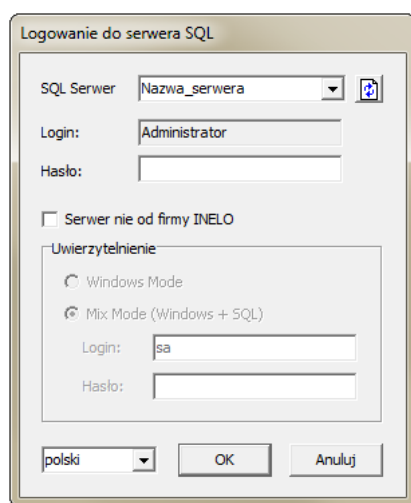
Po zainstalowaniu serwera należy uruchomić program 4Trans w celu dalszej konfiguracji (patrz: [Pierwsze uruchomienie](#)).

5.3.1. Podłączenie i odłączenie bazy danych

ZAŁECA SIĘ, aby podłączanie / odłączanie bazy danych wykonywały tylko osoby znające architekturę serwera MSSQL lub przeszkoleni pracownicy/doradcy handlowi firmy INELO Polska Sp. z o.o..

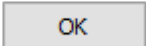
5.3.1.1. Uruchomienie programu Database Manager

1. Wybierz: "START -> Wszystkie programy -> INELO -> Utils -> Database Manager -> **Database Manager**".
2. W oknie **Logowanie do serwera SQL** (rys. poniżej) należy:
 - wpisać lub wybrać z listy żądany serwer - jeśli na liście serwer jest niewidoczny naciśnij na przycisk: ;
 - wpisz hasło dla konta administratora (domyślne hasło: "admin").



Rys. Okno logowania.

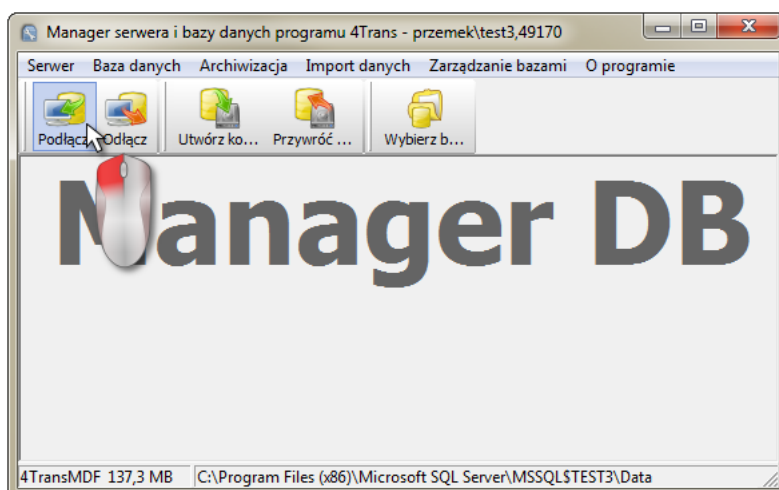
Jeśli serwer był instalowany z innego źródła niż płyta instalacyjna programu 4Trans

- zaznaczyć opcję: **Serwer nie od firmy INELO**;
- zostanie wyświetlone pole: **Uwierzytelnianie** (rys. powyżej), w którym należy wybrać opcje uwierzytelniania logowania (tej informacji powinien udzielić Administrator serwera), dla opcji "**Mix Mode**" należy podać hasło dla użytkownika dbo(sa) wybranego serwera;
- kliknij: .

5.3.1.2. Podłączenie bazy danych

1. Po udanym zalogowaniu się do bazy danych w oknie **Manager serwera i bazy danych programu 4Trans** (rys. poniżej) należy wybrać z menu **Baza danych** polecenie **Podłącz** lub kliknąć na ikonie





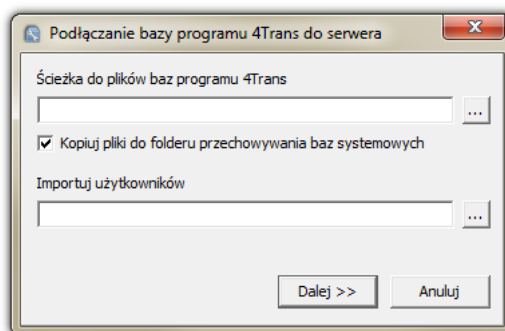
Rys. Wybór polecenia "Podłącz".

2. W kolejnym oknie należy wskazać lokalizację plików bazy danych (rys. poniżej), oraz:

- nacisnąć na przycisk: , LUB zaznaczyć wcześniej:
 - opcję: **Kopiuj pliki do folderu przechowywania baz systemowych** (rys. poniżej), która spowoduje skopiowanie plików bazy danych do domyślnego folderu bazy danych.

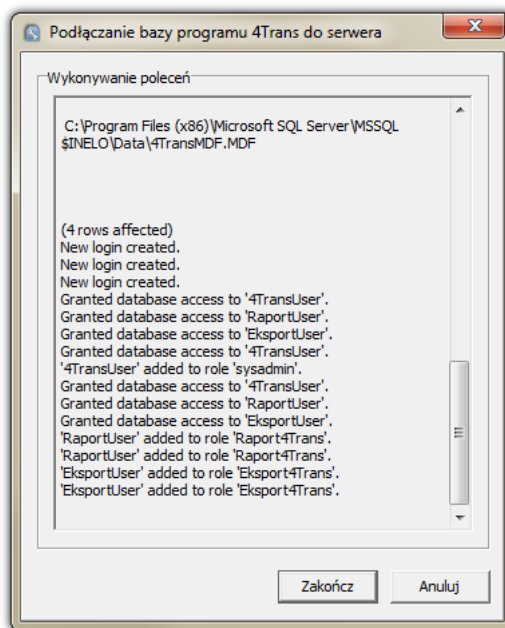
Pliki **pustej** bazy danych programu znajdują się na płycie instalacyjnej: (**Napęd CD/DVD:**) \Utils\Database.

jeśli powyższa opcja nie zostanie zaznaczona to program podłączy do serwera wskazane pliki bazy danych,



Rys. Wskazanie lokalizacji plików bazy danych.

3. Program przystąpi do realizacji zadania podłączania bazy danych zgodnie z wcześniej wybranymi opcjami. Po zakończeniu operacji zostanie wyświetlone okno (rys. poniżej):



Rys. Zakończenie procesu podłączania bazy danych.

W trakcie wykonywania operacji serwer generuje komunikaty, które widoczne są na ekranie oraz zapisywane do pliku **"ManagerDB_log.txt"** w katalogu, z którego uruchamiany jest **"Database Manager"**. Docelowy plik nosi nazwę: **"manager_db.exe"**.

W razie wątpliwości czy operacje zostały wykonane poprawnie prosimy o przesłanie pliku **"ManagerDB_log.txt"** na adres serwis@inelo.pl.

4. Podczas pierwszego uruchomienia program domyślnie utworzy następujące foldery:

- "C:\Documents and Settings\Nazwa_użytkownika\Moje dokumenty\INELO\TachoScan" - w tym folderze przechowywane są pliki z odczytów kart kierowców i tachografów cyfrowych oraz skany tarcz tacho,
- "C:\Documents and Settings\Nazwa_użytkownika\Moje dokumenty\INELO\Documents" - w tym folderze przechowywane są wszelkiego rodzaju dokumenty,
- "C:\Documents and Settings\Nazwa_użytkownika\Moje dokumenty\INELO\Backup" - w tym folderze przechowywana jest kopia zapasowa bazy danych.

Wszyscy użytkownicy korzystający z programu 4Trans **MUSZĄ** mieć **PEŁNE** uprawnienia dostępu do powyższych folderów.

- nie dotyczy folderu **backup**.

Folder **backup** musi znajdować na tym samym komputerze, na którym jest uruchomiony serwer MSSQL.

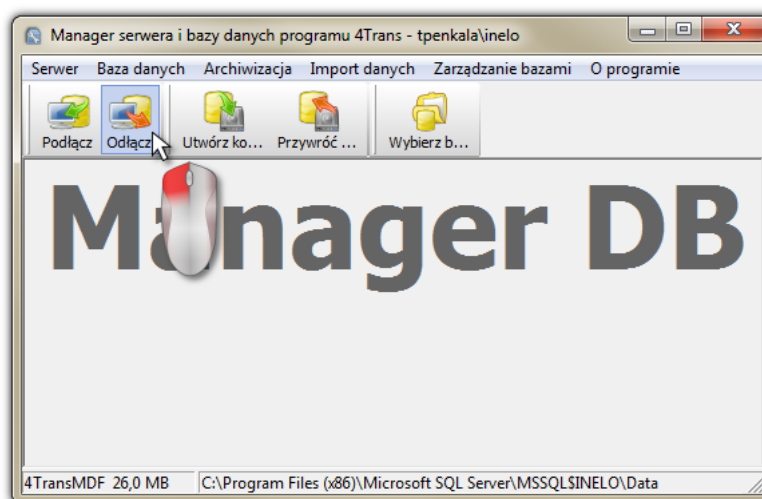
Program Database Manager będzie poprawnie działał tylko na komputerach z zainstalowanym serwerem MSSQL.

Usługi serwera i sql agenta muszą być uruchomione do poprawnego działania programu.

5.3.1.3. Odłączenie bazy danych

- Po udanym zalogowaniu się (podłączeniu) do bazy danych w oknie **Manager serwera i bazy danych programu 4Trans** (rys. poniżej) należy wybrać z menu **Baza danych** polecenie **Odłącz** lub

kliknąć na ikonie .

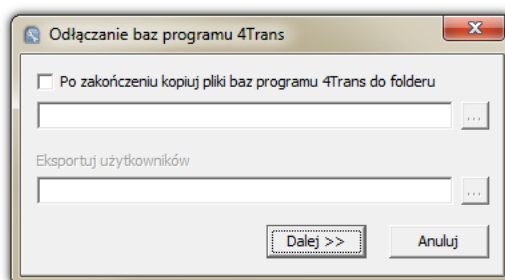


Rys. Wybór polecenia "Odłącz".

- W kolejnym oknie nacisnąć na przycisk: , LUB zaznaczyć wcześniej:

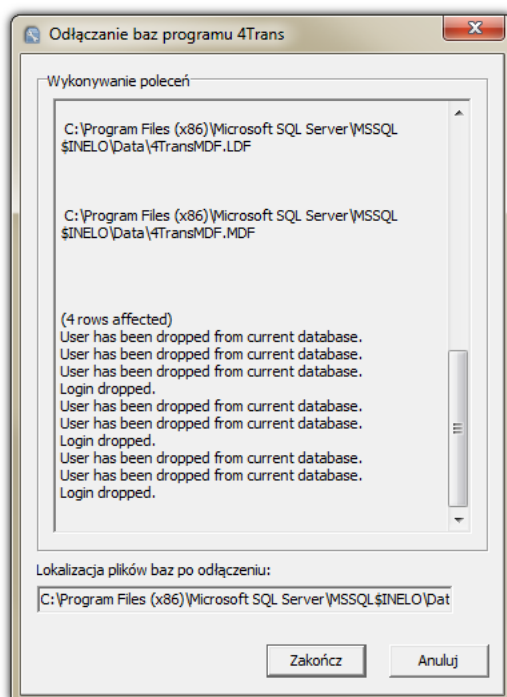
- opcję: **"Po zakończeniu kopii pliki baz programu 4Trans do folderu"** (rys. poniżej), która spowoduje skopiowanie plików bazy danych do wskazanego folderu.

Jeśli powyższa opcja nie zostanie zaznaczona to program odłączy pliki bazy danych i pozostawi je w tym samym folderze, w którym się znajdowały,



Rys. Wskazanie miejsca kopiowania plików bazy danych.

- Program przystąpi do realizacji zadania odłączenia bazy danych zgodnie z wcześniej wybranymi opcjami. Po zakończeniu operacji zostanie wyświetlone okno (rys. poniżej):



Rys. Zakończenie procesu odłączania bazy danych.

W trakcie wykonywania operacji serwer generuje komunikaty, które widoczne są na ekranie oraz zapisywane do pliku **"ManagerDB_log.txt"** w katalogu, z którego uruchamiany jest **"Database Manager"**. Docelowy plik nosi nazwę: **"manager_db.exe"**.

W razie wątpliwości czy operacje zostały wykonane poprawnie prosimy o przesłanie pliku **"ManagerDB_log.txt"** na adres serwis@inelo.pl.

Program move będzie poprawnie działał tylko na komputerach z zainstalowanym serwerem MSSQL.

Usługi serwera i sql agenta muszą być uruchomione do poprawnego działania programu.

5.4. HASP Manager

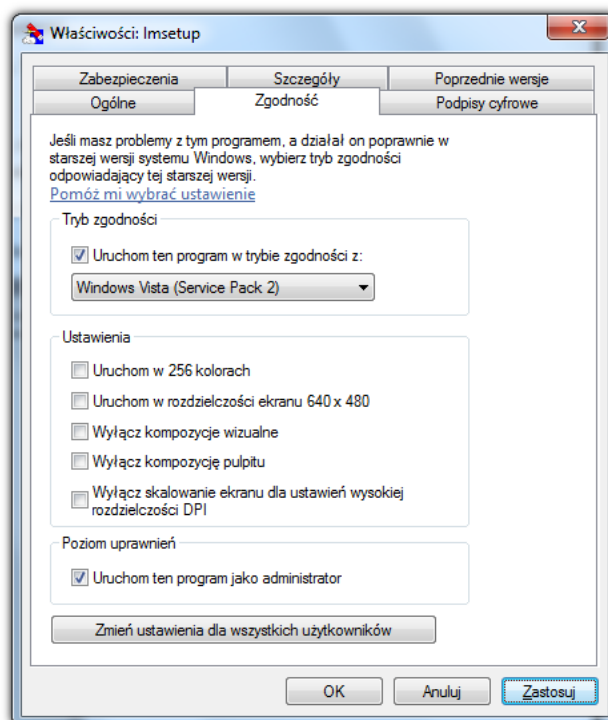
HASP Manager instalujemy w zależności od posiadanego systemu Windows®:

5.4.1. Windows® 10, Windows Server® 2008

Aby zainstalować i skonfigurować HASP License Manager pod system operacyjny Windows® 10 i Windows® Server® 2008 należy przeprowadzić następujące czynności:

5.4.1.1. Ustawienie pliku instalacyjnego

1. Wejdź na stronę: "http://download.inelo.pl/drivers/HASP_LM_setup.zip" aby pobrać plik instalacyjny.
2. Rozpakuj plik: **Imsetup.exe** na dysk lokalny.
3. Zmień właściwości pliku **Imsetup.exe** wg poniższych punktów:
 - a) Kliknij PPM na pliku.
 - b) W rozwijanym menu wybierz: **Właściwości**. Zostanie wyświetlone okno właściwości pliku **Imsetup.exe**.
 - c) Kliknij na zakładce: **Zgodność**.
 - d) W panelu **Tryb zgodności** zaznacz **Uruchom ten program w trybie zgodności z:**, a następnie wybierz z listy: **Windows Vista (Service Pack 2)**.
 - e) W panelu **Poziom uprawnień** zaznacz **Uruchom ten program jako administrator**.



Rys. Właściwości pliku.

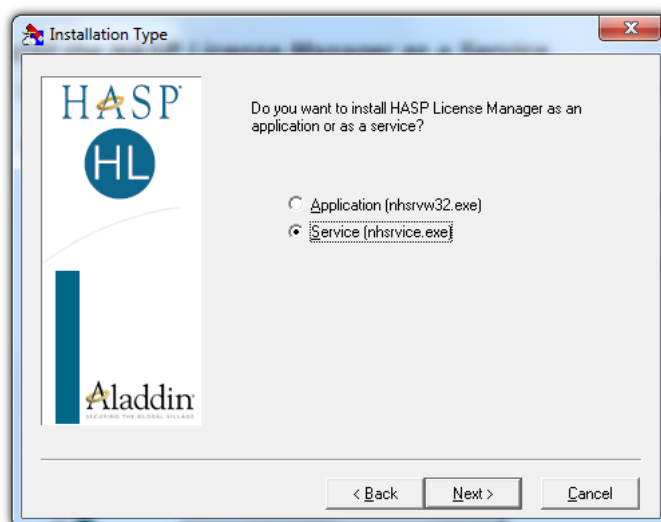
4. Kliknij **[OK]**. Okno zostanie zamknięte.

5.4.1.2. Instalacja HASP Managera jako usługi

1. Kliknij dwukrotnie **LPM** na pliku: **Imsetup**. Zostanie uruchomiony kreator instalacji **HASP License Manager**.

2. W oknie **Installation Type** (rys. poniżej) zaakceptuj domyślnie zaznaczoną opcję **Service (nhsrvice.exe)**.

Opcja: **Application (nhsrvw32.exe)** nie będzie realizowana przez Managera HASP.



Rys. Okno "Installation Type" po dokonaniu ustawień.

3. Kontynuuj instalację.

Po zakończonej instalacji HASP Managera należy dla usług: **HASP Loader** i **HASP License Manager** zmienić typ uruchomienia z ręcznego na **automatyczny**. ("Panel sterowania -> System i zabezpieczenia -> Narzędzia administracyjne -> Usługi").

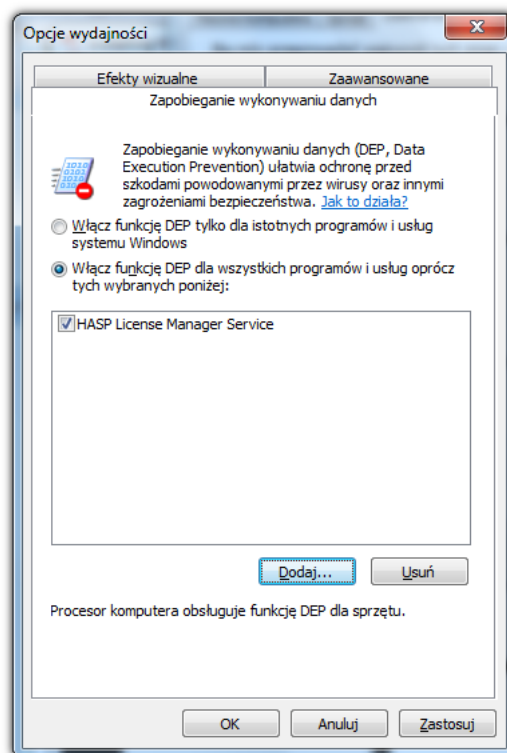
5.4.1.3. Konfiguracja zabezpieczeń - zapobieganie wykonywaniu danych

Jeśli mechanizm zapobiegania wykonywaniu danych (DEP, Data Execution Prevention) jest włączony dla wszystkich programów i usług to należy dodać usługę HASP License Manager do wyjątków zgodnie z opisem poniżej:

1. W menu Start wybierz **Panel sterowania -> System i zabezpieczenia -> System**.
2. W oknie **Zaawansowane ustawienia systemu** wybierz zakładkę: **Zaawansowane**.
3. Kliknij na przycisk **[Ustawienia]** w panelu: **Wydajność**.
4. W oknie **Opcje wydajności** kliknij na zakładkę: **Zapobieganie wykonywaniu danych**.
5. Jeśli opcja: **Włącz funkcję DEP dla wszystkich programów i usług oprócz tych wybranych poniżej**: jest zaznaczona to należy wykonać następujące czynności:
 - a) Kliknij na przycisku: **[Dodaj...]**.

b) Przy użyciu wyświetlonego okna dodaj do listy wyjątków DEP:

- Dla systemu 32-bitowego: **c:\windows\system32\nhsrv.exe**.
- Dla systemu 64-bitowego: **c:\windows\SysWOW64\nhsrv.exe**.



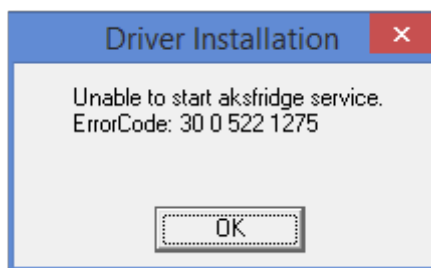
Rys. Wygląd zakładki zapobiegania wykonywania danych po dodaniu wyjątku.

Po zakończeniu procesu instalacji HASP License Manager działa bez żadnych dodatkowych ustawień.

5.4.2. Windows® 8

1. Wejdź na stronę: "<https://sentinelcustomer.gemalto.com/sentineldownloads/>" i kliknij na **Sentinel HASP LDK - Windows GUI Run-time Installer** aby pobrać plik instalacyjny.
2. Rozpakuj plik: **HASPUpperSetup.exe** na dysk lokalny.
3. Kliknij dwukrotnie **LPM** na pliku: **HASPUpperSetup**, aby dokonać instalacji **Sentinel Runtime Setup**.
4. Po zainstalowaniu powyższych sterowników w dalszej kolejności zainstaluj **HASP Manager** - opis instalacji i konfiguracji znajduje się w punkcie: "[HASP Manager -> Windows® 10, Windows Server® 2008](#)".

Podczas instalacji sterowników **HASP Manager** instalator wyświetli okno z błędem:



należy go zignorować i kliknąć [OK].

5.5. Instalacja urządzeń

W zagadnieniu tym poruszone są tematy instalacji urządzeń dostępnych w ofercie firmy INELO Polska Sp. z o.o..

*W ww. temacie omówiona jest instalacja urządzeń wchodzących w skład [pakietu instalacyjnego](#). Rozszerzony dokument opisujący proces instalacji jest dostępny w Instrukcji: "**Obsługa urządzeń zewnętrznych - tutorial.pdf**".*

5.5.1. Klucz licencyjny

W pakiecie instalacyjnym programu mogą występować dwa rodzaje kluczy licencyjnych:

Klucz licencyjny LOKALNY

Klucz licencyjny lokalny nie posiada żadnych dodatkowych napisów na obudowie.

Aby zainstalować klucz licencyjny (**lokalny**) w komputerze wystarczy go podłączyć do gniazda USB i poczekać, aż system Windows® samoczynnie dokona instalacji.



Rys. Klucz licencyjny LOKALNY.

System Windows po wykryciu nowego urządzenia automatycznie zainstaluje je jako urządzenie interfejsu HID.

Po poprawnej instalacji dioda w środku klucza powinna się świecić.

Klucz lokalny jest przeznaczony do pracy na jednym stanowisku.

Klucz licencyjny SIECIOWY

Klucz licencyjny sieciowy powyżej podanego nru klucza na obudowie posiada napis: " - **NET** - ".

Opis instalacji przedstawiony jest w temacie: "[HASP Manager](#)".



Rys. Klucz licencyjny SIECIOWY.

Klucz sieciowy jest niezbędny do pracy na wielu stanowiskach.

5.5.1.1. Komunikat: Brak klucza

Do oprogramowania dołączono tzw. **klucz licencyjny**, bez którego program nie uruchomi się i nie będzie działał.

Jeśli wyświetla się komunikat o braku klucza licencyjnego należy sprawdzić:

Klucz Lokalny	klucz Sieciowy
1. Czy klucz licencyjny jest wpięty do portu USB w komputerze, na którym jest uruchamiany program? 2. Jeśli klucz jest wpięty do portu USB sprawdź czy jest poprawnie zainstalowany (patrz:	1. Czy klucz licencyjny jest wpięty do portu USB w dowolnym komputerze połączonym sieciowo z komputerem, na którym uruchamiany jest program? 2. Jeśli klucz jest wpięty do portu USB sprawdź

Klucz licencyjny LOKALNY ^[39]?)	czy jest poprawnie zainstalowany (patrz: Klucz licencyjny SIECIOWY ^[39]?) 3. Czy są prawidłowo ustawione opcje klucza w oknie logowania (patrz: Logowanie zaawansowane ^[55]?) 4. Czy jest udostępniona komunikacja klucza i programu HASP Manager z komputerem, na którym uruchamiany jest program (patrz: "HASP Manager" ^[35]?)
---	--

Jeśli w dalszym ciągu program 4Trans przy próbie uruchomienia zgłasza błąd klucza należy skontaktować się z [serwisem](#) ^[172] producenta.

5.5.2. Skaner płaski

Skaner Canon jest standardowym urządzeniem do skanowania obrazów. Ze względu na niską cenę, dużą dokładność i szybkość działania jest zalecany przez producenta do skanowania tarcz tach.



Rys. Skaner Canon.

Przed podłączeniem skanera do komputera należy zainstalować sterowniki z płyty instalacyjnej dołączonej do urządzenia.

Po zainstalowaniu sterowników wystarczy podłączyć skaner do gniazda USB i poczekać, aż system Windows® samoczynnie dokona instalacji.

5.5.3. Skaner rolkowy

Skaner Plustek SmartOffice PS283 jest standardowym urządzeniem do skanowania obrazów. Ze względu na niską cenę, dużą dokładność i szybkość działania jest zalecany przez producenta do skanowania tarcz tach.



Rys. Skaner Plustek SmartOffice
PS283.

Przed podłączeniem skanera do komputera należy zainstalować sterowniki z płyty instalacyjnej dołączonej do urządzenia.

Po zainstalowaniu sterowników wystarczy podłączyć skaner do gniazda USB i poczekać, aż system Windows samoczynnie dokona instalacji.

5.5.4. TachoReader

Dzięki czytnikowi kart kierowców TachoReader® odczytamy każdą kartę kierowcy wprowadzając znajdujące się na niej dane bezpośrednio do komputera, gdzie zostaną przeanalizowane i zarchiwizowane.



Czytnik podłączany przez port USB



Czytnik podłączany przez port PCMCIA lub EXPRESS CARD

Aby zainstalować czytnik kart kierowców wystarczy podłączyć go do gniazda USB/PCMCIA/EXPRESS CARD i poczekać, aż system Windows® dokona samoczynnie instalacji.

Jeśli w trakcie instalacji Windows® wyświetli okno Kreatora znajdowania nowego sprzętu to należy:

- umieścić oryginalną płytę instalacyjną CD w napędzie;
- wybrać pierwszą opcję: **Zainstaluj oprogramowanie automatycznie** i nacisnąć przycisk  ;
- system znajdzie odpowiednie sterowniki i zainstaluje urządzenie.

Po poprawnym zainstalowaniu powinna zaświecić się na zielono dioda na czytniku.

5.5.5. TachoReader Basic

Urządzenie **TachoReader Basic** umożliwia pobieranie danych bezpośrednio z tachografu bez podłączania innych urządzeń. Za pośrednictwem tachografu możliwe jest także pobranie danych z karty kierowcy. Urządzenie umożliwia przechowywanie danych w swojej wewnętrznej pamięci, aż do momentu przeniesienia ich na inny nośnik (np. na dysk komputera).

TachoReader Basic w trakcie pobierania danych z tachografu korzysta z jego zasilania, więc nie wymaga żadnych zewnętrznych źródeł prądu elektrycznego. Jest to niewielkie, proste w obsłudze i wygodne w użyciu urządzenie.



Rys. TachoReader Basic.

Urządzenie nie jest wspierane na systemach operacyjnych Windows® 2000 i starszych.

Aby zainstalować **TachoReader Basic** w komputerze wystarczy go podłączyć do gniazda USB i czekać, aż system Windows® samoczynnie dokona instalacji.

System Windows® po wykryciu nowego urządzenia automatycznie zainstaluje je jako nowy dysk pamięci masowej.

5.5.6. TachoReader Combo Plus

Urządzenie **TachoReader Combo Plus** umożliwia pobieranie danych bezpośrednio z tachografu lub z karty kierowcy/warsztatowej, bez podłączania innych urządzeń. Dodatkowo urządzenie umożliwia przechowywanie danych w swojej wewnętrznej pamięci, aż do momentu przeniesienia ich na inny nośnik (np. na dysk komputera).



Rys. TachoReader Combo Plus

Do zestawu z urządzeniem dołączane są:

1. 2 baterie AA 1,5V, które zasilają urządzenie podczas pobierania danych z karty kierowcy/warsztatowej oraz z tachografów cyfrowych 12 Voltowych;
2. **Kabel Mini-USB**, za pomocą którego urządzenie łączy się z komputerem (umożliwia przesyłanie danych na dysk komputera);
3. Kabel TachoReader Combo (dalej zwany jako **kabel TRC**) - do odczytu danych z tachografu - urządzenie korzysta wtedy z zasilania tachografu.

Urządzenie nie jest wspierane na systemach operacyjnych Windows® 2000 i starszych.

Wymagane elementy do instalacji urządzenia w komputerze:

1. Urządzenie **TachoReader Combo Plus**;
2. Kabel Mini-USB.

Przebieg instalacji:

1. Podłączyć urządzenie **TachoReader Combo Plus** do portu USB poprzez kabel Mini-USB i poczekać, aż system Windows® dokona samoczynnie instalacji;
2. W menadżerze urządzeń można podglądać zainstalowany **TachoReader Combo Plus** jako masowe urządzenie magazynujące USB.

5.6. Przeniesienie programu na inny komputer

Przed przystąpieniem do przenoszenia danych proszę zaznajomić się z kolejnymi punktami:

Uwagi przed przystąpieniem do działań

Jeśli posiadasz serwer SQL **inny** niż SQL 2000 MSDE:

SQL 2000 MSDE (Microsoft Desktop Engine) - nieaktualna wersja.

1. W oknie konfiguracji instalacji Microsoft SQL Server dla "Authentication mode" wybrać opcję: "Mixed Mode".
2. Włączyć obsługę opcji: **xp_cmdshel** oraz **Agent XPs** (można to zrobić z poziomu programu "Database Manager" w menu "Serwer -> Konfiguracja serwera").

Zaleca się na nowym komputerze instalację takiej samej wersji 4Trans jaka znajduje się na starym komputerze.

3. Po wykonaniu kopii bazy danych należy przenieść klucz licencyjny na nowy komputer.

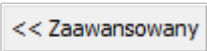
Klucze licencyjne sieciowe **NET** wymagają instalacji sterownika HASP LICENSE MANAGER.

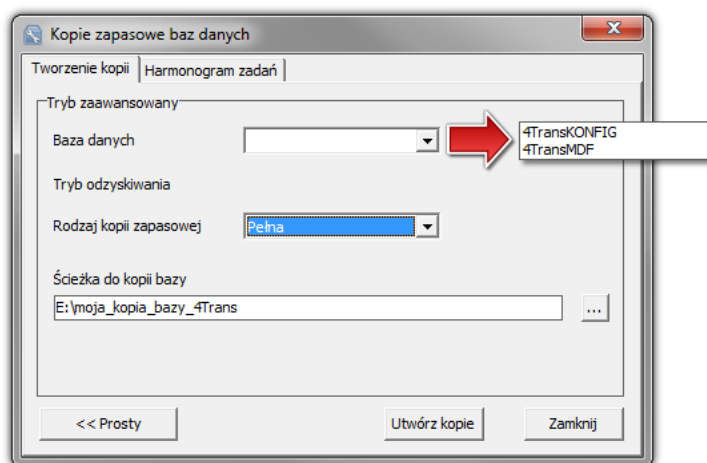
W przypadku systemów Windows® 7 64-bit i Windows® Server 2008 64-bit, instrukcja instalacji HASP wraz ze sterownikami do tych systemów znajduje się pod adresem: ["http://download.inelo.pl/drivers/HASP_LM_setup.zip"](http://download.inelo.pl/drivers/HASP_LM_setup.zip).

Baza danych

Wykonywanie kopii bazy danych (na starym komputerze)

Kopię bazy danych należy wykonać przy pomocy programu: "Database Manager":

1. Uruchom program (patrz: "[Uruchomienie programu Database Manager](#)"³¹).
2. Po zalogowaniu się w menu okna **Database Manager** wybierz: "Archiwizacja -> Utwórz kopię bazy danych".
3. W kolejnym oknie kliknij na: .
4. Po ustawieniu "ścieżki do kopii bazy" zrób kolejno dwie PEŁNE kopie baz **4TransKONFIG** i **4TransMDF**.



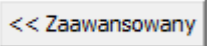
Rys. Tworzenie kopii bazy danych.

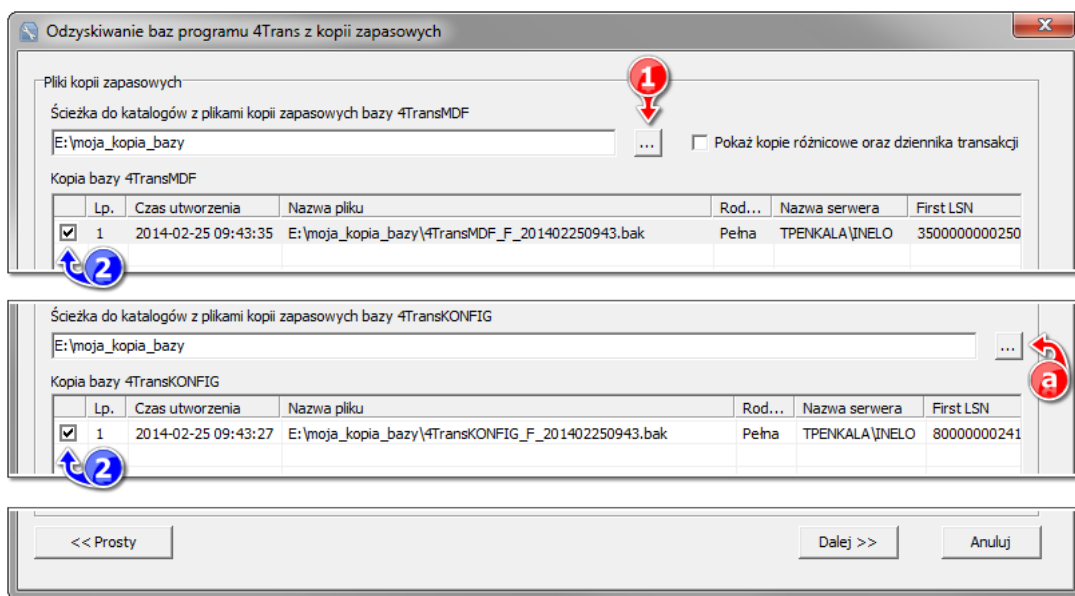
Przywrócenie bazy danych z kopii (na nowym komputerze)

Przed wykonaniem przywrócenia bazy danych z jej kopii, wymagana jest instalacja programu 4Trans

oraz serwera na nowym komputerze (serwer instaluje się automatycznie w momencie pierwszego uruchomienia programu 4Trans).
Serwer można zainstalować ręcznie, pobierając instalator ze strony "www.inelo.pl" -> zakładka: **Pobierz Programy**.

Przywrócenie bazy danych z kopii należy wykonać przy pomocy programu: "Database Manager":

1. Uruchom program (patrz: "[Uruchomienie programu Database Manager](#)"³¹).
2. Po zalogowaniu się w menu okna **Database Manager** wybierz: "Archiwizacja -> Przywróć bazę danych z kopii".
3. W kolejnym oknie kliknij na: .
4. Wskaż ścieżki do plików kopii bazy danych (poz.1 - rys. poniżej) - po wybraniu pierwszej ścieżki program domyślnie wpisze taką samą drugą ścieżkę (poz.a).
5. Zaznacz poszczególne bazy (poz.2).



Rys. Przywracanie kopii bazy danych.

6. Kliknij: .

Przeniesienie katalogów pomocniczych

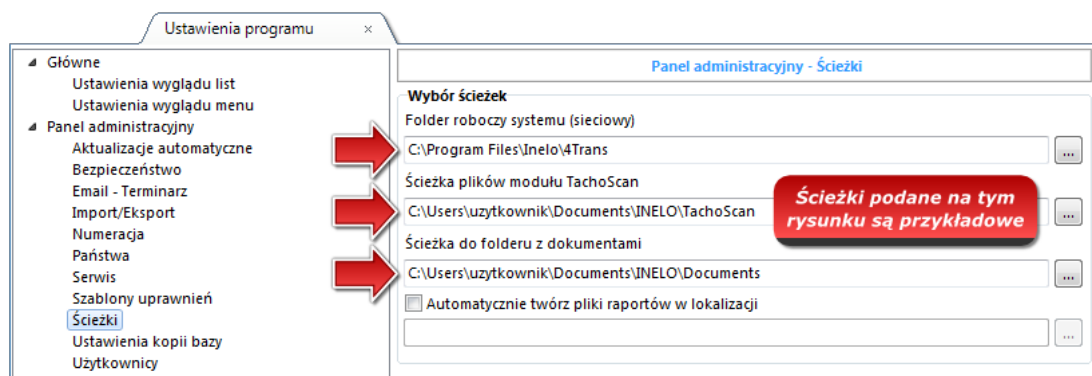
Tę operację wykonujemy po przywróceniu bazy danych, przed pierwszym uruchomieniem programu 4Trans.

Po wykonaniu kopii bazy danych na starym komputerze i przywróceniu kopii na nowym końcową czynnością jest przekopiowanie ze starego komputera katalogów, w których przechowywane są m.in. odczyty cyfrowe i skany wykresówek.

Aby tego dokonać należy:

Na starym komputerze

1. Uruchomić program 4Trans logując się jako administrator (domyślne hasło: "admin").
 - jeśli podczas uruchomienia programu nie wyświetla się okno logowania należy ponownie go uruchomić z menu: "START -> Programy -> INELO -> 4Trans -> Administrator".
2. Otwórz okno ustawień programu ("Dane podstawowe -> Ustawienia").
3. W zakładce: **Ścieżki** sprawdź lokalizację katalogów:



Rys. Ustawienia programu -> Ścieżki.

4. Skopiuj katalogi wraz z ich zawartością na dowolny nośnik danych.

Jeśli "Ścieżka plików modułu TachoScan" oraz "Ścieżka do folderu z dokumentami" zawarta jest w ścieżce: "Folder roboczy systemu (sieciowy)" to wystarczy tylko ten jeden katalog skopiować.

Na nowym komputerze

1. Zawartość katalogów (skopiowanych ze starego komputera) wraz z zawartością można

wkleić w dowolne miejsce.

2. Uruchom program 4Trans logując się jako administrator (patrz: "[Pierwsze uruchomienie](#)"⁴⁹).
3. W oknie ustawień programu w zakładce: **Ścieżki** wskaż lokalizację skopiowanych katalogów.

6. Pierwsze uruchomienie

W poniższym zagadnieniu przedstawiony jest proces konfiguracji programu przed pierwszym uruchomieniem.

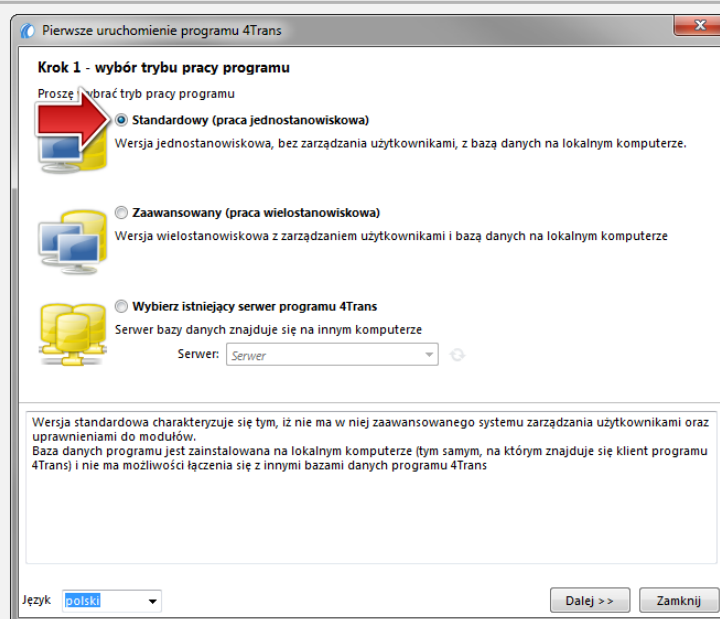
*Przed pierwszym uruchomieniem programu **wymagane** jest zalogowanie się na konto z uprawnieniami administracyjnymi w systemie operacyjnym.*

6.1. Krok 1 - wybór trybu pracy programu

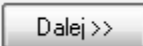
Podczas pierwszego uruchomienia program wyświetli okno: **Krok 1 - wybór trybu pracy programu**, gdzie w zależności od potrzeb należy wybrać:

Standardowy (praca jednostanowiskowa)

Proszę zaznajomić się z opisem w oknie (rys. poniżej).

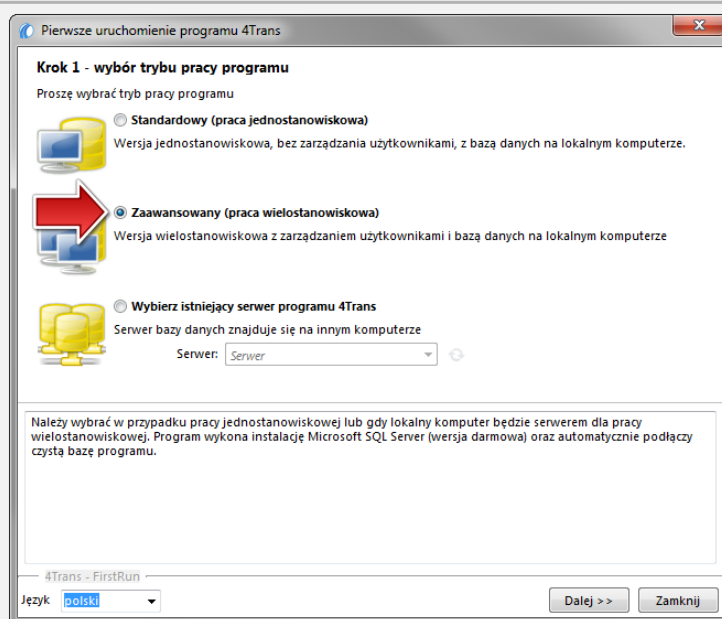


Rys. Tryb: Standardowy (praca jednostanowiskowa).

Jeśli powyższy tryb pracy programu jest odpowiedni kliknij lewym przyciskiem myszy na przycisk:  - program wyświetli okno: "[Krok 2 - przygotowanie serwera](#)"⁵²".

Zaawansowany (praca wielostanowiskowa)

Proszę zaznajomić się z opisem w oknie (rys. poniżej).

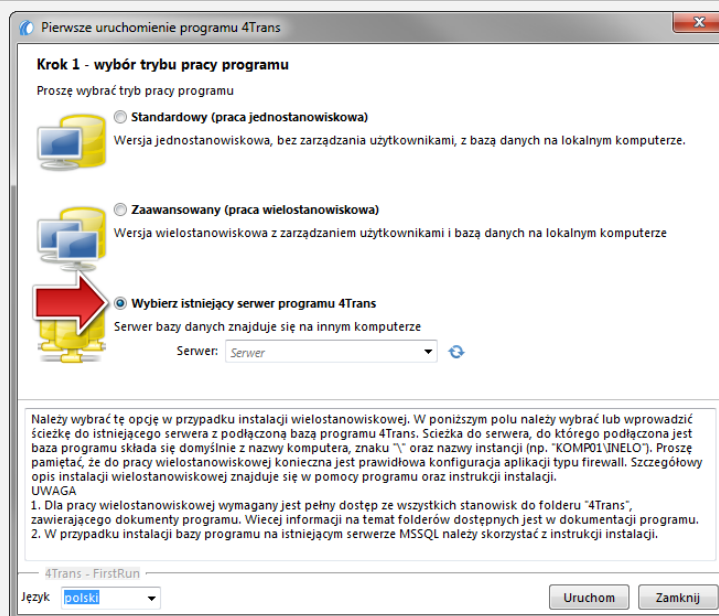


Rys. Tryb: Zaawansowany (praca wielostanowiskowa).

Jeśli powyższy tryb pracy programu jest odpowiedni kliknij lewym przyciskiem myszy na przycisk:  - program wyświetli okno: "[Krok 2 - przygotowanie serwera](#)"⁵².

Wybierz istniejący serwer programu 4Trans

Proszę zaznajomić się z opisem w oknie (rys. poniżej).



Rys. Tryb: Wybierz istniejący serwer programu 4Trans.

Podsumowując, opcję tą należy wybrać tylko, gdy:

- program będzie łączył się z istniejącym serwerem, który ma podłączoną bazę 4Trans.

Aby podłączyć się do istniejącego serwera z bazą programu 4Trans należy:

- kliknąć na ikonę:  w celu odświeżenia listy serwerów (rys. powyżej);
- kliknąć na przycisk: , a następnie z listy wybrać żądany serwer.

Jeśli na liście serwerów nie ma żadanego komputera należy upewnić się czy odblokowano komunikację komputera-serwera na portach:

- **1433, 1434** na protokole **UDP**;

- ewentualnie dla HASP Managera sprawdzić port **475** na protokole **UDP** i **TCP** - jeśli klucz licencyjny sieciowy będzie zainstalowany na tym samym komputerze.

Po zainstalowaniu serwera programu 4Trans **NIE ZALECA SIĘ** zmiany nazwy komputera, na którym ten serwer został zainstalowany.

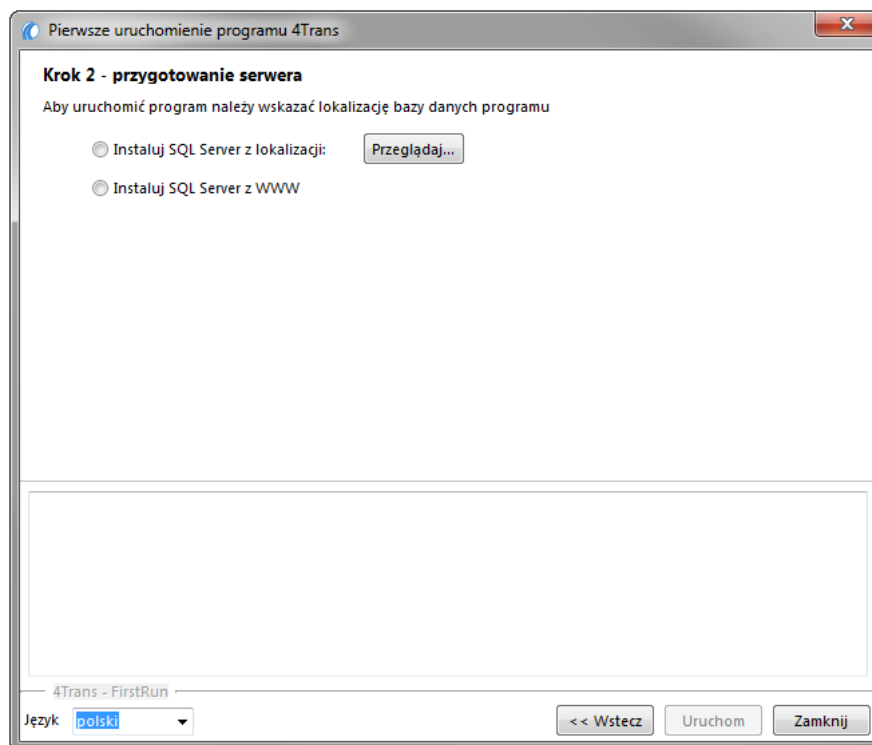
Jeśli chcesz podpiąć bazę danych 4Trans do istniejącego serwera MSSQL przejdź do tematu: "[Podłączenie i odłączenie bazy danych](#)".

Po podłączeniu się do serwera 4Trans, program zostanie uruchomiony.

6.2. Krok 2 - przygotowanie serwera

Jeśli w pierwszym kroku wybrałeś opcję: **Standardowy (praca jednostanowiskowa)** lub **Zaawansowany (praca wielostanowiskowa)** w kolejnym kroku zostanie wyświetlone okno: **Krok 2 - przygo-**

owanie serwera.



Rys. Okno: Krok 2 - przygotowanie serwera.

Instaluj SQL Server z lokalizacji:

Opcja zostanie automatycznie zaznaczona jeśli program 4Trans instalowany jest z oryginalnego nośnika instalacyjnego.

Przeglądaj...

- możliwość wskazania dowolnej ścieżki instalatora:

- **Microsoft® SQL Server™ 2017 Express** dla systemu operacyjnego Windows® 8.1, Windows Server® 2012, Windows Server® 2012 R2 (wymagana nazwa pliku: "InstallSQL2017.exe");
- **Microsoft® SQL Server™ 2019 Express** dla systemu operacyjnego Windows® 10 i Windows® 11 (wymagana nazwa pliku: "InstallSQL2019.exe").

Instaluj SQL Server z WWW

Jeśli instalator programu 4Trans nie znajdzie pliku instalacyjnego serwera SQL zaznaczy powyższą opcję - instalator zostanie pobrany z internetu.

Podczas pierwszego uruchomienia instalowany jest serwer bazy danych:

- **Microsoft® SQL Server™ 2017 Express** dla systemu operacyjnego Windows® 8.1, Windows Server® 2012, Windows Server® 2012 R2;
- **Microsoft® SQL Server™ 2019 Express** dla systemu operacyjnego Windows® 10 i Windows® 11

Ograniczenia bazy SQL Server® 2017 express:

- obsługa jednego fizycznego procesora;
- 1410 MB pamięci RAM;
- rozmiar bazy danych: 10 GB.

Jeśli maksymalny rozmiar bazy (10GB) będzie niewystarczający konieczny jest zakup najnowszej komercyjnej wersji Microsoft® SQL Server®.

W trakcie instalacji może być wymagany restart komputera. W takim przypadku instalator automatycznie wznowi proces instalacji po uruchomieniu systemu.

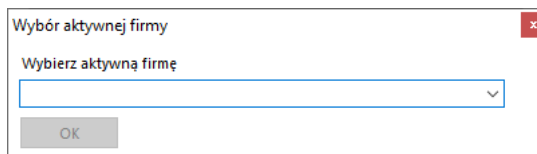
W trakcie uruchamiania program automatycznie założy foldery, w których będą przechowywane pliki obrazów ta-cho, pliki odczytów cyfrowych, dokumenty oraz kopia zapasowa bazy danych.

Domyślna ścieżka: "...\\Użytkownik\\Moje dokumenty\\INELO\\",
gdzie: **Użytkownik** - nazwa zalogowanego użytkownika do systemu Windows®.

Po zakończeniu instalacji bazy danych program może wyświetlić następujące okno:

[Firma] Nowa firma

W oknie tym należy wprowadzić dane firmy własnej:



Rys. Okno wybierania firmy.

Po zapisaniu uruchomi się właściwe okno programu.

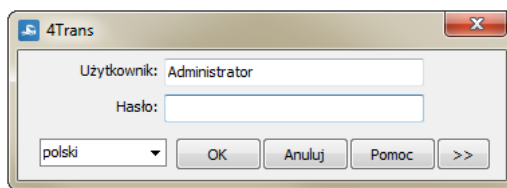
6.3. Logowanie

6.3.1. Logowanie proste

Opcja niedostępna dla Standardowego (praca lokalna) trybu pracy programu.

Jeśli chcesz zmienić tryb pracy programu przejdź do tematu: "[Zmiana trybu pracy na zaawansowany](#)".

Po zainstalowaniu programu w bazie istnieje tylko jedno konto **administratora**, na które należy się zalogować. Jako użytkownika wpisujemy: **administrator**, hasło: **admin**.



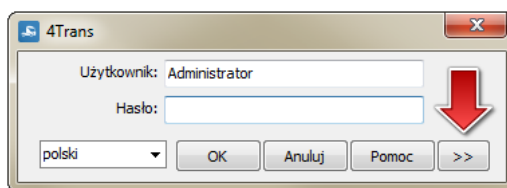
Rys. Okno logowania.

6.3.2. Logowanie zaawansowane

Opcja niedostępna dla Standardowego (praca lokalna) trybu pracy programu.

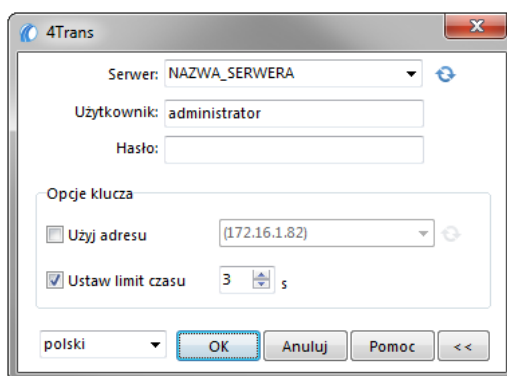
Jeśli chcesz zmienić tryb pracy programu przejdź do tematu: ["Zmiana trybu pracy na zaawansowany"](#).

W celu zmiany serwera z podłączoną bazą danych programu 4Trans lub zmiany opcji klucza sieciowego klikamy na przycisk:  (rys. poniżej):



Rys. Okno logowania.

Okno logowania powiększa się nam o dodatkowe opcje:



Rys. Opcje zaawansowane.

- **Serwer** (rys. powyżej);

Jest to rozwijalna lista dostępnych (widocznych) w sieci serwerów MSSQL. W celu odświeżenia listy serwerów należy nacisnąć na przycisk:  (rys. powyżej). Jeśli z jakiś nieprzewidzianych przyczyn serwer do którego chcemy się podłączyć nie jest widoczny wówczas można wpisać nazwę serwera.

- **Użyj adresu**

Jest to rozwijalna lista dostępnych (widocznych) w sieci managerów licencji HASP. W przypadku, gdy "[HASP Manager](#)"³⁵ działa na komputerze, który loguje się do innej domeny niż komputer z zainstalowanym programem 4Trans to domyślnie nie połączy się on z tym managerem. Konieczne jest włączenie tej opcji i wpisanie adresu IP komputera z zainstalowanym HASP Managerem.

Jeśli natomiast ta opcja jest odznaczona to program wyszukuje w sieci aktywnych managerów licencji HASP (tylko w tej domenie, do której komputer jest zalogowany);

- **Ustaw limit czasu**

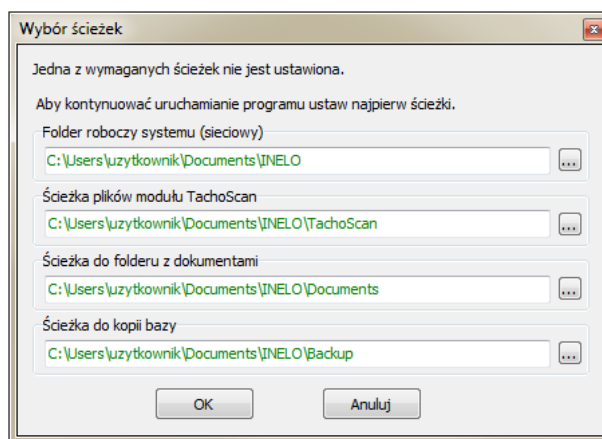
Opcja ta umożliwia ustawienie długości czasu ([s] – sekundy) jaki program czeka na odpowiedź komputerów w trakcie wyszukiwania managerów klucza w sieci lokalnej – zwiększenie tego limitu powyżej 3 sekund jest uzasadnione w przypadku sieci o niskiej przepustowości.

6.3.3. Ustawienia ścieżek

Opcja niedostępna dla Standardowego (praca lokalna) trybu pracy programu.

Jeśli chcesz zmienić tryb pracy programu przejdź do tematu: "[Zmiana trybu pracy na zaawansowany](#)"⁵⁹".

Po zalogowaniu ukaże się formularz, na którym należy potwierdzić lub zmienić ścieżki do katalogów:



Rys. Ścieżka do repozytorium.

- do folderu roboczego systemu (domyślna ścieżka "...\\Documents\\INELO");
- do plików modułu TachoScan (domyślna ścieżka "...\\Documents\\INELO\\TachoScan");
- do folderu z dokumentami (domyślna ścieżka "...\\Documents\\INELO\\Documents");
- do kopii zapasowej bazy danych (domyślna ścieżka "...\\Documents\\INELO\\Backup").

Ścieżki możemy wpisać z klawiatury lub wybrać za pomocą przycisku: .

Jeśli ścieżka do folderu jest prawidłowa będzie pokazana w kolorze zielonym. Analogicznie, nieprawidłowa ścieżka będzie pokazana w kolorze czerwonym.

W przypadku gdy system będzie pracował w sieci na kilku stanowiskach ścieżki muszą być ustawione przez otoczenie sieciowe.

Użytkownik zalogowany na komputerze musi mieć pełny dostęp do udostępnionego katalogu INELO.

6.4. Nadawanie uprawnień

Opcja niedostępna dla Standardowego (praca lokalna) trybu pracy programu.

Jeśli chcesz zmienić tryb pracy programu przejdź do tematu: "[Zmiana trybu pracy na zaawansowany](#)"⁵⁹".

Z programu 4Trans może korzystać wielu użytkowników, każdy w zakresie praw ustalonym przez administratora. Administrator sprawuje kontrolę nad innymi użytkownikami, tworząc ich konta i przyznając im odpowiedni zakres uprawnień.

Dla administratora nie jest dostępne standardowe menu, natomiast dostępne są zaawansowane ustawienia, takie jak: ustawienia ścieżek do katalogów, ustawienia parametrów tworzenia się kopii bazy danych, zarządzanie użytkownikami i prawami dostępu.

W celu nadania uprawnień użytkownikowi (użytkownikom) należy zalogować się do programu jako **administrator**, a następnie:

- z menu: **Dane podstawowe** wybrać opcję: **Ustawienia** . W zakładce użytkownicy należy dodać nowych użytkowników. (patrz: [Panel administracyjny -> Użytkownicy](#)⁸⁵);
- w zakładce Szablony dodać nowy lub wybrać szablon uprawnień i przypisać go odpowiedniemu użytkownikowi (patrz: [Panel administracyjny -> Szablony](#)⁷⁹).

6.5. Ustawienie kopii zapasowej bazy danych

Opcja niedostępna dla Standardowego (praca lokalna) trybu pracy programu.

Jeśli chcesz zmienić tryb pracy programu przejdź do tematu: "[Zmiana trybu pracy na zaawansowany](#)".

W menu **Panel administracyjny** w zakładce "[Ustawienia kopii bazy](#)" definiujemy rodzaj kopii oraz częstotliwość jej tworzenia.

6.6. Aktywacja programu

Po zakupie program 4Trans może wymagać aktywacji (w przypadku, gdy należność za program nie została uregulowana). Przed uruchomieniem wyświetli się okno informujące o wymogu aktywacji programu z pytaniem o wprowadzenie kodów.

W oknie mamy 2 drogi wyboru:

- - pokaże się nam okno, gdzie mamy możliwość wpisania kodów,
- - kontynuujemy pracę na programie - nie posiadamy kodów aktywacyjnych.

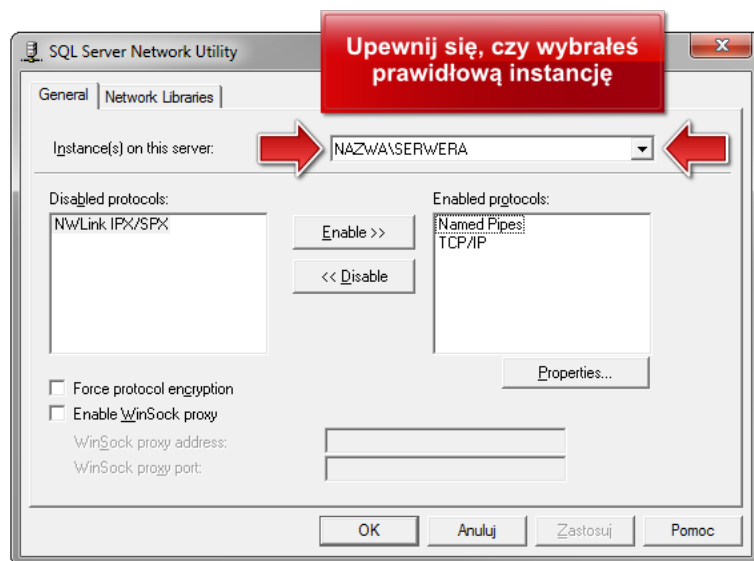
Jeśli nie dokonamy aktywacji w terminie program się zablokuje.

W przypadku 3-krotnie błędnie wpisanego kodu aktywacyjnego klucz licencyjny ulegnie trwałej blokadzie. W takim przypadku konieczna jest odpłatna interwencja producenta wg aktualnego cennika producenta.

6.7. Port TCP/IP dla MS SQL Serwer

Aby odczytać nr portu TCP/IP dla serwera MSSQL należy:

1. Uruchomić program **SQL Utility** z menu:
Start -> Programy -> INELO -> SQLDatabase.
2. W prawym panelu wybrać pole **TCP/IP** (rys. poniżej) i kliknąć **[Properties]**.



Rys. Główne okno programu SQL Utility.

3. W nowym oknie w polu **Default Port** pokazany jest dynamicznie utworzony podczas instalacji port, na którym pracuje utworzona baza. Należy go skopiować (np.  + ) i skonfigurować istniejące programy typu firewall aby pozwalały na komunikację z tym portem na protokole **TCP**.
4. Gdy baza programu nie będzie działała prawidłowo należy przesłać zawartość pliku logowania (4Trans_log.txt w katalogu "Moje dokumenty") do siedziby firmy INELO Polska Sp. z o.o. (np. przez pocztę e-mail na adres serwis@inelo.pl). Plik można również otworzyć z menu:

Start -> Programy -> INELO -> SQLDatabase -> Install Logs

7. Tryb uruchamiania programu

7.1. Zmiana trybu pracy na zaawansowany

Aby przejść z trybu pracy standardowego na zaawansowany należy:

- zamknąć program - jeśli jest otwarty;
- uruchomić ponownie z menu: **Start -> Wszystkie programy -> INELO -> 4Trans -> Administrator**;
- zostanie wyświetlone okno logowania z wypełnionym polem: **Użytkownik -> administrator**, gdzie należy podać hasło - domyślne hasło brzmi: **admin**;

Program zostanie uruchomiony z tzw. "Panelem administracyjnym"⁶⁵ bez podstawowych funkcji ale posiadającym możliwość zmiany zaawansowanych ustawień takich jak ustawienie ścieżek zapisu plików, zarządzanie użyt-

kownikami itp..

- po uruchomieniu programu należy przejść do okna ustawień programu (Panel administracyjny - > Ustawienia), gdzie w zakładce: [Serwis](#)¹⁷⁷ należy zmienić opcję: **Tryb uruchamiania programu** ze **Standardowego** na **Zaawansowany**.

Jeśli program ma pracować w trybie zaawansowanym należy pamiętać o [dodaniu nowych użytkowników](#)¹⁸⁵ i nadaniu im odpowiednich uprawnień.

7.2. Zmiana trybu pracy na standardowy

Aby przejść z trybu pracy zaawansowanego na standardowy należy:

- uruchomić ponownie program i zalogować się jako: **administrator** - domyślne hasło brzmi: **admin**;

Program zostanie uruchomiony z tzw. "[Panelem administracyjnym](#)"¹⁶⁵ bez podstawowych funkcji ale posiadającym możliwość zmiany zaawansowanych ustawień takich jak ustawienie ścieżek zapisu plików, zarządzanie użytkownikami itp..

- po uruchomieniu programu należy przejść do okna ustawień programu (Panel administracyjny - > Ustawienia), gdzie w zakładce: "[Serwis](#)"¹⁷² należy zmienić opcję: **Tryb uruchamiania programu** z **Zaawansowanego** na **Standardowy**.

Jeśli program ma pracować w trybie standardowym należy pamiętać o:

- program nie będzie wyświetlał okna logowania podczas uruchomienia, co za tym idzie każda osoba będzie mogła go otworzyć oraz dowolnie dodawać, edytować i usuwać zapisy,
- program będzie się uruchamiał ze wszystkimi dostępnymi funkcjami zapisanymi w kluczu licencyjnym.

Aby zalogować się powtórnie na konto administratora należy uruchomić program z menu: "**Start -> Wszystkie programy -> INELO -> 4Trans -> Administrator**".

8. Aktualizacja programu - Updater

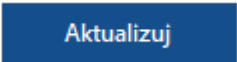
Updater jest odrębną, samoczynnie uruchamiającą się aplikacją, która spełnia rolę narzędzia do monitorowania i aktualizacji programu 4Trans.

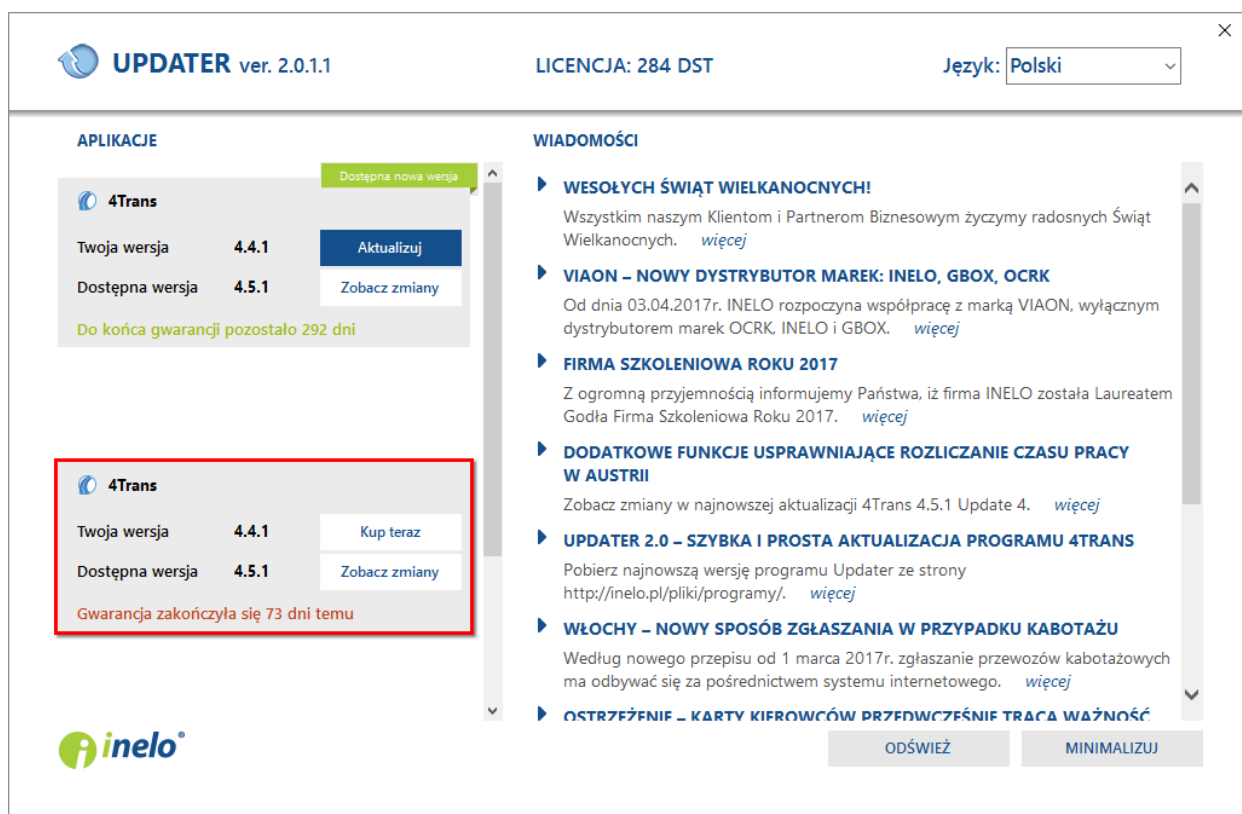
Program działa "w tle" (jest niewidoczny). Aby otworzyć okno **Updater'a** należy kliknąć na ikonie: , która znajduje się w zasobniku systemowym (po prawej stronie dolnego paska Windows®, obok

daty systemowej).

Po nawiązaniu połączenia program wyświetli okno z poniższymi informacjami:

Informacja zawarta w czerwonej ramce będzie wyświetlana po zakończeniu gwarancji na program.

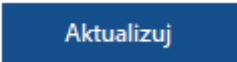
-  - uruchamia proces pobierania i instalacji aktualizacji programu (więcej w temacie: "[Pobieranie i instalacja](#)"^[61]);
-  - otwiera okno formularza zamówienia gwarancji (więcej w temacie: "[Zamówienie gwarancji](#)"^[62]);



Rys. Okno Updatera.

8.1. Pobieranie i instalacja

W celu przeprowadzenia aktualizacji oprogramowania należy:

- Pobrać najnowszą wersję programu - należy kliknąć: . Program przystąpi do pobrania aktualizacji. Postęp pobierania widoczny jest w nowym oknie.

Zalecamy, aby aktualizację do nowej wersji wykonać w pierwszej kolejności na komputerze/serwerze, na którym znajduje się baza danych programu.

W czasie pobierania aktualizacji można dalej pracować na komputerze.

2. Po zakończonym procesie pobierania program będzie wymagał zalogowania się na konto administratora - domyślne hasło: **admin**.
3. W dalszej części zostanie rozpoczęta instalacja nowej wersji - należy postępować zgodnie ze wskazówkami programu aktualizacyjnego.

8.2. Zamówienie gwarancji

Jeśli gwarancja na dany program wygasła w oknie **Updater'a** pojawi się napis: "**Gwarancja zakończyła się [] dni temu**" (czerwona ramka).

W takim przypadku nie będzie można zaktualizować programu do najnowszej wersji.

Aby odnowić gwarancję konieczny jest kontakt z Działem Obsługi Klienta. W tym celu kliknij

[Kup teraz](#)

- program aktualizacyjny uruchomi przeglądarkę internetową zawierającą formularz **Zamówienia**, który należy poprawnie wypełnić i wysłać.

W ciągu jednego dnia roboczego skontaktuje się z Państwem pracownik Działu Obsługi Klienta w celu potwierdzenia i sprecyzowania zamówienia. Pracownik poinformuje także o terminie wznowienia gwarancji na program.

8.3. Niepowodzenie aktualizacji - przyczyny i rozwiązanie

Prawdopodobne przyczyny niepowodzenia aktualizacji:

- brak wolnego miejsca na dysku, potrzebnego do wykonania kopii zapasowej bazy przed jej aktualizacją;
- brak dostępu (praw zapisu) do katalogu, w którym ma być wykonana kopia zapasowa bazy przed jej aktualizacją;
- źle ustawiona ścieżka kopii baz danych (np. na zmapowany dysk). Zaleca się podawanie ścieżki sieciowej UNC (np. "\\Nazwa_serwera\Udostępniony_zasób\Backup");
- wyłączona usługa SQL AGENT.

Rozwiązanie

Ręczne wykonanie kopii zapasowej bazy danych

Kopię bazy danych należy wykonać przy pomocy programu: "Database Manager":

1. Uruchom program (patrz: "[Uruchomienie programu Database Manager](#)"³¹").
2. Wykonaj kopię bazy danych wybierając: **Utwórz kopię bazy danych** w menu: **Archiwizacja** (szczegółowy opis znajduje się w temacie: "Archiwizacja").

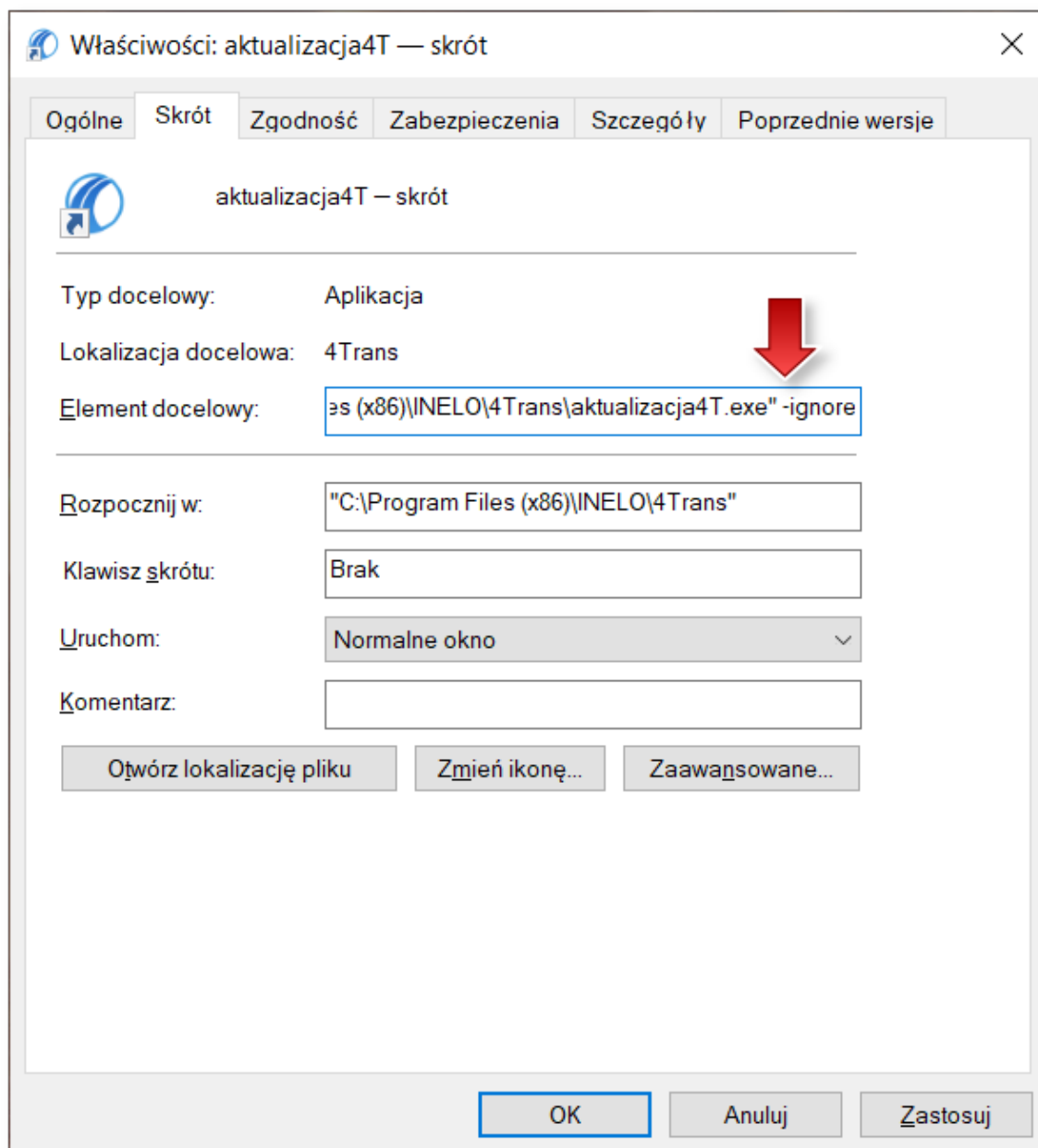
Firma INELO nie ponosi odpowiedzialności za utratę danych, spowodowaną brakiem wykonania kopii zapasowej bazy programu.

Aktualizacja bazy danych

Aby przeprowadzić aktualizację bazy danych należy uruchomić plik o nazwie "aktualizacja-4T.exe" z parametrem "-ignore".

Domyślna ścieżka do tego pliku: "C:\Program Files\INELO\4Trans" lub w przypadku systemów 64-bitowych: "C:\Program Files (x86)\INELO*\4Trans".*

1. Uruchamianie pliku z parametrem:
 - a. wykonaj skrót do pliku "aktualizacja4T.exe";
 - b. kliknij **PPM** na skrótce i wybierz: **Właściwości**;
 - c. w polu **Element docelowy** do ścieżki: "C:\Program Files\INELO*\4Trans\aktualizacja-4T.exe" dopisujemy "-ignore" (pamiętaj o znaku spacji przed parametrem - rys. poniżej).



Rys. Parametr "-ignore".

W przypadku dalszego niepowodzenia aktualizacji skontaktuj się z [serwisem](#)¹⁷²⁾ producenta programu.

*) Do wersji 4Trans 3.10, wszystkie powyższe katalogi i ścieżki w nazwach mają zamiast INELO, starą nazwę: PCNETSERVICE.

9. Panel administracyjny

W celu wywołania Panelu administracyjnego należy zalogować się do programu jako użytkownik o nazwie **administrator** (domyślne hasło: "admin").

Jeśli Twój program uruchamia się bez otwierania okna logowania to należy uruchomić program z menu:

Start -> Wszystkie programy -> INELO -> 4Trans -> Administrator.

Opcja do włączania/wyłączania okna logowania jest dostępna w ustawieniach programu (patrz: "[Serwis](#)"⁷⁷) na koncie administratora.

9.1. [014] Ustawienia

Opis eksportu/importu ustawień oraz pozostałych przycisków znajduje się w rozdziale: "[Moduł Główny](#) -> [\[014\] Ustawienia](#)"¹⁵⁵.

*Menu dostępne tylko i wyłącznie na koncie **administratora**.*

Ustawienia funkcji widocznych na koncie **administratora**:

9.1.1. Główne

Opcje ustawień pogrupowane są w polach:

Aktywna firma

Wybór firmy

Wybór aktywnej (domyślnej) firmy powodują, że program będzie automatycznie proponował tę nazwę w polach **Firma**, np. przy dodawaniu nowego kierowcy lub samochodu.

Tylko własne firmy

W polu wyboru aktywnej firmy będą widoczne nazwy firm o statusie: **własna** (patrz: "Dane podstawowe -> [\[001\] Firmy](#)"¹⁰⁷).

Kierowca i firma

Pokazuj obok nazwiska kierowcy skrót firmy, do której jest przypisany

Na listach gdzie jest wybierany kierowca obok nazwiska będzie się wyświetlać skrót firmy, w której jest zatrudniony kierowca. Opcja szczególnie przydatna jeśli ten sam kierowca jest zatrudniony w co najmniej dwóch firmach.

Format daty i godziny

Format daty, Format godziny, Separator daty

Przy pomocy ustawień tej grupy można ustawić (niezależnie od "Ustawień regionalnych" - patrz: "Panel sterowania") dowolny format i separator daty.

Domyślna waluta rozliczeniowa

Wybór waluty

W polach, gdzie się dokonuje wyboru waluty (np. moduł faktury, delegacje itp.) ustawiona tutaj waluta będzie się domyślnie wyświetlać.

Różne

Przy uruchomieniu przywróć poprzednio otwarte okna

Po zaznaczeniu tej opcji otwarte okna w czasie nieoczekiwanego zamknięcia programu zostaną zapamiętane. Po powtórny uruchomieniu programu zostanie wyświetlone zapytanie czy przywrócić otwarte okna.

Mechanizm zapamiętuje otwarte okna dla następujących elementów: faktury sprzedaży/zakupu, zlecenia, samochody, naczepy, firmy, pracownicy, lista wykresówek, delegacje, koszty, karta kierowcy.

Pokaż ocenę ryzyka na głównym oknie (może powodować wolniejsze działanie programu)

Po zaznaczeniu tej opcji w zakładce **Start** wyświetlane będzie okno **Reputacja** prezentujące wyniki wyliczenia częstotliwości występowania poważnych naruszeń. Okno to wyświetlane będzie naprzemiennie z oknem **Aktualności**.

Serwer proxy

Używaj ustawień opcji internetowych z systemu Windows

Program korzysta z ustawień systemu Windows® (Panel sterowania -> Opcje internetowe -> Połączenia) - opcji tej należy używać, gdy połączenie przez serwer proxy nie wymaga podawania użytkownika/hasła.

Ręczna konfiguracja

Udostępnia pola ustawień połączenia przez serwer proxy.

9.1.1.1. Ustawienia wyglądu list

Opcje ustawień pogrupowane są w polach:

Czcionka list

Opcja ta pozwala na zmianę czcionki na listach (lista firm, kierowców itp.). Czcionka menu programu nie ulegnie zmianie.

Kolory

Kolor nagłówka list

Zmiana koloru tła wierszy w nagłówkach list.

Kolor zaznaczonego nagłówka list

Zmiana koloru tła zaznaczonej kolumny w nagłówku listy.

Kolor tła list

Zmiana koloru tła na listach.

Kolor tła zaznaczonej pozycji listy

Zmiana koloru tła zaznaczonej kolumny w nagłówku listy.

Opcje listy

Ustaw kolory według statusu klienta na liście firm

W oknie dodawania/edycji firmy w zakładce: "[Dane ogólne](#)"¹⁰⁷ istnieje możliwość określenia **Statusu firmy**. W "[Słownikach](#)"¹⁴⁷ można zmienić kolor dla określonej pozycji statusu firmy. Po zaznaczeniu tej opcji na liście firm kontrahenci będą wyświetlani w określonych kolorach w zależności od wybranego statusu firmy.

Ustaw kolory według statusu na liście delegacji

Każdej delegacji można przypisać status (patrz: "Okno dodawania/edycji delegacji -> Dane podstawowe").

- ☒ **opcja zaznaczona** - poszczególne pozycje na liście delegacji będą wyświetlane w odpowiednich kolorach w zależności od przypisanego koloru statusowi delegacji (Słowniki - > Status delegacji);
- ☐ **opcja niezaznaczona** - wszystkie pozycje na liście delegacji będą wyświetlane w domyślnym kolorze;

Ustaw kolory według statusu na liście kart kierowców

W oknie dodawania/edycji karty kierowcy (Moduł Paliwowy) istnieje możliwość przypisania statusu (zatwierdzona/niezatwierdzona) każdej karcie:

- ☒ **opcja zaznaczona** - poszczególne pozycje na liście kart kierowców będą wyświetlane w odpowiednich kolorach w zależności od przypisanego koloru statusowi karty kie-

rowcy (Słowniki -> status karty kierowcy);

- ☐ **opcja niezaznaczona** - wszystkie pozycje na liście karty kierowcy będą wyświetlane w domyślnym kolorze;

Zapisuj filtry dat przy zamykaniu list

- ☒ **opcja zaznaczona** - ustawiony podczas zamykania listy zakres dat jest zapamiętywany przez program i zostanie zastosowany po ponownym otwarciu listy;
- ☐ **opcja niezaznaczona** - filtr zakresu dat domyślnie ustawiony na 12 miesięcy wstecz lub inny zakres dat jeśli na danej liście zapisano go przy pomocy przycisku: ;

9.1.1.2. Ustawienia wyglądu menu

W oknie tym można zmienić ustawienia wyglądu głównego paska menu:

Opcje pasków narzędzi

Pokaż podpisy pod ikonami

W górnym pasku narzędziowym można wyświetlać podpisy pod ikonami.

Ukryj rejestr amortyzacji w menu Flota

W wyniku zaznaczenia tej opcji w menu programu zostanie ukryty rejestr amortyzacji.

Ukryj rejestr winietek w menu Flota

Podobnie jak powyżej opcja ukrywa rejestr winietek.

9.1.2. Panel administracyjny

Panel administracyjny zawiera szereg ustawień konfiguracyjnych i administracyjnych dotyczących podstawowych mechanizmów działania programu.

Z poziomu panelu można konfigurować użytkowników systemu i ich uprawnienia, można dokonać zmian w sposobie aktualizowania oprogramowania, można również weryfikować zajętość licencji na poszczególne moduły systemu.

Panel administracyjny podzielony jest na zakładki - kliknij na wybraną zakładkę, aby otworzyć okno ustawień.

Dostępne opcje są uzależnione od uprawnień nadanych przez administratora systemu.

9.1.2.1. Aktualizacje automatyczne

W zakładce tej umieszczone są opcje mające związek z aktualizacją programu 4Trans.

Automatycznie sprawdzaj, czy są dostępne aktualizacje dla bieżącej wersji

- ☒ **opcja zaznaczona** - program, za pomocą łącza internetowego, w określonych odstępach czasowych będzie sprawdzał czy jest dostępna aktualizacja. W zależności od wybranej poniżej opcji podczas dostępnej aktualizacji program wyświetli odpowiednią informację;
- ☐ **opcja niezaznaczona** - program nie będzie sprawdzał czy jest dostępna nowsza wersja;

W oknie "[Pomoc -> O programie](#)" będzie wyświetlana informacja czy obecna wersja programu jest aktualna.

Pobieraj i instaluj aktualizacje - po znalezieniu aktualizacji program samoczynnie przystąpi do jej pobrania. Aktualizacja programu zostanie przeprowadzona po pobraniu plików lub podczas kolejnego uruchomienia programu 4Trans.

9.1.2.2. Bezpieczeństwo

Dostępne opcje:

Hasła

Stosuj bezpieczne hasła (min. 8 znaków, duże i małe litery)

Po zaznaczeniu tej opcji podczas dodawania i edycji użytkownika program będzie wymagał wprowadzenia 8 znakowego hasła z co najmniej jedną wielką i co najmniej jedną małą literą. Je-

śli wprowadzone hasło będzie nie poprawne program nie pozwoli na zapis.

Wymuszaj zmianę hasła co [] dni

Za pomocą tej opcji można wymusić co jaki czas użytkownicy mają obowiązek zmienić swoje hasło dostępu do programu 4Trans.

Aktywność użytkownika

Zapisuj aktywność użytkownika

Po zaznaczeniu tej opcji program będzie zapisywał każdą operację (dodawania, edycji i usuwania) dokonaną przez użytkownika w programie 4Trans

Funkcja zapisu historii aktywności użytkownika działa tylko dla modułów: Główny, TachoScan i Rozliczenia. W kolejnych wersjach programu 4Trans będą sukcesywnie dodawane następne moduły.

Kasuj historię aktywności użytkownika po upływie

W wyniku zaznaczenia tej opcji program będzie sukcesywnie usuwał historię aktywności użytkownika starszą niż podana tutaj ilość dni.

9.1.2.3. Dostosowanie szablonów zapisu

*Menu dostępne tylko i wyłącznie na koncie **administratora**.*

Okno z ustawieniami dostosowywania szablonów zapisu umożliwia ustawienie (włączenie) pól jakie należy wypełnić w wybranym oknie, aby program zezwolił na zapis danych.

W celu ustawienia jakie pole ma być wymagane do uzupełnienia, aby zapisać dane z tego okna należy:

- wybrać moduł, który zawiera żądane okno:
 - wybrać nazwę okna,
 - zaznaczyć odpowiednie pola, które mają być wymagane do wypełnienia.

Funkcja dostosowania szablonów zapisu działa tylko dla modułu: Spedycja. W kolejnych wersjach programu 4Trans będą sukcesywnie dodawane następne moduły.

9.1.2.4. E-mail - Terminarz

Dostępne opcje:

Wysyłaj wiadomość e-mail do użytkownika odpowiedzialnego za niezakończone zadanie

Opcja ta ma zastosowanie w modułach, w których generowane są zadania (Terminarz, niektóre rejestry modułu Flota), a za ich realizację ustawia się odpowiedniego użytkownika.

- ☒ **opcja zaznaczona** - program, zgodnie z ustawieniami poniżej będzie wysyłał maila do odpowiedniego użytkownika przypominającego o realizacji zadania;
- ☐ **opcja niezaznaczona** - program nie będzie wysyłał wiadomości e-mail.

Opcje przypomnień e-mail

Wiadomości wysyłaj na [] dni przed zakończeniem terminu

Wybierz ile dni wcześniej przed terminem zakończenia zadania program ma wysłać wiadomość e-mail z przypomnieniem.

Konfiguracja serwera poczty wychodzącej

Serwer poczty wychodzącej

Wpisz adres serwera poczty wychodzącej.

Tryb zabezpieczenia

Wybierz jakim trybem zabezpieczone jest połączenie z serwerem poczty wychodzącej.

Port

Podaj numer portu, przez który będą wysyłane wiadomości e-mail (Domyślnie = 25).

Użytkownik

Podaj nazwę (login) użytkownika mającego dostęp do poczty e-mail.

Hasło

Wpisz hasło dostępu użytkownika.

9.1.2.5. Import/Eksport

*Menu dostępne tylko i wyłącznie na koncie **administratora**.*

W oknie dostępne są następujące opcje:

CDN XL

Zaleca się zaznaczanie poniższych opcji w przypadku faktycznej współpracy programu: 4Trans z CDN XL.

Skrót firmy nie może być dłuższy niż 20 znaków (CDN XL)

Po zaznaczeniu tej opcji program 4Trans uniemożliwi wpisanie skrótu firmy dłuższego niż 20 znaków. CDN XL posiada takie ograniczenie.

Przy zapisie firmy sprawdzaj istnienie akronimu w bazie CDN XL

Program 4Trans będzie podczas eksportowania danych do CDN XL sprawdzał dodatkowo czy firmy mają wprowadzony skrót w bazie CDN XL oraz czy te skróty nie pokrywają się.

Serwer

Podaj nazwę serwera bazy.

Baza

Podaj nazwę pliku bazy danych.

Enova - symbole opisu analitycznego

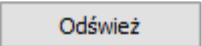
Wprowadź odpowiednie symbole z programu Enova.
Symbole wykorzystywane są podczas importu delegacji do Enovy.

9.1.2.6. Lista wykorzystania licencji

Zakładka widoczna dla programu korzystającego z [klucza licencyjnego sieciowego](#) 

W oknie tym jest wyświetlana informacja o zajętych licencjach programu przez innych użytkowników/komputery.

Loguj wykorzystanie licencji

Włącza/wyłącza funkcję sprawdzania wykorzystania licencji. Po zaznaczeniu tej opcji należy kliknąć: .

9.1.2.7. Numeracja

Menu dostępne tylko i wyłącznie na koncie **administratora**.

Schemat numeracji

Dokumenty zapisywane do bazy danych programu posiadają swój schemat numeracji. Domyślny schemat narzucony jest przez program. Jednakże istnieje możliwość edycji tego schematu oraz dodania nowego szablonu numeracji.

Faktura sprzedaży może mieć kilka szablonów: faktura sprzedaży zagraniczna, faktura sprzedaży usług, specjalna faktura sprzedaży... itp.

Dokument

Zawiera listę dokumentów, które posiadają mechanizm automatycznej numeracji.

Wprowadzanie nowego szablonu (+)

Aby dodać nowy szablon należy oprócz jego nazwy wybrać **rodzaj szablonu** dokumentu, do którego będzie dodany.

Nie można dodać nowego schematu numeracji dla dokumentów nie posiadających szablonu numeracji.

Usuwanie dodanego szablonu ()

Usunięcie domyślnych szablonów numeracji nie jest możliwe. Usunąć można tylko szablony dodane przez użytkownika.

Automatyczne wypełnianie luk

Jeśli opcja będzie zaznaczona to w przypadku, gdy zostanie wcześniej usunięty dokument (który posiadał numer nadany przez auto-numerację) program podczas dodawania nowego dokumentu wyświetli komunikat: **Znaleziono lukę w numeracji. Numer dokumentu został ustawiony na brakujący numer** oraz wstawi brakujący numer.

Wyłącz domyślną autonumerację dla wybranego dokumentu

Przy pomocy tej opcji można wyłączyć dla wybranego dokumentu schemat numeracji.

Schemat

Schemat numeracji dla danego dokumentu wraz z przykładowym numerem utworzonym na podstawie schematu.

Pozycje numeracji

Lista elementów wchodzących w skład schematu numeracji. W oknie tym można dodawać, edytować oraz usuwać poszczególne elementy za pomocą "[paska narzędziowego list](#)⁹⁵":

- za pomocą przycisków: ▲ i ▼ można przestawiać odpowiednio w górę i w dół pozycje na liście;
- w przypadku dodania lub edycji elementów na liście można ustawić im różne typy pozycji:

Numer

Automatyczna numeracja kolejnych zapisywanych dokumentów z możliwością zachowania numeracji w okresie jednego miesiąca lub jednego roku (po danym okresie numeracja rozpoczyna się od początku).

Tekst

Dowolny tekst, np. "/" lub "Faktura" itp.

Data

W zależności od wyboru przedstawiony w schemacie numeracji będzie bieżący rok, miesiąc lub dzień.

Skrót aktywnej firmy

W zależności od wybranej aktywnej firmy na pole auto-numeracji będzie wstawiany skrót firmy wprowadzony w "[oknie dodawania/edycji firmy](#)¹⁰⁷".

Numer służbowy pracownika

Widoczny tylko dla schematu: **Delegacje** - numer służbowy należy wprowadzić w "[oknie dodawania/edycji pracownika](#)¹¹⁹".

Okno edycji numeracji

W wyniku wybrania w polu **Dokument** schematu numeracji dodanego przez użytkownika w oknie ustawień zostaną wyświetlone dodatkowe opcje:

Rodzaj szablonu

W polu zawarta jest informacja do jakiego rodzaju szablonu odnosi się edytowana numeracja.

Domyślny szablon użytkownika

Umożliwia przypisanie edytowanego szablonu jako domyślnego dla wybranego użytkownika.

Szablon widoczny dla firmy

Umożliwia przypisanie edytowanego szablonu wybranej firmie, dla której będzie on widoczny.

- **(brak)** - w wyniku wybrania tej opcji szablon będzie widoczny dla każdej firmy.

9.1.2.8. Państwa

Okno powiązane jest z modułem **Delegacje**. Na liście widnieją wszystkie państwa, które występują w załączniku do Ustawy o należnościach z tytułu podróży służbowych (109 państw). W zakładce tej można definiować, które państwa będą wyświetlane, a które ukryte.

9.1.2.9. Serwis**Kopia bazy****Folder kopii bazy**

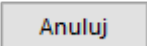
W tym polu wyświetlana jest ścieżka kopii bazy danych zawarta w zakładce: "[Ustawienia kopii bazy](#)".

Kopia bazy danych może być wykonana tylko na komputerze, na którym zainstalowany jest serwer programu.

[Uruchom kreatora kopii bazy danych]

Po naciśnięciu na powyższy przycisk zostanie wyświetlony panel: **Kreator kopii bazy danych**, w którym można określić rodzaj wykonywanej kopii zapasowej bazy danych:

- Utwórz tylko kopię bazy danych (*.bak);
- Utwórz archiwum zip bazy danych oraz dołącz:
 - tarcze analogowe (wykresówki);
 - pliki cyfrowe kart kierowców i tachografów;

Po dokonaniu wyboru należy kliknąć na przycisk:  - w celu wykonania kopii bazy danych lub na przycisk:  - aby zamknąć panel kreatora kopii bazy danych.

Ustawienia automatycznego mechanizmu tworzenia bazy danych znajdują się w zakładce: "[Ustawienia kopii bazy](#)" okna ustawień programu.

Tryb uruchamiania programu

Dostępne są dwa rodzaje trybów uruchamiania się programu:

Standardowy

Program jest uruchamiany bez okna logowania. W programie dostępne są wszystkie funkcje jakie są ustawione na kluczu licencyjnym.

Wersja standardowa programu działa tylko na LOKALNYM kluczu licencyjnym.

Zaawansowany

Przed każdym uruchomieniem programu wyświetlane jest okno logowania, w którym należy podać użytkownika i hasło. W zależności od ustawionych przez administratora uprawnień użytkownikowi uruchamia się program z określonymi funkcjami i prawami dostępu.

Różne

Włącz eksporty do systemu Enova

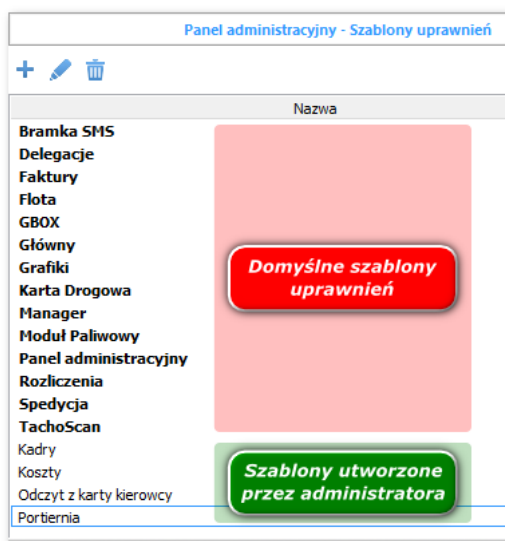
Opcja umożliwia włączenie w menu **Plik** -> **Import/Eksport** pozycji: **Eksport ewidencji czasu pracy do programu "enova"**, **Eksport pracowników do programu "enova"**, **Eksport faktur do enova** oraz **Eksport delegacji i raportów kasowych do enova**.

9.1.2.10. Szablony uprawnień

Okno służy do zarządzania szablonami uprawnień, umożliwiając dodawanie nowych szablonów, modyfikacje i usuwanie istniejących.

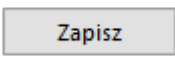
Aby dodać, zmienić lub usunąć szablony uprawnień należy posługiwać się "[paskiem narzędziowym](#) list ".

Nie można edytować ani usunąć domyślnych szablonów uprawnień - nazwy tych szablonów pokazane są pogrubioną czcionką (rys. poniżej).



Rys. Ustawienia programu - szablony.

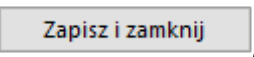
Jak dodać szablon

1. Kliknij na przycisk: .
2. W polu **Nazwa** wpisz nazwę szablonu - kliknij , a następnie .

- Spowoduje to otwarcie okna pozwalającego na dodanie lub zmianę praw wchodzących w skład tworzonego szablonu:

- do tworzonego lub edytowanego szablonu uprawnień możemy ustawiać dowolne uprawnienia (odczyt, pełne, brak) widoczne na liście uprawnień;

Rodzaj i ilość uprawnień zależy od rodzaju zainstalowanych modułów.

- w przypadku ustawiania standardowych uprawnień dla poszczególnych modułów klikamy na liście prawym przyciskiem myszy i wybieramy interesujący nas moduł;
 - po skonfigurowaniu praw kliknij ;
- w oknie: **Szablon uprawnień** można przypisać utworzony szablon dowolnej ilości użytkownikom, znajdującym się na liście.

Jeśli w przypisanych użytkownikowi szablona będą się powtarzać uprawnienia z różnymi poziomami dostępu, to program przypisze użytkownikowi najwyższe dostępne w tych szablona uprawnienie.

1. Szablon: Analiza, uprawnienie: kalendarz miesięczny, poziom dostępu: **BRAK**.

2. Szablon: Kadry, uprawnienie: kalendarz miesięczny, poziom dostępu: **ODCZYT**.

*Powyższe dwa szablony zostały przypisane danemu użytkownikowi. Uprawnienia na kalendarz miesięczny się powtarzają, ale mają różne poziomy dostępu. Program wybierze poziom dostępu najwyższy, czyli w tym przypadku użytkownik będzie miał dostęp do **ODCZYTU** kalendarza miesięcznego.*

9.1.2.11. Ścieżki

Wybór ścieżek

Folder roboczy systemu (sieciowy)

Domyślna ścieżka: "...\\Moje dokumenty\\INELO".

Jest to główny katalog programu, w którym przechowywane są pliki robocze. Każdy użytkownik programu 4Trans powinien mieć dostęp (uprawnienia do odczytu i zapisu) do tego katalogu.

Domyślnie w folderze roboczym znajdują się poniżej wymienione katalogi: **TachoScan** oraz **Documents**.

Administrator:

Jeśli zmieniasz lokalizację katalogów: **TachoScan** oraz **Documents** nie zapomnij o nadaniu uprawnień odpowiednim użytkownikom programu 4Trans.

Ścieżka plików modułu TachoScan

Domyślna ścieżka: "...\\Moje dokumenty\\INELO\\TachoScan".

W folderze plików modułu TachoScan (domyślna o nazwa: **TachoScan**) tworzone są foldery o nazwie skrótu firmy wprowadzonej w programie - ilość folderów jest uzależniona od ilości dodanych firm. Z kolei w folderach tych tworzone są foldery: **Image** (gdzie przechowywane są pliki skanów tarcz tachografów) i folder: **Digital** (gdzie przechowywane są pliki źródłowe pobrane z kart kierowców i tachografów cyfrowych).

Jest to ten sam folder **obrazów tachografów** jaki definiujemy podczas pierwszego uruchomienia programu. W oknie ustawień głównych istnieje możliwość zmiany tej ścieżki.

Ścieżka do folderu z dokumentami

Domyślna ścieżka: "...\\Moje dokumenty\\INELO\\Documents".

W folderze dokumentów (domyślna o nazwa: **Documents**) tworzone są foldery o nazwie skrótu firmy wprowadzonej w programie - ilość folderów jest uzależniona od ilości dodanych firm. Jest to ten sam folder **dokumentów** jaki definiujemy podczas pierwszego uruchomienia programu. W oknie ustawień głównych istnieje możliwość zmiany tej ścieżki.

Automatycznie twórz pliki raportów w lokalizacji

- ☒ **opcja zaznaczona** - raporty eksportowane do pliku (pdf, xml, xls, html) będą domyślnie zapisywane w wybranej tutaj lokalizacji (w folderze aktywnej firmy).
- ☐ **opcja niezaznaczona** - za każdym razem przed wyeksportowaniem raportu do pliku program będzie pytał o ścieżkę, w której dokonać zapisu.

9.1.2.12. Ustawienia kopii bazy

W oknie **Ustawienia kopii bazy** konfigurujemy częstotliwość i rodzaj tworzonej kopii.

Baza

Pole zawiera następujące opcje:

Twórz kopię zapasową bazy danych

Włączenie lub wyłączenie opcji tworzenia automatycznej kopii bazy.

NIE ZALECA się wyłączania funkcji wykonywania kopii bazy danych.

Nawet w przypadku, gdy administrator tworzy kopię zapasową całego dysku, na którym mieści się baza danych NIE ZALECA się wyłączania tej funkcji.

Należy pamiętać, że przy wyłączeniu opcji wykonywania kopii bazy danych właściwa baza danych będzie "puchnąć" (powiększać swoją objętość o historię wykonanych operacji).

Harmonogram zadań realizowany poprzez:

Ramka widoczna jest tylko dla bazy danych podpiętej do SQL Server'a™ w wersji 2008R2 lub nowszych.

usługę SQL Server Agent

Dla SQL Server™ w wersji **Express** - po wybraniu tej opcji program wyświetli ostrzeżenie o braku możliwości wykonywania kopii bazy danych.

Dla pozostałych wersji SQL Server'a™ kopia bazy danych będzie tworzona przez usługę SQL Server™ Agent. W ramce: **Status wykonywania kopii zapasowych bazy** będzie wyświetlona historia wykonywania kopii bezpośrednio z SQL Server™ Agent'a.

usługę INELO Service

Tworzenie kopii bazy danych realizowane jest przez dołączoną do programu usługę **INELO Service**. Co najważniejsze usługa działa na każdej wersji SQL Server'a (od 2008R2 wzwyż).

Ścieżka do kopii bazy

Jest to ten sam folder **kopii bazy** jaki definiujemy podczas pierwszego uruchomienia programu.

Przycisk: [Ustawienia...](#)

Otwiera okno **Ustawień kopii bazy**:

Ustawienia działają dla aktualnie zaznaczonej usługi tworzenia bazy danych w ramce: **Harmonogram zadań realizowany poprzez**: (opis powyżej).

Rys. Okno "Ustawienia kopii bazy".

W oknie tym należy ustawić:

- rodzaj wykonywanej kopii bazy:
 - **Pełna** - tworzony jest całkowity obraz bazy.
 - **Różnicowa** - jest to kopia wszystkich tych danych, które uległy zmianie (również nowych) od czasu wykonania ostatniej pełnej kopii bezpieczeństwa.
 - **Logi** - jest to kopia zapisów operacji jakie były wykonywane na bazie danych.
- częstotliwość wykonywania kopii bazy. Są do wyboru trzy możliwe schematy częstotliwości:
 - **dziennie** - należy ustawić co ile dni ma być wykonywana kopia,
 - **tygodniowo** - należy wybrać, w którym dniu tygodnia ma być tworzona kopia,
 - **miesięcznie** - są dwa możliwe sposoby wykonywania kopii miesięcznej:
 - w każdy (1 do 31) dzień miesiąca co (1 do 3) miesiące,
 - w każdy(ą) (1 do 4 lub ostatni) (poniedziałek do niedzieli) miesiąca co (1 do 3) miesiące.
- w zależności od ustawionej powyżej częstotliwości ustala się czy kopia ma być:
 - wykonana raz o (00:00 do 23:59),
 - wykonywana co (1 do 59 lub 1 do 23) (minut lub godzin) Godz rozpoczęcia (00:00 do 23:59) Godz zakończenia (00:00 do 23:59)

Aby w pierwszej rubryce pokazały się wartości należy wcześniej wybrać wartość w drugiej rubryce (minuty lub godziny).

Ustawiona częstotliwość: **Tygodnie -> czwartek** poniżej **Wykonuj co 35 -> minut -> Godz rozpoczęcia 07:00 -> Godz zakończenia 10:00.**

Czyli kopia będzie wykonywana co 35 minut pomiędzy 07:00 a 10:00 w każdy czwartek.

Kasuj kopie zapasowe po upływie

Włączenie lub wyłączenie opcji automatycznego usuwania starszych kopii bazy po upływie ustawionej ilości dni (od 1 do 59).

Status wykonywania kopii zapasowych bazy

Pokaż historię procesu wykonywania kopii bazy danych

Wyświetla okno, w którym zawarta jest historia wykonywania kopii bazy danych. Okno to można również wywołać poprzez dwukrotne kliknięcie na danym wierszu zadania.

Odśwież status

Odświeżenie statusu wykonania kopii bazy danych.

Pokaż aktualny "SQL Server Log"

Otwiera okno, w którym można wyświetlić dostępne pliki log.

Status wykonywania kopii zapasowych bazy

Na liście pokazane są zadania (wykonywania kopii bazy), ich aktywność, status itd.

Oznaczenia zadań: **F** - pełna kopia, **D** - różnicowa, **L** - logi.

Jeśli status danego zadania jest pusty znaczy to, że nie włączono wykonywania takiego rodzaju kopii zapasowej lub program nie podjął jeszcze próby tworzenia kopii np. wykonywanie kopii jest ustawione na czwartek, a dniem sprawdzania jest środa.

Po dwukrotnym kliknięciu na wierszu zadania otworzy się okno historii procesu wykonywania kopii bazy danych, gdzie można zobaczyć szczegółową informację na temat błędu.

Najczęstsze przyczyny występowania błędów w procesie wykonywania kopii zapasowej bazy:

- błędnie ustawiona ścieżka kopii bazy,
- brak uprawnień serwera do zapisu w ustawionym katalogu kopii bazy danych,
- brak miejsca na dysku.

W przypadku gdy w statusie zadanie widnieje zapis **wystąpił błąd** oznacza to, że kopia bazy nie została utworzona.

Zaleca się jak najszybsze zlokalizowanie i naprawienie przyczyny błędów wykonywania kopii bazy danych.

9.1.2.13. Użytkownicy

Okno służy do zarządzania kontami użytkowników, umożliwiając dodawanie nowych kont, modyfikacje i usuwanie istniejących.

4Trans zapisuje ustawienia własne użytkownika do bazy. Ustawienia te są wczytywane dla konkretnego użytkownika bez względu na jakim komputerze w sieci się zaloguje. Dostosowywać można między innymi szerokości oraz kolejność kolumn na listach, można także wybrać, które kolumny mają być widoczne, itp.

Wyszukiwanie użytkowników:

Zacznij wpisywać dowolną, szukaną frazę, a program wyświetli odpowiednie pole tekstowe.

Aby dodać, zmienić lub usunąć użytkownika należy posługiwać się "[paskiem narzędziowym list](#)"⁹⁵".

Kopiowanie uprawnień

Polecenie to służy do dodawania nowego użytkownika z uprawnieniami skopiowanymi od innego użytkownika.

Aby dodać nowego użytkownika ze skopiowanymi uprawnieniami należy:

- zaznaczyć użytkownika, od którego mają być skopiowane uprawnienia;
- z paska narzędziowego listy użytkowników wybrać: **kopiuje uprawnienia** .

Eksport ustawień do GBOX Online

Za pomocą tego polecenia można skopiować użytkowników wraz z uprawnieniami do systemu GBOX Online.

Aby wyeksportować ustawienia wystarczy kliknąć na ikonie: , a następnie wskazać miejsce zapisu pliku **xml** z ustawieniami.

W wyniku naciśnięcia ikony dodawania lub edycji użytkownika otworzy się okno **Użytkownik** zawierające zakładki:

Dane podstawowe

Zakładka ta zawiera podstawowe informacje na temat dodawanego/dodanego użytkownika.

Podczas dodawania i edycji dla każdego użytkownika określamy jego **login**, nazwisko, imię, ewentualny opis, hasło, język, status (aktywny, nieaktywny) oraz uprawnienia.

Aby zmienić prawa użytkownikowi, wystarczy zaznaczyć/odznaczyć odpowiednie "[szablony uprawnień](#)"  na "[liście](#)"  **Uprawnienia**.

Za pomocą "[paska narzędziowego list](#)"  można dodać, zmienić lub usunąć szablon uprawnień.

Nie można edytować ani usunąć domyślnych szablonów uprawnień - nazwy tych szablonów pokazane są pogrubioną czcionką.

Po zapisie użytkownika do bazy danych będzie można przejść do następnych zakładek. (patrz: opis poniżej)

Nazwa modułu, którego czcionka jest pochyla i w kolorze szarym oznacza brak wykupionej licencji.

Uprawnienia do firm

Jest to kolejna zakładka w oknie dodawania i edycji użytkownika, umożliwia ona włączenie uprawnień do podglądu danych wybranej firmy.

Aby włączyć tą opcję należy:

- odznaczyć pole: **Ignoruj uprawnienia do wybranych firm**,
- z listy poniżej zaznaczyć firmy, których dane może użytkownik przeglądać,
- lub odznaczyć firmy, których danych użytkownik nie może widzieć.

Uprawnienia do kierowców

Uprawnienia te dotyczą list wyboru na oknach edycji i drukowania.

Aby włączyć tą opcję należy:

- odznaczyć pole: **Ignoruj uprawnienia widoczności dla kierowców**,
- na poniższej liście zaznacz kierowców, którzy mają być widoczni na listach dla wybranego użytkownika;

W dalszej kolejności zaznacz w menu rozwijanym listy wyboru opcję: **pokaż pojazdy/kierowców wg widoczności** (więcej w temacie: "[Filtrowanie kierowców i samochodów w oknach programu](#)").

Uprawnienia do samochodów

Uprawnienia te dotyczą list wyboru na oknach edycji i drukowania.

Aby włączyć tą opcję należy:

- odznaczyć pole: **Ignoruj uprawnienia widoczności dla samochodów**,
- na poniższej liście zaznacz samochody, które mają być widoczni na listach dla wybranego użytkownika;

W dalszej kolejności zaznacz w menu rozwijanym listy wyboru opcję: **pokaż pojazdy/kierowców wg widoczności** (więcej w temacie: "[Filtrowanie kierowców i samochodów w oknach programu](#)").

Uprawnienia do grup GBOX

Jest to następna zakładka w oknie dodawania i edycji użytkownika, umożliwia ona sterowanie uprawnieniami w zakresie widoczności na listach grup GBOX.

Aby włączyć tą opcję należy:

- odznaczyć pole: **Ignoruj uprawnienia widoczności dla grup GBOX**,
- z listy poniżej zaznaczyć grupy GBOX, które mają być widoczne dla użytkownika,
- lub odznaczyć grupy, których użytkownik nie może "widzieć".

Zaawansowane

Zakładka umożliwia nadanie użytkownikowi specjalnych uprawnień do:

TachoScan

- **edycji zamkniętych tarcz w module TachoScan**, patrz: "TachoScan -> Dane podstawowe";

- **zmiany ustawień tolerancji dla modułu TachoScan**, patrz: "TachoScan -> Naruszenia - Tolerancje";

Rozliczenia

- **do zmiany ustawień modułu Rozliczenia**, patrz: ustawienia programu -> zakładka "Rozliczenia",
- **do zarządzania listą typu dnia w module Rozliczenia**, patrz: "[201] Ewidencja czasu pracy -> Panel ustawień",
- **do rejestru nieobecności oraz zmiany typu dnia w module Rozliczenia**, patrz: "Rozliczenia -> [205] Rejestr nieobecności",
- **uprawnienia do otwarcia zamkniętych kalendarzy w module Rozliczenia** - w menu rozwijanym kalendarza miesięcznego dostępna jest opcja: **Zamknij miesiąc**, po wybraniu której następuje blokada kalendarza. W wyniku zaznaczenia tej opcji użytkownik będzie mógł otworzyć powtórnie taki kalendarz do edycji,
- **zezwalaj na oddawane dyżurów 50% w mechanizmie automatycznego oddawania** - po zaznaczeniu tego uprawnienia użytkownik będzie mógł zaznaczyć w mechanizmie automatycznego oddawania opcje oddawania dyżuru 50%, patrz: "moduł Rozliczenia -> Pobieranie i wyliczanie godzin pracy"

Spedycja, Faktury

Opis wybranych opcji:

- **Zezwalaj na wprowadzenie zleceń i faktur dla zablokowanego klienta** - w oknie dodawania/edycji firmy można przypisać kontrahentowi status: **zablokowany klient**;
- **Uprawnienia do zmiany zafakturowanych zleceń:**
 - ☒ **opcja zaznaczona** - użytkownik będzie mógł edytować dane zlecenia, nawet jeśli została wystawiona faktura na to zlecenie;
 - ☐ **opcja niezaznaczona** - użytkownik będzie mógł edytować dane zlecenia do momentu, aż nie zostanie wystawiona faktura na to zlecenie;
- **Uprawnienia do zmiany zleceń ze statusem rozliczone:**
 - ☒ **opcja zaznaczona** - użytkownik będzie mógł edytować dane zlecenia ze statusem: **rozliczone**;
 - ☐ **opcja niezaznaczona** - użytkownik będzie mógł edytować dane zlecenia do momentu, aż nie zostanie zmieniony status zlecenia na **rozliczone**.

- **uprawnienia do zmiany wyeksportowanych faktur** - po zaznaczeniu tej opcji użytkownik będzie miał prawo do zmiany danych w fakturach wyeksportowanych do innych programów księgowych.

Inne

- **uprawnienia do usuwania rekordów z głównych list** - użytkownik będzie mógł usuwać pozycję na głównych listach (np. lista kierowców, samochodów lista zleceń, pozycje na liście rejestru leasingu itp.) z jednym wyjątkiem - nie będzie mógł usuwać pozycji powiązanych z innymi zapisami w programie. Konieczne będzie usunięcie tych powiązań, a dopiero później wybranej pozycji;

Aby uniknąć czasochłonnego przeszukiwania list programu i usuwania każdej pozycji oddzielnie można skorzystać z powyższego uprawnienia.

- **uprawnienia do podglądu historii aktywności użytkownika** - wybrany użytkownik będzie miał dostęp do pozycji: "[015] Aktywność użytkownika⁹²";
- **uprawnienia do zapisu i zmiany danych firmy własnej**, patrz: "Dane podstawowe -> [001] Firmy¹⁰⁷",
- uprawnienia do podglądu stawek zatrudnienia i ryczałtów - użytkownik będzie miał uprawnienia do podglądu stawek zatrudnienia i ryczałtów w "[oknie dodawania/edycji kierowcy/pracownika¹²⁴]",
- uprawnienia do zmiany płatności faktur - odznaczenie tego uprawnienia spowoduje:
 - nieaktywną ramkę płatności na oknie faktury sprzedaży i faktury zakupu;
 - nieaktywne przyciski [Zapłać], [Kompensata], [Pobierz płatności z CDN XL] na liście faktur sprzedaży i zakupu;
 - nieaktywny przycisk [Import wyciągów bankowych] na historii płatności;
 - nieaktywne przyciski [Zapłać], [Kompensata], [Import wyciągów bankowych] na liście płatności;
 - nieaktywny przycisk [Zapłać] oraz nieaktywną ramkę należności (edycja) na liście not obciążeniowych;
 - generuj unikalne nazwy skrótów firm - zaznaczenie tej opcji spowoduje to, że do skrótów podobnych nazw firm będzie dodawany numer kolejny.
- **uprawnienia do zapisu i pobierania nowych kursów walut** - po zaznaczeniu wybrany użytkownik będzie mógł w odpowiednich oknach programu pobrać kurs walut, a także "[dodawać go ręcznie](#)¹⁴⁸" do bazy danych;
- **Generuj unikalne nazwy skrótów firm** - po zaznaczeniu program będzie generował i "pilnował", aby nazwy skrótów firm były unikalne.

Pomocne podczas zaznaczania/odznaczania opcji może być skorzystanie z opcji: **Zaznacz wszystkie pozycje i Odznacz wszystkie pozycje** dostępnych w rozwijanym menu (kliknij w dowolnym miejscu okna PPM).

9.1.2.14. Współpraca z interLAN SPEED

Okno umożliwia włączenie współpracy, dokonanie konfiguracji połączenia oraz synchronizację danych z bazą interLAN Speed.

Panel administracyjny - Współpraca z interLAN SPEED

Współpraca z interLAN SPEED

☒ Włącz współpracę z interLAN SPEED

SQL Serwer:

Baza:

Uwierzytelnienie

☐ Windows Mode

☒ Mix Mode (Windows + SQL)

Login:

Hasło:

Firma, do której przypisywani będą nowi pracownicy i kierowcy z systemu interLAN SPEED

Moja firma (Mf) ▼

4Trans
Speed

Pracownicy

Nazwisko i imię	Pesel	Data ur.	Nr karty:
BUDKOWSKI JAROSŁAW	721106	1972-11-06	172110
Ciesielski Arkadiusz	750505	1975-05-05	175050
Ciuk Tadeusz	611001	1961-10-01	161100
Czachowski Jarosław	770312	1977-03-12	177031
Duda Rafał	860522	1986-05-22	186052
Furgala Michał	900907	1990-09-07	190090
Gonera Dariusz	920530	1992-05-30	
Grochowski Ireneusz	660408	1966-04-08	

Nazwisko i imię	Pesel	Data ur.

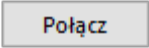
Samochody

Nr rejestracyjny	Nr inwent...	Marka	Model
13ZZ			
13ZZ			
13ZZ			
15ZZ			
15ZZ			
15ZZ			
360			
4150			

Nr rejestracyjny	Nr inwent...	Marka

Konfiguracja połączenia

1. Zaznacz opcję: **Włącz współpracę z interLAN SPEED**.

2. W polu **SQL Serwer** wpisz nazwę instancji serwera **interLAN SPEED**, a w polu **Baza** wpisz nazwę bazy danych.
3. Uwierzytelnienie:
 - wybierz metodę uwierzytelniania (tej informacji może udzielić administrator serwera) - dla opcji **Mix Mode (Windows +SQL)** należy podać hasło dla użytkownika dbo(sa) wybranego serwera;
4. Kliknij .

Synchronizacja danych

"Ręczną" synchronizację danych opisaną w tym temacie dokonuje się tylko podczas pierwszego połączenia z bazą danych lub w przypadku przerwy w połączeniu pomiędzy bazami.

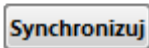
Jeśli połączenie pomiędzy bazami jest aktywne synchronizacja odbywa się w locie.

Po dokonaniu synchronizacji Pracownicy i Samochody będą powiązani ze sobą - dodanie/zmiana danych w jednym programie powoduje automatyczne dodanie/zmianę danych w drugim programie.

1. W polu **Firma, do której przypisywani będą nowi pracownicy i kierowcy z systemu interLAN SPEED** wybierz odpowiednią firmę.
2. Po lewej stronie (4Trans) w oknach: Pracownicy i Samochody pojawią się pozycje, których nie ma w bazie programu interLAN SPEED - ikona: .
3. Po prawej stronie (Speed) w oknach Pracownicy i Samochody pojawią się pozycje, których nie ma w bazie programu 4Trans - ikona: .

Pracownicy - rozpoznawani są po numerze PESEL.

Samochody - rozpoznawane są po numerze rejestracyjnym.

4. Jeśli nie chcesz synchronizować wybranej pozycji - kliknij na  lub  tak, aby pokazała się pusta ikona: .
5. Kliknij .

Kopiuwane dane

1. Pracownicy:
 - Imię;

- Nazwisko;
- Pesel;
- Data urodzenia;
- Numer karty;
- Kraj karty.

2. Samochody:

- Nr rejestracji;
- Nr ewidencyjny;
- Marka;
- Model;
- Data zakupu.

9.2. [015] Aktywność użytkownika

Pozycja widoczna na koncie administratora. W zależności od ustawionych uprawnień (patrz: "Panel administracyjny -> [Użytkownicy](#)"⁸⁵) użytkownik może mieć dostęp do tego polecenia.

Otwiera listę operacji przeprowadzonych przez każdego z użytkowników w programie. Aby otworzyć listę należy z menu głównego **Dane podstawowe** wybrać **Aktywność użytkownika**.

Jeśli nie wiesz jak zaznaczyć kilka pozycji na liście przejdź do działu: "Zaznaczanie pozycji na liście".

Lista podzielona jest na trzy zakładki:

1. Wszystkie.
2. Ustawienia - zmiany zarejestrowane w ustawieniach programu.
3. Inne - pozostałe operacje z wykluczeniem zmian w ustawieniach.

10. Moduł Główny

Moduł główny to **Silnik** programu 4Trans, spełniający funkcje administracyjne, niezbędny do jego działania, do którego dołączane są poszczególne moduły wg wymagań klienta.

Moduł główny posiada funkcje konfiguracji systemu, m.in:

- tworzenie użytkowników korzystających z programu wraz z określeniem ich uprawnień;
- tworzenie szablonów i słowników używanych później w programie;
- ustalanie schematów numeracji dokumentów i zleceń;
- ustawianie folderów kopii bazy danych;
- ogólne ustawienia programu i inne...

Ponadto wbudowana funkcja przypomnień, wykorzystując dane z poszczególnych modułów na podstawie definiowanych szablonów informuje z wybranym przez Klienta wyprzedzeniem o kończących się terminach poszczególnych wartości, np. o:

- kończącym się przeglądzie technicznym;
- upływającej ważności badań kierowców;
- terminie wymiany opon, oleju, itp...;
- konieczności wykupienia winiet.

*W zależności od ustawionych uprawnień dla użytkownika do pracy z poszczególnymi modułami **Menu główne** poszerzy się o dodatkowe polecenia.*

*Opis dodatkowych poleceń znajdują się odpowiednio dla każdego modułu. Np. opis menu: **TachoScan** znajduje się: "Moduł TachoScan -> Menu Główne -> TachoScan".*

10.1. Start

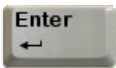
Główna zakładka programu, w której zaraz po uruchomieniu programu widoczna jest informacja od producenta.

Informacja od producenta będzie wyświetlana automatycznie tylko podczas pierwszego uruchomienia nowej wersji programu. Po każdym kolejnym uruchomieniu będzie widoczne menu startowe programu.

Zakładkę można wywołać przy pomocy klawisza  lub z menu programu: [Plik -> Start](#) .

Zakładka zawiera następujące elementy:

1. **Pole wyszukiwania** - po wpisaniu dowolnej frazy zawierającej minimum 3 znaki i zatwierdzeniu klawiszem:

 program szuka wyników w menu oraz w głównych listach programu: samochodach, pracownikach, firmach, danych z kart kierowców i wykresówek, delegacjach, fakturach, zleceniach i kartach kierowcy (moduł Flota):

- pozycje w menu programu oznaczone są 3-cyfrowymi kodami, których można użyć podczas wyszukiwania;
- po wprowadzeniu kodu i zatwierdzeniu klawiszem  program otworzy daną pozycję w nowej zakładce.

2. Moje skróty - umożliwia dostosowanie paska narzędziowego **Moje skróty** - kliknij na pustym przycisku, aby ustawić nowy skrót;

Ikony będą wyszarzone i nieaktywne dla funkcji niewidocznych lub niedostępnych dla zalogowanego użytkownika.

3. Szkolenia - terminy najbliższych szkoleń organizowanych przez 4Trans (więcej na stronie: "<http://szkoleniadlatransportu.pl/>").
4. Aktualności - prezentuje informacje ze strony internetowej INELO;
5. Reputacja - wyświetlane po zaznaczeniu opcji **Pokaż ocenę ryzyka na głównym oknie (może powodować wolniejsze działanie programu) (Ustawienia -> Główne)**. Prezentuje wyniki wyliczenia częstotliwości występowania poważnych naruszeń:
- ww. częstotliwość będzie automatycznie wyliczana raz dziennie zaraz po uruchomieniu programu;
 -  - pozwala na wymuszenie ponownego wyliczenia powyższej częstotliwości;
 -  - generuje raport "[182] Analiza ryzyka utraty dobrej reputacji lub ograniczenia licencji".
6. Informacja o aktualnej gwarancji;

10.2. Wywołanie listy najbliższych terminów

W zakładce wyświetlona jest lista najbliższych terminów realizacji pozycji "[\[012\] terminarza](#)". Na liście można dokonać takich samych operacji jak w terminarzu, za wyjątkiem dodawania i usuwania terminów.

Jeśli lista najbliższych terminów będzie pusta zakładka ta nie będzie wyświetlana.

10.3. Komunikaty

W zakładce wyświetlana jest lista ważnych komunikatów generowanych przez program, które wymagają interwencji użytkownika.

Jeśli lista komunikatów będzie pusta zakładka ta nie będzie wyświetlana.

10.4. Podstawowe informacje

W temacie zawarte są informacje o podstawowych narzędziach wykorzystywanych w programie.

10.4.1. Pasek narzędziowy list

Większość danych przechowywanych w bazie przedstawiona jest użytkownikowi za pośrednictwem odpowiednich list. Każda z tych list posiada pasek narzędziowy oraz rozwijane menu dostępne pod prawym klawiszem myszy.

Odnalezienie konkretnej pozycji można sobie ułatwić poprzez posortowanie listy: żeby to zrobić, wystarczy kliknąć lewym klawiszem myszy nagłówek kolumny, według której lista ma zostać posortowana. Ponowne kliknięcie odwraca kolejność.

Podstawowe ikony paska narzędziowego:

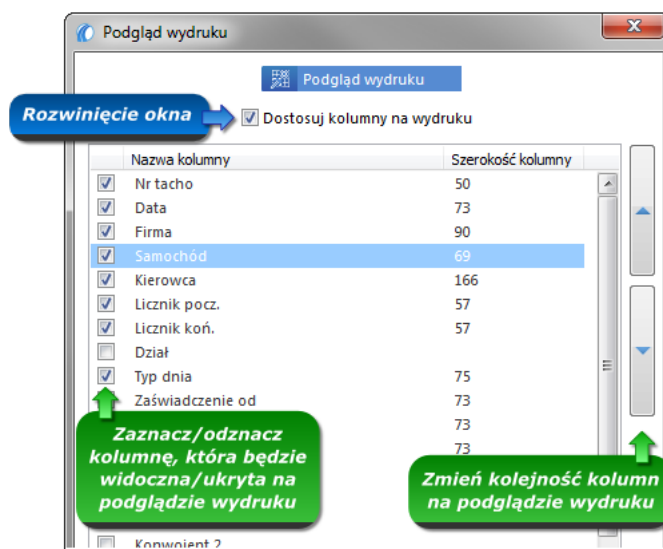
Niektóre z list posiadają dodatkowe ikony w pasku narzędziowym - opis znaczenia tych ikon zawarty jest w opisie danej listy.

-  (+) **Nowy wpis** - spowoduje otwarcie się nowego okna, umożliwiającego wprowadzenie nowej pozycji na listę. Wygląd okna zależy od listy, dla której zostało ono wywołane. Pola, które należy obowiązkowo wypełnić wyróżnione są niebieską ramką;
-  () **Edycja** - spowoduje otwarcie się nowego okienka, umożliwiającego edycję danych aktualnie zaznaczonego obiektu;

Dwukrotne kliknięcie LPM na pozycji listy ma taki sam efekt jak użycie przycisku  .

-  **Usuń wpis** - po potwierdzeniu, spowoduje usunięcie aktualnie zaznaczonego elementu na liście;

-  **Kopiuj z** - ze zaznaczonej pozycji na liście kopiowane są dane do okna: **Nowy wpis**;
-  **Odśwież listę** - odczytuje na nowo z bazy wszystkie pozycje listy;
-  **Wyłącz filtr kolumn** - wyłącza wszystkie zastosowane filtry na kolumnach;
-  **Zapisz listę do pliku** - opcja ta służy do zapisania listy do pliku w jednym z trzech formatów: tekstu rozdzielonego przecinkami (pliki *.csv), arkusza programu MS Excel (pliki *.xls) lub pliku HTML (strony internetowej);
-  **Podgląd wydruku** - podgląd wydruku aktualnie otwartej listy. Przed wyświetleniem raportu otwarte zostanie okno dostosowania wyglądu wydruku:



Rys. Okno dostosowania wydruku.

kliknij na  **Podgląd wydruku**, aby wyświetlić raport;

-  **Dostosuj widoczne kolumny** - otwiera okno dostosowywania wyglądu listy do indywidualnych preferencji. Można za jego pomocą wybrać, które kolumny będą widoczne. Żeby dodać/usunąć daną kolumnę, należy zaznaczyć jej nazwę, a następnie przenieść ją do sąsiedniej listy za pomocą odpowiedniego przycisku, tzn.  lub . Przyciskami  i  można łatwo wyświetlić/ukryć wszystkie kolumny na raz. Natomiast przyciskami:  i  określamy kolejność wyświetlania się kolumn na liście;
-  **Resetuj ustawienia listy** - przywraca wszystkie ustawienia listy do ustawień domyślnych;
-  **Dopasuj szerokość kolumn** - dopasowuje szerokość kolumn do szerokości pozycji na liście;

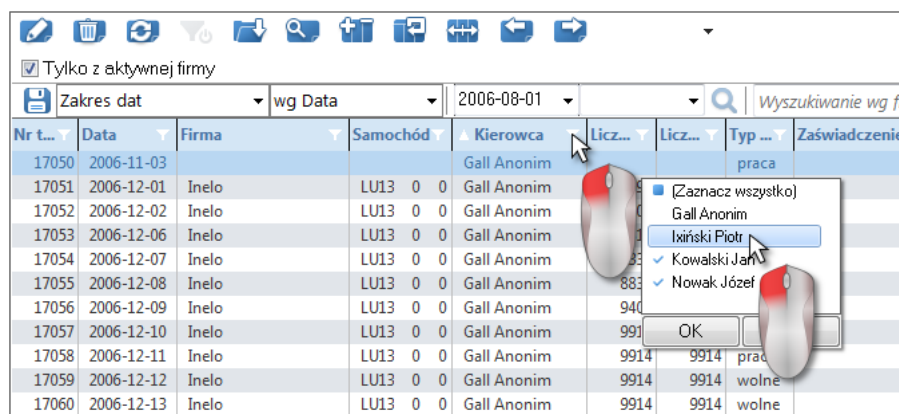
10.4.2. Filtrowanie list

W programie mamy możliwość filtrowania danych na listach. Jest to przydatna funkcja szczególnie jeśli posiadamy dużą ilość danych. Zastosowanie odpowiednich filtrów przyspiesza działanie programu oraz zwiększa efektywność pracy.

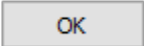
10.4.2.1. Filtrowanie na wybranych kolumnach

Opcja ta umożliwia filtrowanie wg dostępnej wartości lub tekstu w dowolnej kolumnie zawierającej w nagłówku przycisk:  (rys. poniżej).

Filtr na wybranych kolumnach operuje tylko na liście danych **lokalnych** (na liście danych, które zostały pobrane z serwera - w zależności od ustawionego zakresu dat "[filtru szybkiego](#)"⁹⁸).



Rys. Filtrowanie pozycji na liście.

Aby ustawić filtr klikamy na przycisk:  na nagłówku kolumny, którą chcemy filtrować i wybieramy jedną lub kilka wartości, wg których filtrujemy (rys. powyżej), a następnie zatwierdzamy wybór klikając .

Filtr ten możemy ustawić na dowolnej liczbie kolumn. Np. żeby widzieć wykresówki tylko pana Kowalskiego i tylko na samochodzie NOL11CF włączamy filtr na kolumnie **kierowca** wybierając pana Kowalskiego oraz włączamy filtr na kolumnie **samochód** wybierając NOL11CF.

Ikony , w nagłówkach kolumn, w których włączony jest filtr zmieniają kolor na niebieski (.

Żeby wyłączyć filtr w nagłówku kolumny wybieramy tekst **(Zaznacz wszystko)** (rys. powyżej) lub klikamy na ikonę:  w "[pasku narzędziowym list](#)"⁹⁵).

Ustawienia tego filtru nie są zapamiętywane przez program. Po każdym zamknięciu listy należy powtórnie ustawić filtr.

Jeśli na liście nie widać żadnych danych, należy upewnić się, czy ustawienia "[filtrów](#)"⁹⁷ są prawidłowe.

10.4.2.2. Filtrowanie szybkie

Filtrowanie szybkie polega na wybieraniu, bądź ustawianiu gotowych szablonów filtrów. Szablony te umiejscowione są ponad nagłówkami kolumn danej listy.

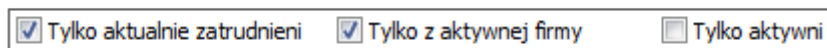
Elementy filtrowania szybkiego nie są widoczne na niektórych mniej rozbudowanych listach (np. lista firm). Ilość i rodzaj filtrów szybkich uzależniony jest od rodzaju listy (np. filtr dla zlecenia niepotwierdzonego (moduł spedycja) byłby bezwartościowy dla listy tarcz tach).

Pierwszym z dwóch elementów filtrowania szybkiego, który operuje bezpośrednio na danych zawartych na serwerze jest: wybór zakresu dat, okresu lub dowolnej frazy (rys. poniżej).



Rys. Pasek filtrowania szybkiego.

Drugim elementem filtrowania szybkiego, który operuje bezpośrednio na danych zawartych na serwerze są gotowe szablony filtrów (rys. poniżej).



Rys. Przykład szablonu filtrów.

Jeśli na liście nie widać żadnych danych, należy upewnić się, czy ustawienia "[filtrów](#)"⁹⁷ są prawidłowe.

10.4.3. Filtrowanie kierowców i samochodów w oknach programu

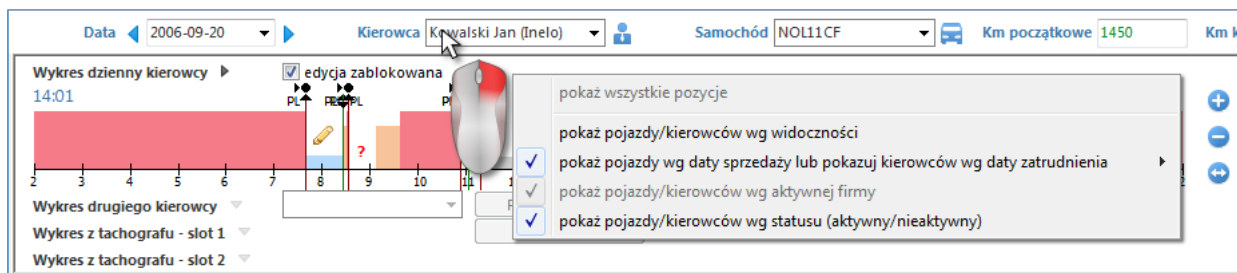
Filtrowanie kierowców i samochodów w oknach programu działa na tych oknach, które zawierają pola wyboru kierowcy i/lub samochodu.

Kierowców i samochody można filtrować wg:

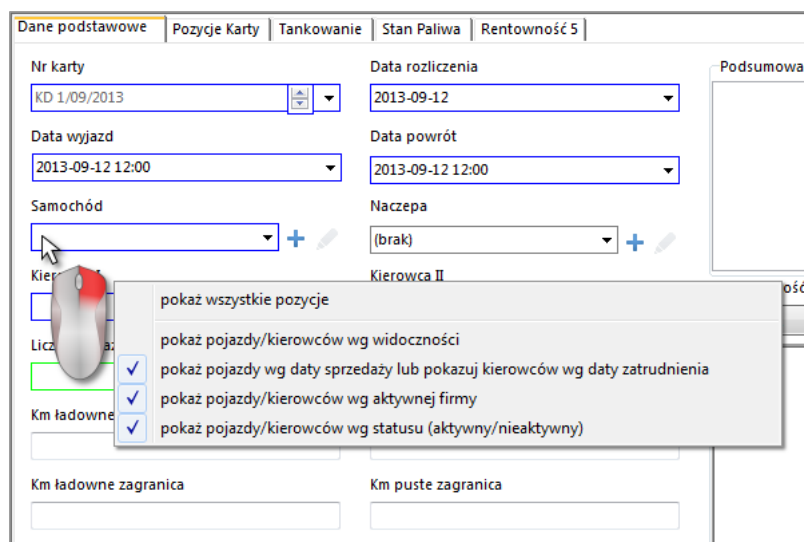
- widoczności,
- daty sprzedaży (samochód), daty zatrudnienia (kierowca),
- aktywnej firmy,
- statusu (aktywny/nieaktywny).

Filtrowanie dla każdej wymienionej powyżej opcji działa dopiero po włączeniu jej w ustawieniach programu (patrz: "Główne -> [Ustawienia filtrów](#)").

Jeśli powyższe opcje zostały włączone w ustawieniach programu, można nimi sterować bezpośrednio na oknach. Poniżej przedstawione są przykłady:



Rys. Filtrowanie w oknie - okno podglądu/edycji dnia z karty kierowcy (moduł TachoScan).



Rys. Filtrowanie w oknie - Karta kierowcy (moduł paliwowy).

10.4.4. Generowanie raportów

Raport można wygenerować na różne sposoby:



Rys. Pasek narzędziowy okna wywołania raportu.

- - (rys. powyżej) - **Generuj i zamknij** - po wyświetleniu raportu okienko, z którego wywołano raport zostanie zamknięte;

-  - **Generuj** - po wyświetleniu raportu okienko, z którego wywołano raport jest cały czas widoczne;

Zalecana opcja podczas wyświetlania kilku raportów tego samego typu - nie ma konieczności zamykania okna podglądu raportu, żeby wyświetlić ten sam raport dla np. innego kierowcy lub inny okres.

Opis działania przycisków w oknie podglądu raportów jest opisany w temacie: "[Okno podglądu raportów](#)".

-  - **Eksportuj raport do** - raport jest zapisywany bezpośrednio do pliku w formacie PDF, a po rozwinięciu menu ikony do Excel'a (XLS lub CSV), HTML, XML;

*Podczas generowania raportów, które nie mają zaznaczonej opcji: **Raport dla każdego kierowcy/pojazdu osobno** oraz dla raportów, które nie posiadają tej opcji będzie wyświetlane osobne okno postępu tworzenia pliku.*

-  - **Wyślij raport przez e-mail:** - po dokonaniu wyboru formatu pliku (PDF, Excel'a (XLS lub CSV), HTML lub XML) otwiera okno wysyłania wiadomości e-mail z załączonym

10.4.4.1. Kolejka raportów

Kolejka raportów wyświetlana jest jeśli w oknie wywołania raportu wybrano więcej niż jednego kierowcę i/lub samochód oraz zaznaczono opcję: **Raport dla każdego pracownika/pojazdu osobno**.

Wyjątek: Każdy raport będzie wyświetlany w oknie: **Kolejka raportów** jeśli nie będzie ono puste.

Dwukrotne kliknięcie **LPM** na raporcie otworzy go w nowej zakładce, a sam wpis zniknie z kolejki raportów.



Rys. Okno kolejki generowania raportów.

1. Podczas generowania raportów można kontynuować pracę w programie (kliknij **LPM** obok okna lub na ikonie: ).
2. Po wygenerowaniu wszystkich raportów okno kolejki raportów zostanie automatycznie otwarte.
3. Raporty będące w kolejce nie będą dostępne po ponownym uruchomieniu programu.
4. Ikona:  nie będzie widoczna jeśli okno: **Kolejka raportów** będzie puste.
5.  - przed zapisem program będzie pytał o miejsce zapisu pliku/plików.

10.4.5. Okno podglądu raportów

Okno podglądu raportu jest to okno, w którym wyświetlone są wyniki przeprowadzonej analizy na podstawie ustawień w oknie wywołania raportu.

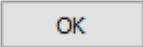
W oknie podglądu raportu można wykonać następujące akcje:

Przechodzenie pomiędzy stronami

-  - **pierwsza strona** - przechodzi do pierwszej strony raportu;
-  - **poprzednia strona** - przechodzi do poprzedniej strony raportu;
-  - **numer strony** - przechodzi do strony o podanym numerze;
-  - **następna strona** - przechodzi do następnej strony raportu;
-  - **ostatnia strona** - przechodzi do ostatniej strony w raporcie.

Drukowanie raportu

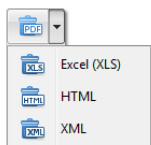


- **drukuj** - otwiera okno **Drukowanie**, gdzie oprócz potwierdzenia drukowania () istnieje możliwość zmiany ustawień wydruku.

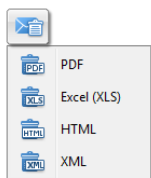
Eksportowanie i wysyłanie raportu



- eksportuj raport do pliku pdf;



- eksportuj raport do pliku xls;
- eksportuj raport do pliku html;
- eksportuj raport do pliku xml.



- wyślij raport przez e-mail jako plik: pdf;
- wyślij raport przez e-mail jako plik: xls;
- wyślij raport przez e-mail jako plik: html;
- wyślij raport przez e-mail jako plik: xml.

Opis przycisków na pasku narzędziowym podglądu (zaczynając od lewej strony)

Opcje dopasowania widoku strony:



- rozciągnięcie raportu do rozmiaru rzeczywistego;



- rozciągnięcie raportu w osi poziomej;



- rozciągnięcie raportu do całej strony;

100% ▼

- procentowe powiększanie/pomniejszanie widoku raportu;

10.5. Menu główne

Niezależnie od wersji programu 4Trans przedstawione w tym temacie elementy menu są zawsze dostępne, o ile dany użytkownik posiada pełne uprawnienia do korzystania z modułu głównego.

*W zależności od ustawionych uprawnień dla użytkownika do pracy z poszczególnymi modułami **Menu główne** poszerzy się o dodatkowe polecenia.*

*Opis dodatkowych poleceń znajduje się odpowiednio dla każdego modułu. Np. opis menu: **TachoScan** znajduje się: "Moduł TachoScan -> Menu Główne -> TachoScan".*

10.5.1. Plik

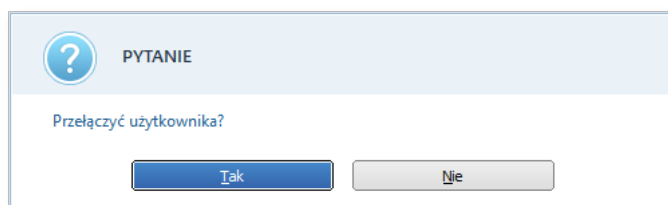
Elementy menu **Plik** zawierają podstawowe komendy służące do zarządzania programem 4Trans.

10.5.1.1. Start

Otwiera zakładkę: "[Start](#) 

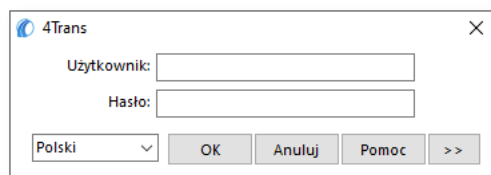
10.5.1.2. Przełącz użytkownika

Przełącz użytkownika w pierwszej kolejności otwiera okno z zapytaniem czy wykonać tą czynność (rys. poniżej).



Rys. Potwierdzenie wylogowania.

Jeśli zostanie potwierdzone polecenie przełączenia użytkownika program wywoła standardowe okienko logowania, zawierające pola **Użytkownik** i **hasło** (rys. poniżej). W pole **Użytkownik** należy wpisać nazwę użytkownika, który ma zostać zalogowany do programu, a w pole **hasło** jego hasło.



Rys. Okno logowania.

Jeżeli dane do zalogowania zostaną poprawnie podane, to bieżący użytkownik zostanie wylogowany, a zalogowany zostanie ten podany. W przeciwnym przypadku będą możliwe jeszcze dwie próby przelogowania się - jeżeli obie również będą nieudane, program wyłączy się.

10.5.1.3. Język

Opcja język pozwala na wyboru języka menu programu. Do wyboru są języki:

- polski; angielski; czeski; rumuński; łotewski; niemiecki; litewski; słowacki; estoński; węgierski; rosyjski; słoweński; portugalski; hiszpański; francuski; ukraiński; macedoński; serbski i szwedzki.

Po wyborze języka konieczny jest restart programu.

Możliwe również jest ustawienie języka w jakim ma się uruchomić program w oknie dodawania (edycji) "[użytkownika](#)" (konto administratora).

Na języki obce przetłumaczone są moduły: Główny i TachoScan.

10.5.1.4. Utwórz Backup

Utwórz Backup otwiera okno **Kreator kopii bazy danych dla audytu**. Zakładka umożliwia utworzenie archiwum 7zip bazy danych oraz wykresówek i odczytów cyfrowych kart kierowców i tachografów. Kopia bazy danych zapisywana jest w folderze z dokumentami programu ustawionym w zakładce [Ustawienia -> Ścieżki](#).

Aby utworzyć kopię bazy danych, należy wybrać które pliki zostaną dołączone do archiwum:

- wykresówki,
- odczyty cyfrowe kart kierowców i tachografów,

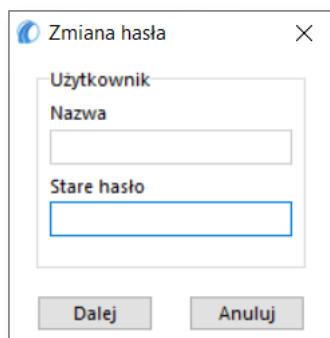
oraz ustawić datę początkową i kliknąć przycisk

Utwórz kopię

Zakładka dostępna tylko dla użytkowników z uprawnieniami do **Panelu administracyjnego**.

10.5.1.5. Zmiana hasła

Wybranie opcji **Zmiana hasła** spowoduje otwarcie się okienka (rys. poniżej) zawierającego pola **Nazwa użytkownika** i **Stare hasło**. Pierwsze pole wypełniane jest automatycznie, w drugie natomiast należy wpisać dotychczasowe hasło. Jeżeli zostało zapomniane, zmienić je będzie mógł tylko administrator programu.



Rys. Okno: "Zmiana hasła" - podanie starego hasła.

Po podaniu poprzedniego hasła należy kliknąć przycisk **Dalej**.

W następnym oknie pojawią się dwa pola **Nowe hasło** i **Potwórz hasło**. Należy wpisać w nie nowe hasło, po czym zatwierdzić je przyciskiem **OK**. Od tego momentu w programie będzie obowiązywać nowe hasło dla bieżącego użytkownika.

Po nadaniu hasła przez administratora zaleca się zmienienie go na tylko znane użytkownikowi hasło.
Zaleca się okresowo zmianę hasła.

10.5.1.6. Import/Eksport

Dla modułu głównego dostępna jest tylko jedna pozycja. Lista pozycji poszerza się w zależności od zainstalowanego modułu, w szczególności dla modułu TachoScan, Rozliczenia i Faktury.

10.5.1.6.1 [017] Lista powiązań importu/eksportu

Aby wyświetlić listę powiązań importu/eksportu należy z menu głównego **Import/Eksport** wybrać **Lista powiązań importu/eksportu**.

Jeśli nie wiesz jak zaznaczyć kilka pozycji na liście przejdź do działu: "Zaznaczanie pozycji na liście".

Jeśli na liście nie widać żadnej faktury, należy upewnić się, czy ustawienia "filtrów" są prawidłowe.

Aby edytować lub usunąć powiązanie należy posługiwać się przyciskami "paska narzędziowego list".

Jak edytować powiązanie

1. Zaznacz żądane powiązanie na liście.
2. Kliknij **LPM** na przycisku  (patrz: "pasek narzędziowy list").
3. Program otworzy okno edycji, gdzie w zależności od rodzaju powiązania będzie widoczna **Wartość w programie** i powiązana z nią **wartość importu/eksportu**.
4. Należy zmienić wartość w polu **Wartość import/eksport**.
5. Przejdź do opisu **pozostałe przyciski okna** (poniżej).

10.5.1.7. Paski narzędzi

Za pomocą menu **paski narzędzi** można:

- **Pokaż/ukryj paski** - włączyć ukrywanie lub wyświetlanie górnych pasków narzędzi;
- **Położenie** - zmienić lokalizację paska narzędzi;
- **Dostosuj moje skróty** - zakładkę: **Moje skróty** można dostosować do własnych potrzeb dodając, zmieniając bądź usuwając wybrane polecenia.

10.5.1.8. Zakończ

Opcja zakończ powoduje zamknięcie programu 4Trans.

10.5.2. Dane podstawowe

W poniższym menu znajdują się podstawowe polecenia programu 4Trans. W zależności od rodzaju otwartego okna dodawania danych do tych opcji można mieć bezpośredni dostęp z innego okna. Na przykład w oknie dodawania kierowcy jest wymagane pole wyboru firmy w jakiej dany kierowca jest zatrudniony. Obok tego pola znajduje się przycisk dodawania nowej firmy. Dzięki temu nie ma potrzeby zbędnego przechodzenia do innych okien programu, a w tym przykładzie do menu danych podstawowych i dalej do pozycji **firmy**, a następnie do ikony wywołania okna dodawania nowej firmy.

10.5.2.1. [001] Firmy

Otwiera listę firm. Listę można otworzyć na kilka sposobów:

- kliknąć na ikonę:  umieszczoną w zakładce **Dane podstawowe** w pasku narzędziowym;
- z menu głównego **Dane podstawowe** wybrać **Firmy**.

Przy pomocy "[paska narzędziowego list](#)⁹⁵" można dodać, zmienić lub usunąć firmę.

Nie można usunąć firmy, która jest powiązana z jakimś rejestrem (samochodem, kierowcą, zleceniem itp.). Najpierw należy usunąć te powiązania (usunąć samochód, kierowcę itp.).

Jeśli nie wiesz jak zaznaczyć kilka pozycji na liście przejdź do działu: "Zaznaczanie pozycji na liście".

Dodatkowe elementy listy

Dodatkowe elementy "[paska narzędziowego list](#)⁹⁵":

- Za pomocą przycisków:  i  można zaimportować lub wyeksportować firmy z/do pliku **xml** lub **csv**.

Niezależnie od ustawienia filtrów eksportowane są wszystkie firmy zapisane w bazie danych programu.

Przykład pliku importu wraz z opisem

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<root rowCount="1">
  <firma>
    <nazwa>testowa</nazwa>
    <skrot>testowa</skrot>
    <wlasciciel>Jan Kowalski</wlasciciel>
    <e_mail>testowa@mail.pl</e_mail>
    <nr_gadu-gadu>2222222</nr_gadu-gadu>
    <skype>333333</skype>
    <transID>44444</transID>
    <www>www.testowafirma.pl</www>
    <nip>PL954-23-04-534</nip>
    <regon>XXX121222</regon>
    <krs>XXX2324532</krs>
    <status>dobry klient</status>
    <typ_firmy>8</typ_firmy>
    <konta>
      <konto>
        <nr_konta>235t9530tw453q02u4t03qt</nr_konta>
      </konto>
    </konta>
  </firma>
</root>
```

```

    <bank>Lichwiar Bank</bank>
    <waluta>PLN</waluta>
    <czy_domyslne>1</czy_domyslne>
    <aktywne>1</aktywne>
  </konto>
</konta>
<adresy>
  <adres>
    <ulica>księżycowa</ulica>
    <nr_domu>456</nr_domu>
    <nr_m>2w2</nr_m>
    <kod>43-300</kod>
    <miasto>Bielsko-Biała</miasto>
    <panstwo>Polska</panstwo>
    <czy_domyslne>0</czy_domyslne>
  </adres>
  <adres>
    <ulica>sloneczna</ulica>
    <nr_domu>2</nr_domu>
    <nr_m>2</nr_m>
    <kod>00-001</kod>
    <miasto>Warszawa</miasto>
    <panstwo>Polska</panstwo>
    <czy_domyslne>1</czy_domyslne>
  </adres>
</adresy>
<kontakty>
  <kontakt>
    <imie>Lucjan</imie>
    <nazwisko>Nowak</nazwisko>
    <e_mail>nowak@lsmailsco.pl</e_mail>
    <nr_gg>q2356yw3gh</nr_gg>
    <skype>whbd3q</skype>
    <transid>325yw4</transid>
    <stanowisko>kierownik</stanowisko>
    <tel>+48 34645w5</tel>
  </kontakt>
</kontakty>
<telefony>
  <telefon>
    <numer>+48 q340951q</numer>
    <rodzaj>firmowy</rodzaj>
    <tel_fax>Telefon</tel_fax>
    <czy_domysl>1</czy_domysl>
  </telefon>
</telefony>
</firma>
</root>

```

Opis wybranych pól:

<firma>

<skrot> - skrót nazwy firmy;

<www> - adres strony internetowej firmy;

<status> - status firmy: wartość słownikowa (po wprowadzeniu dowolnej wartości dla statusu firmy w słowniku programu można ją tutaj przywołać). Wartości domyślne: "dobry klient", "nieaktywny klient", "potencjalny klient", "zablokowany klient";

```
<konto>
  <bank> - nazwa banku;
  <czy_domyslne> - Czy dane konto ma mieć status domyślny: "0" - nie; "1" - tak;
  <aktywne> - Czy dane konto ma mieć status aktywne: "0" - nie; "1" - tak;

<adres>
  <nr_m> - Dane adresowe: numer mieszkania;
  <kod> - Dane adresowe: kod pocztowy;
  <czy_domyslne> - Czy dany adres ma mieć status domyślny: "0" - nie; "1" - tak;

<kontakt>
  <stanowisko> - stanowisko osoby kontaktowej: wartość słownikowa. Wartości domyślne:
  "asystent", "kierowca", "kierownik", "księgowy", "magazynier", "mechanik", "pracownik biurowy", "sprze-
  dawca";

<telefon>
  <rodzaj> - rodzaj telefonu: wartość słownikowa. Wartości domyślne: "firmowy", "domowy";
  <tel_fax> - tryb pracy telefonu: "Telefon", "fax", "Telefon i fax";
  <czy_domysl> - Czy dany telefon ma mieć status domyślny: "0" - nie; "1" - tak;
```

Dodatkowe elementy w menu rozwijanym listy:

- **Podgląd powiązanych plików** - wyświetla okno listy/podglądu powiązanych dokumentów/plików;

Klikając **PPM** na wybranym pliku/dokumentzie otworzy się menu rozwijane, w którym dostępne są opcje:

- **Otwórz** - otwarcie pliku za pomocą domyślnie ustawionego programu;
- **Otwórz za pomocą...** - możliwość otwarcia pliku za pomocą dowolnie wybranego programu;
- **Kopiuj plik do...** - kopiowanie pliku do wybranej lokalizacji.

- **Zmień dane dla zaznaczonych rekordów** (umożliwia zmianę niektórych parametrów bez konieczności otwierania okna edycji) ->:

- **Grupa** - przypisanie pojazdów wcześniej utworzonej grupie pojazdów;
- domyślne uwagi dodatkowe;

Okno dodawania/edycji firmy zawiera następujące zakładki:

W zależności od zainstalowanych modułów oraz uprawnień użytkownika okno może poszerzyć się o dodatkowe pola/zakładki - opis znajduje się w pomocy dla odpowiedniego modułu.

Pola obramowane na niebiesko są to pola obowiązkowe do wypełnienia.

Dane ogólne

Zakładka umożliwia określenie danych ogólnych:

Dane firmy

- **Firma** - pełna nazwa firmy;
 - w polu obok należy określić **skrót** nazwy firmy - opcja wykorzystywana podczas filtrowania, a także określa nazwę katalogu, w którym są zapisywane dane (obrazy wykresówek, pliki źródłowe) z modułu TachoScan;
 - zaznaczyć czy firma ma mieć status **firma własna** - opcja wykorzystywana podczas filtrowania;
- **Adres** - wymagane podanie miejscowości;
- **Centrala** lub **Oddział firmy** - wybór czy wprowadzona firma ma być centralą czy oddziałem. W przypadku oddziału należy zdefiniować w polu obok jakiej firmy jest to oddział;
- **Rodzaj firmy** - lista określa zakres działalności, np. **Firma ubezpieczeniowa** albo **Warsztat samochodowy** - zaznacz jeden lub kilka rodzajów firmy;

Wartości dla tych dwóch list pobierane są ze słowników. Nic więc nie stoi na przeszkodzie, aby za ich pomocą nadać tym listom inne, dowolne znaczenie.

- **Status firmy** - domyślnie: **dobry klient** lub **potencjalny klient** (dowolne hasło dodane w "[słowniku](#)"¹⁴⁷);
- **Waluta domyślna** - domyślna waluta w jakiej będzie rozliczana dana firma. Opcja pomocna szczególnie dla posiadaczy modułów Faktur, Spedycji oraz floty;
- **Limit kredytowy** - opcja dotyczy modułu **Spedycja**;
- **NIP** - numer NIP;
 -  **Sprawdź NIP w bazie danych VIES** - umożliwia sprawdzenie poprawności i ważności numeru NIP (numer VAT na stronie VIES) kontrahenta, oraz upewnienie się, że podmiot gospodarczy o podanym numerze NIP rzeczywiście istnieje;
- **REGON** - numer REGON;
- **KRS** - numer KRS;

Inne

- **Właściciel** - właściciel dodawanej firmy;
- **Adres email** - adres skrzynki e-mail;
- **Strona WWW** - adres strony www;

- **Nr gg, Skype, TransID** - numery ID wybranych komunikatorów;

Uwagi

Pole pozwala na wpisanie dowolnego tekstu.

Oddziały

Na listach wyświetlona jest centrala oraz wszystkie oddziały do niej należące.

Kontakty

Adresy firmy

Na zakładce wyświetlana jest lista wszystkich adresów danej firmy. Żeby dodać nowy adres, trzeba podać ulicę, numer domu i miejscowość. Jeden z adresów można ustawić jako domyślny, przez co będzie on automatycznie proponowany przez program, jeżeli dana firma zostanie wybrana na jakimś formularzu. W oknie tym można również wprowadzić adres do korespondencji wybierając w polu **Rodzaj adresu -> korespondencji**;

Osoby kontaktowe w firmie

Na zakładce wyświetlana jest lista osób kontaktowych w danej firmie. Wystarczy podać nowe nazwisko, żeby dodać nową osobę.

Telefony

Na zakładce wyświetlana jest lista wszystkich numerów telefonów danej firmy. Pozycje listy **Rodzaj telefonów** pobierane są ze "[słowników](#)¹⁴⁷". Jeden z numerów można ustawić jako domyślny, przez co będzie on automatycznie proponowany przez program, jeżeli dana firma zostanie wybrana na jakimś formularzu.

Księgowość i Rozliczenia

Konta bankowe

Na zakładce wyświetlana jest lista kont bankowych danej firmy.

Przy pomocy "[paska narzędziowego list](#) 

 można dodać/edytować bądź usunąć wybrane konto.

W oknie dodawania/edycji konta jedno z kont można ustawić jako domyślne, przez co będzie ono automatycznie proponowane przez program w odpowiednich polach. Każdemu z kont można ustawić status: aktywne/nieaktywne.

*W polach, w których możliwy jest wybór konta bankowego będzie można filtrować konta w zależności od statusu aktywności (kliknij **PPM** w polu wyboru konta bankowego).*

Godziny nocne od

Czas rozpoczęcia nocnych godzin pracy (dla modułu rozliczenia: godziny, za które należy wypłacić dodatek z tytułu pracy w godzinach nocnych),

*Pozostałe opcje aktywują się jeśli użytkownik posiada odpowiednie uprawnienia do modułu **Rozliczenia***

Okresy rozliczeniowe

Aby móc zarządzać okresami rozliczeniowymi najpierw należy określić:

Początek pierwszego okresu rozliczeniowego

Jeśli nie ma ustawionego żadnego okresu.

Początek pierwszego okresu rozliczeniowego można zmienić tylko poprzez usunięcie wszystkich okresów rozliczeniowych danej firmy.

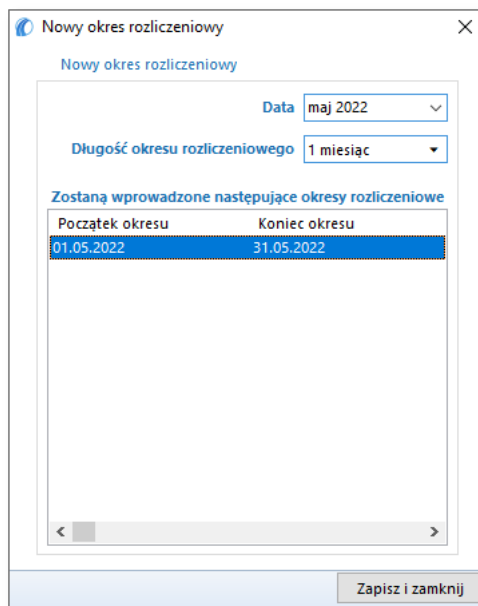
Długość okresu rozliczeniowego

Jest to wartość domyślna przyjmowana podczas automatycznego wstawiania okresów rozli-

zeniowych w "oknie ewidencji czasu pracy".

Aby dodać lub usunąć okresy rozliczeniowe należy posługiwać się "[paskiem narzędziowym](#) ".

Okno dodawania okresu rozliczeniowego



Nowy okres rozliczeniowy

Nowy okres rozliczeniowy

Data: maj 2022

Długość okresu rozliczeniowego: 1 miesiąc

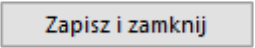
Zostaną wprowadzone następujące okresy rozliczeniowe

Początek okresu	Koniec okresu
01.05.2022	31.05.2022

Zapisz i zamknij

Rys. Okno: "Okresy rozliczeniowe".

Aby dodać nowy okres rozliczeniowy należy:

- wybrać miesiąc (rok), do którego będą wstawiane okresy rozliczeniowe;
- określić długość okresu rozliczeniowego;
- nacisnąć: .

Nie ma możliwości dodawania okresu rozliczeniowego bez zachowania ciągłości danych. Każdy okres rozliczeniowy (oprócz pierwszego) musi następować po istniejącym okresie.

W przypadku dodania okresu rozliczeniowego, który nie następuje bezpośrednio po innym okresie program automatycznie uzupełni brakujące okresy, tak aby "ciągłość" okresów była zachowana.

Usuwanie okresu rozliczeniowego

W przypadku, gdy usuwany okres rozliczeniowy jest inny niż ostatni to program w nowym oknie spyta się o potwierdzenie usunięcia następujących po nim okresów rozliczeniowych.

Nie ma możliwości usunięcia okresu rozliczeniowego bez zachowania ciągłości danych.

Należy zachować szczególną ostrożność podczas usuwania okresów rozliczeniowych, ponieważ skasowanie okresu jest nieodwracalne.

W "oknie ewidencji czasu pracy" podczas "wyliczania" program automatycznie wstawi okres rozliczeniowy jeśli go nie będzie.

10.5.2.2. [002] Miasta

Otwiera listę miast. Listę można otworzyć na kilka sposobów:

- kliknąć na ikonę:  umieszczoną w zakładce **Dane podstawowe** w pasku narzędziowym;
- z menu głównego **Dane podstawowe** wybrać **Miasta**.

Przy pomocy "[paska narzędziowego list](#)⁹⁵" można dodać, zmienić lub usunąć miasto.

Jeśli nie wiesz jak zaznaczyć kilka pozycji na liście przejdź do działu: "Zaznaczanie pozycji na liście".

Dodatkowe elementy listy

Dodatkowe elementy "[paska narzędziowego list](#)⁹⁵":

-  - **Scal miasta** - mechanizm odnajduje miasta o tej samej nazwie w obrębie tego samego państwa i łączy je w jedno miasto.

Podczas wyszukiwania tych samych miast wielkość liter oraz puste znaki na początku i końcu nazwy są ignorowane.

Wyjątki:

- miasta, które mają wprowadzony współrzędne GPS nie będą scalane;
- dla polskich miast sprawdzane jest czy kody pocztowe są z tego samego okręgu (dwie pierwsze cyfry) - jeśli nie są to miasta nie zostaną scalone.

Dodatkowe elementy w menu rozwijanym listy:

- **Zmień dane dla zaznaczonych rekordów** (umożliwia zmianę niektórych parametrów bez konieczności otwierania okna edycji) ->:
 - **Państwo** - możliwość dodania/zmiany państwa bez konieczności otwierania okna dodawania/edycji miasta;

- **Widoczne** - możliwość zaznaczania/odznaczania **widoczności** miast (patrz: opis poniżej);

W oknie dodawania/edycji miasta można wprowadzić następujące dane:

W zależności od zainstalowanych modułów oraz uprawnień użytkownika okno może poszerzyć się o dodatkowe pola/zakładki - opis znajduje się w pomocy dla odpowiedniego modułu.

Pola obramowane na niebiesko są to pola obowiązkowe do wypełnienia.

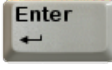
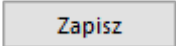
Dane podstawowe

Opis wybranych pozycji:

Graniczy z

Należy wypełnić, gdy dodawane miasto jest przejściem granicznym.

Kod pocztowy

Istnieje możliwość dodawania kilku kodów pocztowych dla jednego miasta. W tym celu należy w polu **kod pocztowy** wpisać następny i nacisnąć przycisk:  lub klawisz:  i tak dalej. Po zakończeniu wprowadzania kodów pocztowych należy kliknąć na przycisk:  w przeciwnym razie kody miasta nie zostaną zachowane.

Aby usunąć kod pocztowy należy go zaznaczyć **LPM** i kliknąć na ikonę:  lub wybrać kod pocztowy klikając **PPM** i z rozwijanego menu wybrać: **Usuń**;

*Istnieje możliwość ustawienia domyślnego kodu pocztowego. W tym celu należy kliknąć na wybranym kodzie **PPM** i z rozwijanego menu wybrać polecenie: **Ustaw domyślny**.*

Widoczne

Zaznacz/odznacz czy miasto ma być widoczne w innych oknach programu;

*Miasta bez przypisanego państwa oraz miasta graniczne **zawsze** będą widoczne.*

10.5.2.3. [003] Samochody

Otwiera listę samochodów. Listę można otworzyć na kilka sposobów:

- kliknąć na ikonę:  umieszczoną w zakładce **Dane podstawowe** w pasku narzędziowym;
- z menu głównego **Dane podstawowe** wybrać **Samochody**.

Przy pomocy "[paska narzędziowego list](#)⁹⁵" można dodać, zmienić lub usunąć samochód.

Nie można usunąć samochodu, który jest powiązany z jakimś rejestrem (awarii, napraw, dniem z karty kierowcy itp.). Najpierw należy usunąć powiązanie (usunąć awarie, naprawy itp.).

Jeśli nie wiesz jak zaznaczyć kilka pozycji na liście przejdź do działu: "Zaznaczanie pozycji na liście".

Dodatkowe elementy listy

Dodatkowe elementy w "[pasku narzędziowym listy](#)⁹⁵":

-  i  za pomocą tych przycisków można zaimportować lub wyeksportować samochody z/do pliku **xml** lub **csv**.

Niezależnie od ustawienia filtrów eksportowane są wszystkie samochody zapisane w bazie danych programu.

Opis struktury plików xml zawarty jest w tematach: "Struktura importowanego pliku xml" i "Struktura eksportowanego pliku xml".

Dodatkowe elementy w menu rozwijanym:

- **Podgląd powiązanych plików** - wyświetla okno listy/podglądu powiązanych dokumentów/plików;

*Klikając **PPM** na wybranym pliku/dokumentie otworzy się menu rozwijane, w którym dostępne są opcje:*

- **Otwórz** - otwarcie pliku za pomocą domyślnie ustawionego programu;
- **Otwórz za pomocą...** - możliwość otwarcia pliku za pomocą dowolnie wybranego programu;
- **Kopiuj plik do...** - kopiowanie pliku do wybranej lokalizacji.

- **Zmień dane dla zaznaczonych rekordów** (umożliwia zmianę niektórych parametrów bez konieczności otwierania okna edycji) ->:

- **Status** - zmiana statusu pojazdu;
- **Firma**;

- **Dodaj do grupy** - dodanie samochodu do "[grupy samochodów](#)"¹⁴⁷;
- **Usuń z grupy** - usunięcie samochodu z grupy samochodów;

Okno dodawania/edycji samochodu podzielone jest na następujące części:

W zależności od zainstalowanych modułów oraz uprawnień użytkownika okno może poszerzyć się o dodatkowe pola/zakładki - opis znajduje się w pomocy dla odpowiedniego modułu.

Pola obramowane na niebiesko są to pola obowiązkowe do wypełnienia.

Dane podstawowe

Opis wybranych pozycji:

Firma

Firma, do której pojazd należy;

Stan pojazdu

Możliwość przypisania różnych rodzajów aktywności samochodu;

Stan pojazdu: **nieaktywny** - samochód nie jest widoczny na listach.

Wersja **MINI**:

Brak możliwości zapisu zdarzeń dla samochodów z ustawionym stanem pojazdu, do którego przypisany jest stan **nieaktywny** lub **aktywny** za wyjątkiem **TachoScan**.

Stan każdego **pojazdu** może zostać zmieniony **maksymalnie 5 razy** - adnotacja przy polu informuje o dostępnym limicie zmian.



- edycja słownika, daje możliwość zdefiniowania własnych stanów pojazdu do których należy przypisać stan aktywności

Nr rejestracyjny tachografu

Źródłowy nr rejestracyjny samochodu pobrany z tachografu cyfrowego,

Przy pomocy tego pola można porównać czy przypisany samochód z tachografu (razem z jego danymi) odpowiada samochodowi wprowadzonemu do bazy danych.

Jeśli przypisany samochód jest nieodpowiedni (przez niedopatrzenie został np. źle przypisany w oknie wyboru samochodu po pobraniu danych z tachografu lub karty kierowcy) to za pomocą ikony obok:  można usunąć to powiązanie. W takim przypadku należy usunąć wszystkie błędnie pobrane dni z bazy danych i ponownie odczytać pliki pobrane z karty kierowcy oraz tachografu, a następnie poprawnie przypisać numer rejestracyjny pojazdu.

Kraj rej.

Kraj rejestracji pojazdu.

Inne

Opis wybranych pozycji:

Stan licznika na dzień

Można wprowadzić wybierając jedną z opcji (dostępnych po kliknięciu na przycisk: ▼):

- **Wprowadź przebieg oraz datę jego uzyskania** - ręczne wprowadzenie licznika - aktywuje pole licznika oraz pole wyboru daty;
- **Pobierz dane z ostatniej tarczy/dzień z karty** - automatyczne wprowadzenie licznika na podstawie ostatniego odczytu z wykresówki lub dnia z karty kierowcy.

Po wprowadzeniu licznika program 4Trans będzie monitorował przebieg na podstawie danych z wykresówek/dni z karty, a w przypadku modułu GBOX również na podstawie odczytów współrzędnych GPS;

Jeśli program 4Trans będzie korzystał zarówno z danych wykresówek/dni z karty oraz modułu GBOX podczas aktualizacji stanu licznika będzie brany pod uwagę najaktualniejszy odczyt kilometrów.

Aktualny stan licznika jest wyświetlany TYLKO w Terminarzu!

Mały samochód

Przypisuje samochód do grupy pojazdów o dmc < 3,5 t

czynności jazdy typu OUT interpretuj jako "inna praca"

Zdarzenie jazdy przypisane do pojazdu zaznaczone jako OUT jest traktowane przez program jako **inna praca**.

Kierowca podczas jazdy pojazdem wyposażonym w tachograf cyfrowy ma możliwość zapisu zdarzeń na karcie typu OUT - zdarzenia nie podlegające analizie pod kątem Rozporządzenia (WE) nr 561/2006.

10.5.2.4. [005] Pracownicy

Otwiera listę pracowników. Listę można otworzyć na kilka sposobów:

- kliknąć na ikonę:  umieszczoną w zakładce **Dane podstawowe** w pasku narzędziowym;
- z menu głównego **Dane podstawowe** wybrać **Pracownicy**.

Przy pomocy "[paska narzędziowego listy](#)"⁹⁵ można dodać, zmienić lub usunąć pracownika.

Nie można usunąć kierowcy, który jest powiązany z jakimś rejestrem (awarii, napraw, dniem z karty kierowcy itp.). Najpierw należy usunąć powiązanie (usunąć awarie, naprawy itp.).

Jeśli nie wiesz jak zaznaczyć kilka pozycji na liście przejdź do działu: "Zaznaczanie pozycji na liście".

Dodatkowe elementy listy

Dodatkowe elementy w "[pasku narzędziowym listy](#)"⁹⁵:

-  i  za pomocą tych przycisków można zaimportować lub wyeksportować kierowców z/do pliku **xml** lub **csv** (dostępne również w menu rozwijanym).

*Niezależnie od ustawienia filtrów eksportowani są wszyscy kierowcy zapisani w bazie danych programu.
Opis struktury plików xml zawarty jest w tematach: "Struktura importowanego pliku xml" i "Struktura eksportowanego pliku xml".*

Dodatkowe elementy w menu rozwijanym:

- **Podgląd powiązanych plików** - wyświetla okno listy/podglądu powiązanych dokumentów/plików;

Klikając **PPM** na wybranym pliku/dokumentie otworzy się menu rozwijane, w którym dostępne są opcje:

- **Otwórz** - otwarcie pliku za pomocą domyślnie ustawionego programu;
- **Otwórz za pomocą...** - możliwość otwarcia pliku za pomocą dowolnie wybranego programu;
- **Kopiuj plik do...** - kopiowanie pliku do wybranej lokalizacji.

- **Zmień dane dla zaznaczonych rekordów** (umożliwia zmianę niektórych parametrów bez konieczności otwierania okna edycji) ->:

Opis wybranych elementów:

- **Domyślny samochód** - możliwość ustawienia domyślnego pojazdu, którym się porusza pracownik;
- **Narodowość** - wykorzystywana jest do wydruku:  "Zaświadczenia o oddelegowaniu do pracy na terytorium Francji" (menu: "Rozliczenia -> Wjazdy i wyjazdy z terytorium innych krajów");
- **Dodaj umowę** - otwiera okno dodawania nowej umowy o zatrudnienie;
- **Dodaj inną umowę** - dla pracowników nie posiadających aktualnej "innej umowy";
- **Dodaj do grupy** - dodanie pracownika do "[grupy kierowców](#)"¹⁴⁶;
- **iButton na podstawie karty** - na podstawie numeru karty kierowcy tworzony jest numer pastylki iButton;
- **Suma** = wynagrodzenie brutto + ryczałt za godziny nadliczbowe + ryczałt za godziny nocne + wynagrodzenia za dyżur
- **Generuj wniosek o wydanie karty kierowcy** - wyświetla formularz wniosku;
- **Import numeru telefonu** - umożliwia automatyczne uzupełnienie numerów telefonów pracowników poprzez import z plików csv, xls lub xlsx,
- **Eksport numeru telefonu** - umożliwia eksport numerów telefonów do pliku csv.

Struktura danych:

	A	B	C	D	E
1	imie	nazwisko	numer_sluzbowy	telefon	
2	Jan	Kowalski	111	111222333	
3	Ksawery	Noga	222	333444555	
4	Karol	Nosowski	333	444555666	
5	Radosław	Nowak	444	222333444	
6					
7					

Rys. Wzór układu danych w importowanym pliku.

Pracownik rozpoznawany jest po numerze służbowym - kolumna **C**.
- należy wszystkim "importowanym" pracownikom przypisać numer służbowy [Numer służbowy] (patrz: "[Okno dodawania/edycji pracownika -> Dane podstawowe](#)"¹²¹) - schemat numeracji jest dowolny;

imię - kolumna A;
nazwisko - kolumna B;
numer służbowy - kolumna C;
numer telefonu - kolumna D.

Okno dodawania/edycji pracownika jest podzielone na kilka zakładek:

10.5.2.4.1 Dane podstawowe

Zakładka podzielona jest na następujące części:

W zależności od zainstalowanych modułów oraz uprawnień użytkownika okno może poszerzyć się o dodatkowe pola/zakładki - opis znajduje się w pomocy dla odpowiedniego modułu.

Pola obramowane na niebiesko są to pola obowiązkowe do wypełnienia.

Dane personalne

Opis wybranych pozycji:

Data urodzenia

Data brana pod uwagę podczas tworzenia niektórych dokumentów.

Data urodzenia (podana w dokumencie: prawo jazdy) zostanie automatycznie wstawiona do programu po pobraniu jakichkolwiek odczytów z karty kierowcy.

Numer karty

Można go wpisać lub zmienić ręcznie. Program automatycznie podczas pobierania danych z karty kierowcy uzupełni ten numer.

Pesel

Uzupełniany automatycznie po wykonaniu odczytu karty kierowcy

Kraj karty

Symbol kraju, w którym wydano kartę kierowcy - program automatycznie podczas pobierania danych z karty kierowcy uzupełni ten zapis.

Nr telefonu kom.**Dane stanowiska**

Opis wybranych pozycji:

Firma

Firma, w której zatrudniony jest pracownik.

Dział

Wartość słownikowa  - przypisuje pracownika do odpowiedniego działu.

Stanowisko

Wartość słownikowa  - przypisuje pracownika do odpowiedniego stanowiska.

Numer służbowy

Po zaznaczeniu opcji: **Pokazuj numer służbowy przed nazwiskiem pracownika** (okno ustawień programu: "[Główne -> Ustawienia raportów](#)"¹⁶⁰"), będzie on wyświetlany na raportach.

Status pracownika

Wartość słownikowa  - przypisuje pracownikowi odpowiedni status (nieaktywny - pracownik nie będzie widoczny na listach).

Data rozpoczęcia pracy

Ustawia się domyślnie na dacie rozpoczęcia pierwszej "[Umowa](#)" .

Dane z karty cyfrowej zapisuj od

Po pobraniu danych z karty kierowcy dane będą zapisywane w programie od daty ustawionej w tym polu

samozatrudnienie / umowa cywilnoprawna (dotyczy tylko analizy naruszeń)

Analiza naruszeń dla kierowców samozatrudnionych jest inna niż dla pozostałych kierowców ("Ustawienia -> TachoScan -> Naruszenia - Analiza").

Dane domyślne**Domyślny samochód**

Jeśli podczas wprowadzania danych zostanie wybrany pracownik, który ma ustawiony **domyślny** samochód, program będzie automatycznie proponował tę wartość w polu **Samochód**.

Szkolenie okresowe kierowcy**Data ostatniego szkolenia**

Data ostatniego szkolenia okresowego - jeśli nie zostanie wprowadzona program będzie przyjmował datę wydania prawa jazdy.

Terminarz

Możliwość dodania przypomnienia do "[012] Terminarza" . Przyciski:  i  otwierają okno dodawania/edycji przypomnienia.

10.5.2.4.2 Umowy

Lista umów podzielona jest na dwie zakładki:

Zapisy dokonane w oknach umów o pracę i innych umów wykorzystywane są w module "Rozliczenia" podczas wyliczania ewidencji czasu pracy.

10.5.2.4.2.1 Umowa o pracę

Otwiera listę umów/aneksów o pracę. Przy pomocy "[paska narzędziowego list](#)"  można dodać, zmienić lub usunąć umowę lub aneks z listy umów o pracę.

Aneks można dodać tylko do, zaznaczonej na liście, umowy o pracę.

Jeśli nie wiesz jak zaznaczyć kilka pozycji na liście przejdź do działu: "Zaznaczanie pozycji na liście".

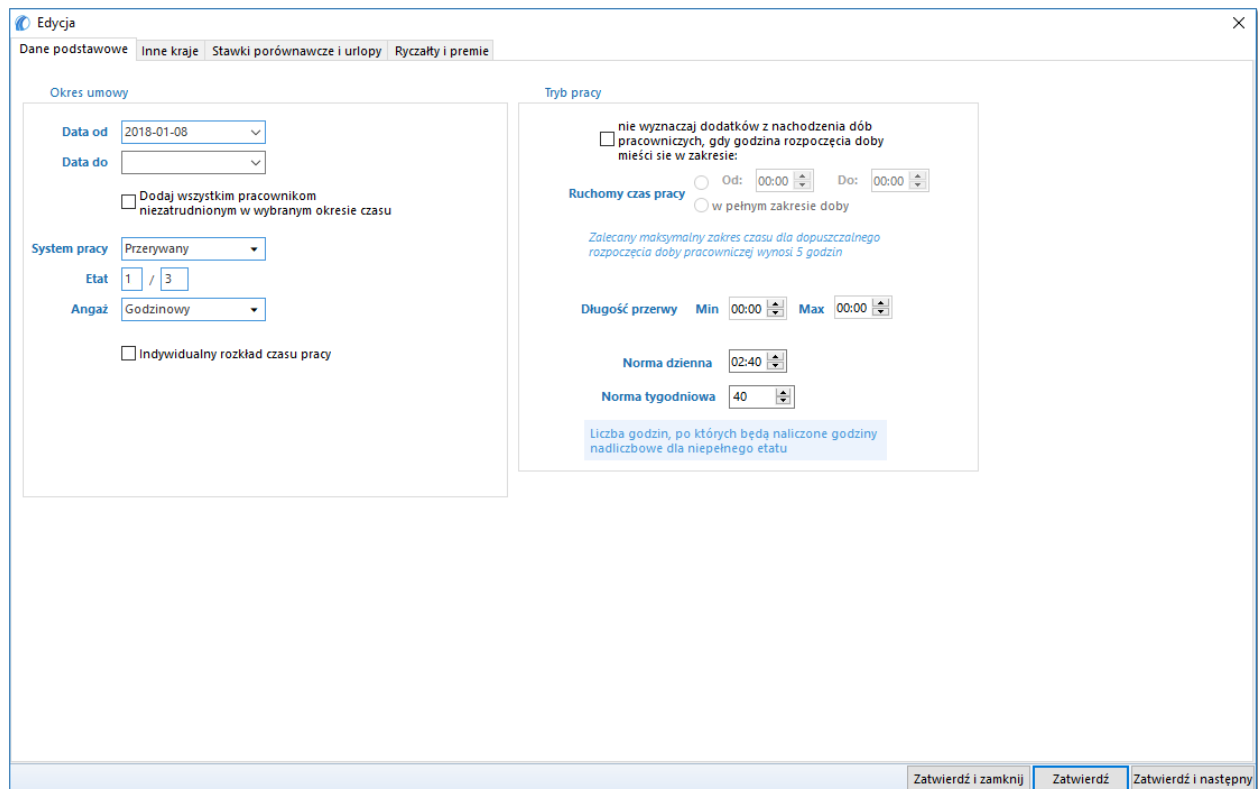
Okno dodawania/edycji umowy/aneksu o pracę składa się z następujących zakładek:

- [Dane podstawowe](#) 
- [Inne kraje](#) 
- [Stawki porównawcze i urlopy](#) 
- [Ryczałty i premie](#) 

W zależności od zainstalowanych modułów oraz uprawnień użytkownika okno może poszerzyć się o dodatkowe pola/zakładki - opis znajduje się w pomocy dla odpowiedniego modułu.

Pola obramowane na niebiesko są to pola obowiązkowe do wypełnienia.

Okno "Dane podstawowe" składa się z następujących elementów:



Rys. Okno dodawania/edycji umowy o pracę - Dane podstawowe.

Okres umowy

Data od

Data rozpoczęcia umowy o pracę.

Data do

Data zakończenia umowy o pracę;

Jeśli **Data do** NIE zostanie włączona oznacza to, że pracownik jest zatrudniony na czas nieokreślony.

Dodaj wszystkim pracownikom niezatrudnionym w wybranym okresie czasu

W wyniku zaznaczenia ww. opcji po zatwierdzeniu zmian wszystkim niezatrudnionym pra-

cownikom zostaną skopiowane umowy o pracę.

Opcja nie widoczna dla aneksów.

System pracy

Dostępne systemy pracy: podstawowy, równoważny, przerywany lub zadaniowy;

*Dla **przerywanego** systemu pracy w ramce: **Tryb pracy** będzie wyświetlone pole wyboru **długości przerwy**.*

Etat

Możliwe jest wpisanie dowolnego wymiaru etatu. Najwyższa wartość licznika to 99, a mianownika 100. Dla nowego pracownika automatycznie ustawiany jest etat 1/1.

*Jeśli zostanie wybrany niepełny etat, w ramce: **Tryb pracy** zostanie wyświetlona grupa opcji: **Liczba godzin, po których będą naliczone godziny nadliczbowe dla niepełnego etatu**, w którym można ustalić normę dzienną i normę tygodniową czasu pracy pracownika.*

Angaż

Dostępny wybór: **zasadniczy** lub **godzinowy**;

Indywidualny rozkład czasu pracy

Opcja o charakterze informacyjnym - przypomnienie o szczególnym sposobie pracy danego pracownika.

Tryb pracy

Opcje widoczne dla systemu pracy innego niż **zadaniowy**.

- opcja: **nie wyznaczaj dodatków z nachodzenia dób pracowniczych, gdy godzina doby mieści się w zakresie** - program nie będzie naliczał wybranemu pracownikowi dodatków z nachodzenia się dób pracowniczych w zależności od wybranej poniżej opcji:
 - **Ruchomy czas pracy:**
 - **od-do** - program w danym dniu nie będzie naliczał dodatku z nachodzenia się dób pracowniczych pod warunkiem, że początki bieżącej oraz następnej doby pracowniczej mieszczą się w zakresie czasu ustawionego w tej opcji;

Zalecany maksymalny okres czasu dla dopuszczalnego rozpoczęcia doby pracowniczej wynosi 5 godzin.

- opcja: **w pełnym zakresie doby** - program nigdy nie będzie naliczał wybranemu pracownikowi dodatków z nachodzenia się dób pracowniczych;

Nie wyznaczaj dodatków z nachodzenia dób pracowniczych, gdy godzina rozpoczęcia doby mieści się w zakresie

W zależności od opcji: **Ruchomy czas pracy program** (opcja poniżej) będzie naliczał lub nie dodatki z tzw. nachodzenia się dób pracowniczych.

Ruchomy czas pracy

- **Od-Do** - jeśli początek bieżącej oraz następnej doby pracowniczej mieszczą się w zakresie czasu ustawionego w tej opcji to program dla takiego dnia nie będzie naliczał dodatku z tzw. nachodzenia się dób pracowniczych.
W pozostałych przypadkach ww. dodatek będzie naliczany;

Zalecany maksymalny okres czasu dla dopuszczalnego rozpoczęcia doby pracowniczej wynosi 5 godzin.

- **W pełnym zakresie doby** - nigdy nie będzie naliczany dodatek z tzw. nachodzenia się dób pracowniczych.

Długość przerwy (przerywany system pracy)

Opcja umożliwia ustawienie minimalnego i maksymalnego czasu trwania przerwy.

Norma dzienna (niepełny etat pracy)

Umożliwia ustawienie normy dziennej, po przekroczeniu której będą naliczane godziny nadliczbowe. Domyślna wartość **Normy dziennej** to 8 godzin.

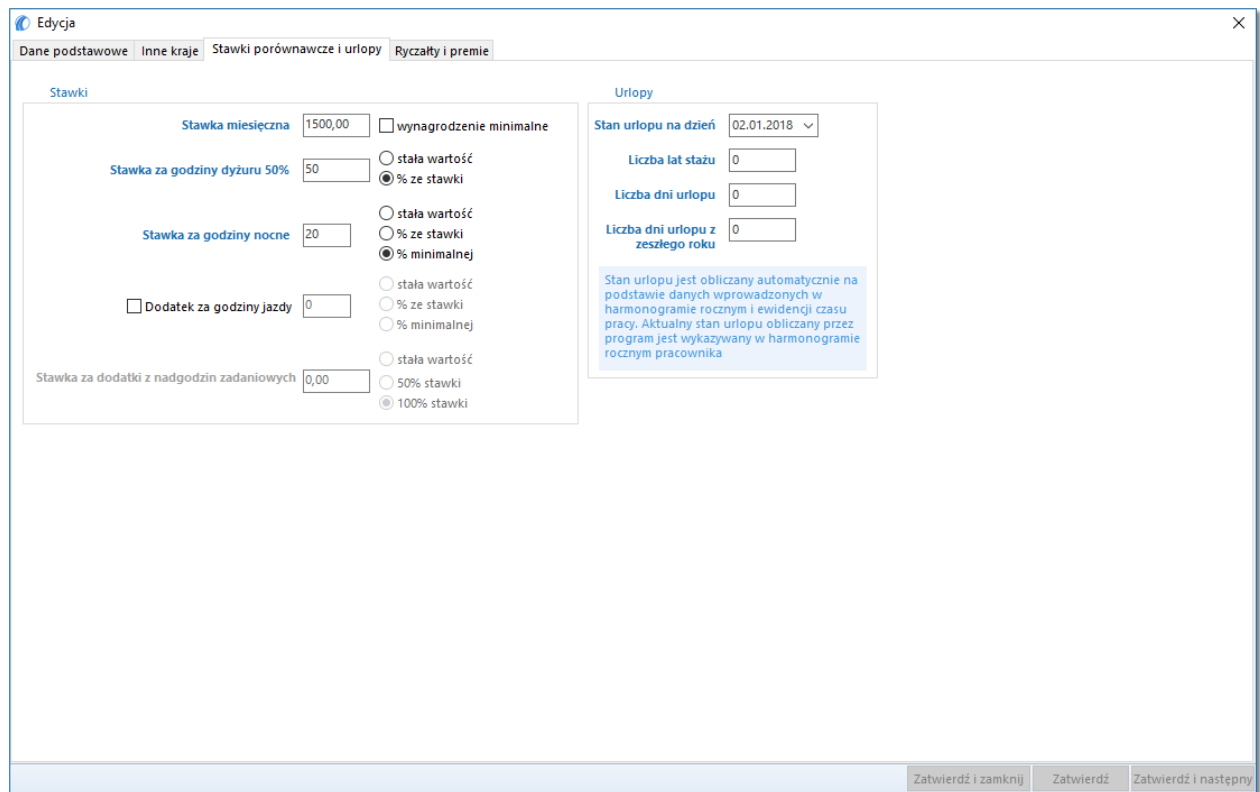
Norma tygodniowa (niepełny etat pracy)

Umożliwia ustawienie normy tygodniowej, po przekroczeniu której będą wykazywane nadgodziny średniotygodniowe. Domyślna wartość **Normy tygodniowej** to 40 godzin.

Wytyczne wyliczenia wyrównania za czas pracy na terytorium innych krajów przedstawione są w rozdziale: "Tutorial - Wyliczenie wyrównania za pracę w innych krajach".

Zakładka "Inne kraje" zawiera listę państw, dla których można włączyć naliczanie wyrównania (na podstawie ustawień programu: menu: "Dane podstawowe -> [014] Ustawienia")

Zakładka "Stawki porównawcze i urlopy" składa się z następujących elementów:



Rys. Stawki porównawcze i urlopy.

Podanie stawek zalecane jest podczas wyliczenia płacy (raporty: "Przeliczenie miesięcznej karty pracy" oraz "Przeliczenie podsumowania okresu").

Stawki

Stawka za godziny pracy / Stawka miesięczna

W zależności czy ustawiony jest angaż godzinowy czy zasadniczy).

wynagrodzenie minimalne (angaż zasadniczy)

W wyniku zaznaczenia tej opcji program automatycznie przypisze stawkę miesięczną zgodną z aktualną wartością wynagrodzenia minimalnego.

Stawka za godziny dyżuru 50%

stała wartość

Program przyjmuje wartość wprowadzoną w polu stawki.

% ze stawki

Stawka za godziny dyżuru liczona jest jako procent ze stawki za godziny pracy (domyślnie: 50%).

W przypadku angażu zasadniczego stawka za godziny pracy wyliczana jest automatycznie przez program na podstawie ilości planowanych godzin pracy w danym miesiącu (wymiar zasadniczy).

Stawka za godziny nocne**stała wartość**

Program przyjmuje wartość wprowadzoną w polu stawki.

% ze stawki

Stawka za godziny nocne liczona jest jako procent ze stawki za godziny pracy (domyślnie: 20%).

% z minimalnej

Stawka za godziny nocne liczona jest jako procent ze stawki minimalnej za godziny pracy (domyślnie: 20% - więcej w temacie: "[014] Ustawienia -> Rozliczenia -> Zaawansowane").

Dodatek za godziny jazdy

Program na podstawie odczytów z wykresówek i kart kierowców wyodrębnia czas jazdy, za który wyliczany jest dodatek:

stała wartość

Program przyjmuje wartość wprowadzoną w polu stawki.

% ze stawki

Dodatek liczony jest jako procent ze stawki za godziny pracy.

% z minimalnej

Dodatek liczony jest jako procent ze stawki minimalnej za godziny pracy (stawka minimalna - więcej w temacie: "[014] Ustawienia -> Rozliczenia -> Zaawansowane").

Stawka za dodatki z nadgodzin zadaniowych (zadaniowy system pracy)

Jeśli nie jest podana stawka za nadgodziny w zadaniowym systemie pracy program automatycznie wyliczy je na podstawie stawki godzinowej.

stała wartość

Program przyjmuje wartość wprowadzoną w polu stawki.

50% stawki

Stawka za dodatki z nadgodzin zadaniowych liczona jest jako 50% stawki za godziny pracy.

100% stawki

Stawka za dodatki z nadgodzin zadaniowych liczona jest jako 100% stawki za godziny pracy;

Urlopy**Stan urlopu na dzień**

Data, od której obowiązuje wprowadzony stan urlopu.

Liczba lat stażu

Konieczna do określenia wymiaru urlopu (20 lub 26 dni)

Liczba dni urlopu

Ilość dni dostępnego urlopu.

Liczba dni urlopu z zeszłego roku

Ilość niewykorzystanych dni urlopu z poprzedniego roku.

Zakładka "Ryczałty i premie".

Nowy

Dane podstawowe | Inne kraje | Stawki porównawcze i urlopy | **Ryczałty i premie**

Ryczałty

☐ Wszystkie składniki razem zł

☐ Podzielone składniki

☐ Nadgodziny zł

☐ Nadgodziny 50% h

☐ Nadgodziny 100% h

☐ Nadgodziny zadaniowe h

☐ Nocne ☐ zł ☐ h

☐ Dyżury zł

☐ Dyżur 50% h

☐ Dyżur 100% h

☒ Stosuj zasady pomniejszania

Zasady pomniejszania ryczałtów i premii

☐ pomniejszaj kwotę o wymiar nieobecności w stosunku do planowanego czasu pracy

☐ pomniejszaj kwotę proporcjonalnie o 1/30 za każdy dzień nieobecności

☐ pomniejszaj kwotę o 1/30 za każdy dzień zwolnienia chorobowego lub zasiłku oraz o wymiar pozostałych nieobecności w stosunku do planowanego czasu

☐ pomniejszaj kwotę o 1/30 za każdy dzień zwolnienia chorobowego lub zasiłku

☐ dni wolne za nadgodziny (Xb, Xw) i dni wolne za przepracowane soboty niedziele i święta (Ws, Wn, Wx) nie obniżają kwoty

☐ pomniejszaj kwotę o wymiar urlopów bezpłatnych (Bw, Bp) w stosunku do planowanego czasu pracy

☒ pomniejszaj kwotę o wymiar nieobecności niepłatnych (NN, Nu) w stosunku do planowanego czasu pracy

☐ zeruj wartość kwoty, gdy nieobecności obniżające obejmują wszystkie dni robocze

Premie

Premia regulaminowa 0,00 ☒ stała wartość (zasady pomniejszania nie będą stosowane) ☐ %

☒ Stosuj zasady pomniejszania

Premia uznaniowa 0,00 zł

☐ Stosuj zasady pomniejszania

Kierowcy z aktualnym zatrudnieniem

Kopiuuj ryczałty i premie do wybranych kierowców

Pomniejszanie ryczałtów i premii o przestój

☒ Pomniejszanie o przestój

☐ Proporcjonalnie do planowanego czasu pracy

☒ Proporcjonalnie o 1/30 za każdy dzień nieobecności

Składniki do pomniejszenia o przestój:

☐ ryczałt zbiorczy

☒ zaliczka za dyżur

☒ ryczałt za nadgodziny

☒ ryczałt za nocne

☒ premia regulaminowa

☐ premia uznaniowa

☒ zaliczka inne kraje

Rys. Ryczałty i premie.

Ryczałty

Na raporcie: "[214] Rozliczanie ryczałtów i zaliczek" można sprawdzić czy dany pracownik przekroczył wartość ryczałtu w danym miesiącu.

Wszystkie składniki razem

Niezależnie od ilości nadgodzin, godzin dyżurów i godzin nocnych wpisana tutaj stawka będzie zawsze doliczana do wynagrodzenia;

Podzielone składniki

W tej części okna można wpisać oddzielne dla każdego rodzaju nadgodzin, dyżurów oraz godzin nocnych wartość ryczałtu, który tak jak poprzednio będzie doliczany do wynagrodzenia.

Opcja: **Nadgodziny zadaniowe** dostępna jest dla pracowników aktualnie zatrudnionych w zadaniowym systemie pracy.

Stosuj zasady pomniejszania

- ☒ **opcja zaznaczona** — kwota ryczałtu będzie pomniejszana w zależności od zaznaczonych opcji w ramce: "[Zasady pomniejszania ryczałtów i premii](#)"¹³⁴ (opis poniżej).
- ☐ **opcja niezaznaczona** — kwota ryczałtu nie będzie pomniejszana.

Premie

W pierwszej kolejności do wyliczenia przyjmowana jest kwota **premii regulaminowej** oraz **premii uznaniowej** wprowadzonej w **oknie ewidencji czasu pracy** (menu: "Rozliczenia -> [201] Ewidencja czasu pracy").

Premia regulaminowa

Stała wartość

Program przyjmuje wartość wprowadzoną w polu stawki.

% stawki

Stawka premii regulaminowej liczona jest jako procent wyliczonego, końcowego wynagrodzenia (niezależnie od wybranego "[angażu](#)"¹²⁵).

"[Zasady pomniejszania ryczałtów i premii](#)"¹³⁴ nie mają zastosowania dla stawki procentowej.

Stosuj zasady pomniejszania

- ☒ **opcja zaznaczona** — kwota premii regulaminowej (**stała wartość**) będzie pomniejszana w zależności od zaznaczonych opcji w ramce: "[Zasady pomniejszania ryczałtów i premii](#)"¹³⁴ (opis poniżej).
- ☐ **opcja niezaznaczona** — kwota premii regulaminowej nie będzie pomniejszana.

Premia uznaniowa

Stała wartość

Program przyjmuje wartość wprowadzoną w polu stawki.

Stosuj zasady pomniejszania

- ☒ **opcja zaznaczona** — kwota premii uznaniowej będzie pomniejszana w zależności od zaznaczonych opcji w ramce: "[Zasady pomniejszania ryczałtów i premii](#)"¹³⁴ (opis poniżej).
- ☐ **opcja niezaznaczona** — kwota premii uznaniowej nie będzie pomniejszana.

Kierowcy z aktualnym zatrudnieniem

Umożliwia skopiowanie ryczałtów i premii dla wybranych pracowników.

Zaznacz pracowników, a następnie kliknij:

Kopiuj ryczałty i premie do wybranych kierowców

Zasady pomniejszania ryczałtów i premii

Wyjątek: "Miesiąc, w którym zatrudnienie jest niepełne":

1. Opcja: **Stosuj zasady pomniejszania** jest ☒ **zaznaczona** - Kwota ryczałtu i premii będzie proporcjonalnie zmniejszona względem długości zatrudnienia.
2. Opcja: **Stosuj zasady pomniejszania** jest ☐ **niezaznaczona** - Kwota ryczałtu i premii nie będzie pomniejszana ze względu na długość zatrudnienia.

Poniższe opcje mają zastosowanie, gdy opcja: **Stosuj zasady pomniejszania** dla ryczałtu i/lub premii została ☒ **zaznaczona**.

pomniejszaj kwotę o wymiar nieobecności w stosunku do planowanego czasu pracy

- ☒ **opcja zaznaczona** - kwota ryczałtu i/lub premii zostanie pomniejszona, zgodnie z nazwą opcji, o wymiar nieobecności w stosunku do planowanego czasu pracy;
- ☐ **opcja niezaznaczona** - jeśli żadna z dodatkowych opcji nie jest zaznaczona to niezależnie od ilości przepracowanych dni pracownik otrzyma pełną kwotę ryczałtu i/lub premii;

pomniejszaj kwotę proporcjonalnie o 1/30 na każdy dzień nieobecności

- ☒ **opcja zaznaczona** - za każdy dzień nieobecności pracownika kwota ryczałtu i/lub premii zostanie pomniejszona o 1/30;
- ☐ **opcja niezaznaczona** - jeśli żadna z dodatkowych opcji nie jest zaznaczona to niezależnie od ilości przepracowanych dni pracownik otrzyma pełną kwotę ryczałtu i/lub premii;

pomniejszaj kwotę o 1/30 za każdy dzień zwolnienia chorobowego lub zasiłku oraz o wymiar pozostałych nieobecności w stosunku do planowanego czasu pracy

- ☒ **opcja zaznaczona** - za każdy dzień zwolnienia chorobowego lub zasiłku kwota ryczałtu i/lub premii zostanie pomniejszona o 1/30, natomiast za pozostałe nieobecności kwota ryczałtu i/lub premii zostanie pomniejszona o wymiar nieobecności w stosunku do planowanego czasu pracy;
- ☐ **opcja niezaznaczona** - jeśli żadna z dodatkowych opcji nie jest zaznaczona to niezależnie od ilości przepracowanych dni pracownik otrzyma pełną kwotę ryczałtu i/lub premii;

pomniejszaj kwotę o 1/30 za każdy dzień zwolnienia chorobowego lub zasiłku

- ☒ **opcja zaznaczona** - kwota ryczałtu i/lub premii zostanie pomniejszona o 1/30 tylko za każdy dzień zwolnienia chorobowego lub zasiłku;

- ☐ **opcja niezaznaczona** - jeśli żadna z dodatkowych opcji nie jest zaznaczona to niezależnie od ilości przepracowanych dni pracownik otrzyma pełną kwotę ryczałtu i/lub premii;

dni wolne za nadgodziny (Xb, Xw) i dni wolne za przepracowane soboty i święta (Ws, Wn, Wx) nie obniżają kwoty

*Opcja jest aktywna jeśli jedna z poniżej wymienionych opcji **jest zaznaczona**:*

- pomniejszaj kwotę o wymiar nieobecności w stosunku do planowanego czasu pracy;
- pomniejszaj kwotę proporcjonalnie o 1/30 na każdy dzień nieobecności;
- pomniejszaj kwotę o 1/30 za każdy dzień zwolnienia chorobowego lub zasiłku oraz o wymiar pozostałych nieobecności w stosunku do planowanego czasu pracy.

- ☒ **opcja zaznaczona** - kwota ryczałtu i/lub premii dla pełnych dni wolnych za nadgodziny na wniosek pracownika **Xw** nie zostanie obniżona;
- ☐ **opcja niezaznaczona** - kwota ryczałtu i/lub premii zostanie obniżona dla ww. dni wolnych **Xw**;

pomniejszaj kwotę o wymiar urlopów bezpłatnych (Bw, Bp) w stosunku do planowanego czasu pracy

*Opcja jest aktywna jeśli żadna z dodatkowych opcji ☐ **nie jest zaznaczona** lub jeśli ☒ **zaznaczona** jest tylko jedna opcja: **pomniejszaj kwotę ryczałtu o 1/30 za każdy dzień zwolnienia chorobowego lub zasiłku**.*

- ☒ **opcja zaznaczona** - kwota ryczałtu zostanie pomniejszona, zgodnie z nazwą opcji, o wymiar urlopów bezpłatnych w stosunku do planowanego czasu pracy;
- ☐ **opcja niezaznaczona** - kwota ryczałtu nie będzie pomniejszana o wymiar urlopów bezpłatnych;

pomniejszaj kwotę o wymiar nieobecności niepłatnych (NN Nu), w stosunku do planowanego czasu pracy

- ☒ **opcja zaznaczona** - kwota ryczałtu zostanie pomniejszona o wszystkie niepłatne nieobecności
- ☐ **opcja niezaznaczona** - kwota ryczałtu nie zostanie pomniejszona o wszystkie niepłatne nieobecności

Pomniejszanie ryczałtów i premii o przestój

Pomniejszanie o przestój

Opcja pozwala na wybór czy ryczałty i premie zostaną pomniejszone **Proporcjonalnie do planowanego czasu pracy** czy **Proporcjonalnie o 1/30 za każdy dzień nieobecności**.

Składniki do pomniejszenia o przestój

Opcja pozwala na wybór składników wynagrodzenia, które zostaną pomniejszone o przestój.

zeruj wartość kwoty, gdy nieobecności obniżające ryczałty obejmują wszystkie dni robocze

Jeśli zaznaczona jest jakakolwiek z opcji w ramce: "[Zasady pomniejszania ryczałtów i premii](#)"¹³⁴ oraz w rozliczanym miesiącu nieobecności obniżające kwoty obejmowały wszystkie dni robocze, kwota ryczałtu i/lub premii powinna być równa zero.

Jednakże mogą wystąpić sytuacje, w których kwota może wyjść większa od zera, np. nieobecności obniżające kwoty ryczałtu i/lub premii nie obejmowały dni wolnych, różnica w zaokrągleniach itp.

W takich przypadkach:

- ☒ **opcja zaznaczona** - kwota ryczałtu i/lub premii zostanie wyzerowana;
- ☐ **opcja niezaznaczona** - kwota ryczałtu i/lub premii pozostanie bez zmian;

10.5.2.4.2.2 Inne umowy

Otwiera listę innych umów (umowy zlecenia, działalności gospodarczej itp.).

Inna umowa jest nadrzędna nad umową o pracę - oznacza to, że jeśli "inna umowa" zawiera się w okresie trwania "umowy o pracę" to czynności pobrane z karty kierowcy/wykresówki przyporządkowane zostaną "innej umowie".

Czas pracy na terytorium innych krajów przedstawiony jest w oknie "[201] Ewidencji czasu pracy" oraz na raportach: "[231] Ewidencja czasu pracy dla innych umów" i "[232] Zestawienie ewidencji czasu pracy dla innych umów".

Przy pomocy "[paska narzędziowego list](#)"⁹⁵ można dodać, zmienić lub usunąć pozycję z listy.

Jeśli nie wiesz jak zaznaczyć kilka pozycji na liście przejdź do działu: "Zaznaczanie pozycji na liście".

Okno dodawania/edycji innej umowy składa się z następujących elementów:

Pola obramowane na niebiesko są to pola obowiązkowe do wypełnienia.

Dane podstawowe

Data od-do

Data rozpoczęcia i zakończenia umowy.

Jeśli **Data do** NIE jest wypełniona oznacza to, że pracownik jest zatrudniony na czas nieokreślony.

Opcjonalnie można również zmienić godzinę rozpoczęcia i zakończenia umowy.

Typ umowy

Wartość słownikowa  - wybór typu umowy (menu: "[Dane podstawowe](#)¹⁰⁶" -> [\[008\] Słowniki](#)¹⁴⁷").

Dla wybranego "typu umowy" dostępna jest opcja: **Uwzględnij wyrównanie do minimalnej płacy**. Po jej zaznaczeniu program będzie zawsze naliczał wyrównanie do minimalnego wynagrodzenia dla stawek mniejszych niż minimalna.

Stawka za godziny pracy

Stawka będzie uwzględniana podczas wyliczenia ewidencji czasu pracy o ile została zaznaczona poniższa opcja: **Wyliczaj ewidencję**.

Wynagrodzenie minimalne

Opcja aktywna dla umów rozpoczynających się po 1 stycznia 2017 roku.

Program przypisze jako stawkę za godziny pracy kwotę zgodną z aktualną wartością stawki wynagrodzenia minimalnego za godzinę pracy (opcja: "Minimalne wynagrodzenie za godzinę

pracy (inne umowy)", menu: "Dane podstawowe -> [014] Ustawienia", zakładka: "Rozliczenia -> Zaawansowane").

Uwzględnij na ewidencji czasu pracy oraz w analizie utraty dobrej reputacji

- ☒ **opcja zaznaczona** — podczas wyliczania ewidencji czasu pracy (menu: "Rozliczenia -> [201] Ewidencja czasu pracy") czynności z karty kierowcy/wykresówki mieszczące się w okresie trwania innej umowy zostaną odrębnie wyliczone i pokazane na osobnej zakładce: **Inne umowy**.
- ☐ **opcja niezaznaczona** — podczas wyliczania ewidencji czasu pracy czynności z karty kierowcy/wykresówki mieszczące się w okresie trwania innej umowy zostaną pominięte (nie będą wykazane ani na umowie o pracę ani na innej umowie).

*Jeśli w okresie trwania innej umowy program odnotuje jakąkolwiek pracę to pomimo tego, że powyższa opcja **nie jest zaznaczona** zostanie wyświetlona (jako informacja/przypomnienie) pusta zakładka: **Inne umowy** w oknie ewidencji czasu pracy.*

Inne kraje

Wytyczne wyliczenia wyrównania za czas pracy na terytorium innych krajów przedstawione są w rozdziale: "Tutorial - Wyliczenie wyrównania za pracę w innych krajach".

Naliczaj wyrównanie za czas pracy na terytorium innych krajów wg stawek

Tabela zawiera listę państw, dla których można włączyć naliczanie wyrównania (na podstawie ustawień programu: menu: "Dane podstawowe -> [014] Ustawienia", zakładka: "Rozliczenia" -> "Minimalne wynagrodzenie - inne kraje") za czas pracy kierowców jeżdżących na terytorium krajów objętych minimalną płacą.

Opis poszczególnych elementów okna zmiany stawki dla wyrównania znajduje się w poprzednim temacie: "[Umowa o pracę](#)"¹²⁸¹.

Austria

Naliczaj dodatek za uciążliwą pracę w przewozie osób

Naliczanie działa tylko dla pracowników, którzy mają zaznaczoną opcję: **Rozliczaj pracę na terytorium Austrii wg -> Przewóz osób** (okno dodawania/edycji pracownika -> zakładka: "[Ustawienia inne kraje](#)"^[140]).

W wyniku zaznaczenia tej opcji program, w zależności od wybranego poniżej rodzaju pracy, do wynagrodzenia za pracę na terytorium Austrii dolicza dodatek (do każdej godziny pracy) za tzw. uciążliwą pracę:

- Kierowca prowadzący autobus z przyczepą lub autobus wyposażony w więcej niż 50 miejsc siedzących (z wyłączeniem siedzenia kierowcy) wzgl. którego długość całkowita wynosi ponad 10,90 m lub kierowca zatrudniony w transporcie liniowym w przedsiębiorstwie jednoosobowym;
- Kierowca prowadzący autobus o całkowitej długości ponad 13 metrów, autobus przegubowy lub autobus piętrowy;

Stawki dodatku zdefiniowane są w oknie edycji minimalne stawki dziennej (menu: "Rozliczenia")

Francja

pracownik posiadający kwalifikację mechanika lub inkasenta (dodatek 3% do stawki podstawowej za pracę na terytorium Francji)

Wg francuskich przepisów kierowcom posiadającym kwalifikację mechanika/inkasenta należy wypłacić dodatek 3% ze stawki podstawowej;

10.5.2.4.3 Ustawienia inne kraje

Austria

Licz staż pracy od

Na podstawie wybranej grupy/kategorii zawodowej kierowcy (menu: "[Dane podstawowe](#)"^[106] " -> "[\[005\] Pracownicy](#)"^[119], zakładka "[Umowy](#)"^[124] -> "[umowa o pracę](#)"^[124] -> "Inne kraje"), pro-

gram przyporządkowuje stawkę wynagradzania za czas pracy na terytorium ww. kraju, biorąc pod uwagę staż pracy kierowcy.

Opcje naliczania stażu pracy:

- **Daty pierwszej umowy** - staż liczony jest na podstawie historii umów o pracę. Co najmniej jeden dzień przerwy pomiędzy umowami powoduje liczenie stażu od nowa;
- **Daty** - staż liczony od dowolnie wprowadzonej daty (program nie weryfikuje ciągłości umów o pracę).

Rozliczaj pracę na terytorium Austrii wg

- **Przewóz rzeczy** - dla kierowców prowadzących samochody ciężarowe;
- **Przewóz osób** - dla kierowców prowadzących autobusy/autokary;

*W porównaniu do **Przewozu rzeczy** dla pracownika realizującego **Przewóz osób** obowiązuje inna stawka za wyżywienie i dodatek noclegowy, a także nieco odmienny sposób wyliczenia godzin pracy na terytorium Austrii (więcej w austriackim Federalnym Zbiorowym Układzie Pracy dla pracobiorców w prywatnych przedsiębiorstwach autobusowych).*

Dodatkowe opcje wyliczenia wyrównania dla przewozu osób dostępne są w oknie ustawień programu (menu: "Dane podstawowe" -> "[014] Ustawienia", zakładka: "Rozliczenia" -> "Minimalne wynagrodzenie - inne kraje -> Austria").

Rodzaj przewozu

Opcja dotyczy tylko **przewozu osób**.

Zgodnie z austriackim Federalnym Zbiorowym Układem Pracy dla pracobiorców w prywatnych przedsiębiorstwach autobusowych obowiązują dwa rodzaje przewozu: **Okazjonalny** i **Regularny**.

Dla ww. przewozów obowiązują różne stawki (menu: "Rozliczenia" -> "Minimalna stawka dzienna w innych krajach", "Austria").

Francja

Licz staż pracy od

Na podstawie wybranej grupy/kategorii zawodowej kierowcy (menu: "[Dane podstawowe](#)"^[106]" -> "[\[005\] Pracownicy](#)"^[119]", zakładka "[Umowy](#)"^[124]" -> "[umowa o pracę](#)"^[124]" -> "Inne kraje"), program przyporządkowuje stawkę wynagradzania za czas pracy na terytorium ww. kraju, biorąc pod uwagę staż pracy kierowcy.

Opcje naliczania stażu pracy:

- **Daty pierwszej umowy** - staż liczony jest na podstawie historii umów o pracę. Co najmniej jeden dzień przerwy pomiędzy umowami powoduje liczenie stażu od nowa;
- **Daty** - staż liczony od dowolnie wprowadzonej daty (program nie weryfikuje ciągłości umów o pracę).

Rozliczaj pracę na terytorium Francji wg

Opcja dotyczy wyliczenia wyrównania za czas pracy na terytorium innych krajów.

Kierowca na podstawie francuskich przepisów w zależności od rodzaju wykonywanego transportu:

- Przewóz rzeczy;
- Przewóz osób;

rozliczany jest w odmienny sposób.

Luksemburg

Licz staż pracy od

Na podstawie wybranej grupy/kategorii zawodowej kierowcy (menu: "[Dane podstawowe](#)"^[106]" -> "[\[005\] Pracownicy](#)"^[119]", zakładka "[Umowy](#)"^[124]" -> "[umowa o pracę](#)"^[124]" -> "Inne kraje"), program przyporządkowuje stawkę wynagradzania za czas pracy na terytorium ww. kraju, biorąc pod uwagę staż pracy kierowcy.

Opcje naliczania stażu pracy:

- **Daty pierwszej umowy** - staż liczony jest na podstawie historii umów o pracę. Co najmniej jeden dzień przerwy pomiędzy umowami powoduje liczenie stażu od nowa;
- **Daty** - staż liczony od dowolnie wprowadzonej daty (program nie weryfikuje ciągłości umów o pracę).

Finlandia

Licz staż pracy od

Na podstawie wybranej grupy/kategorii zawodowej kierowcy (menu: "[Dane podstawowe](#)"¹⁰⁶" -> "[\[005\] Pracownicy](#)"¹¹⁹", zakładka "[Umowy](#)"¹²⁴" -> "[umowa o pracę](#)"¹²⁴" -> "Inne kraje"), program przyporządkowuje stawkę wynagradzania za czas pracy na terytorium ww. kraju, biorąc pod uwagę staż pracy kierowcy.

Opcje naliczania stażu pracy:

- **Daty pierwszej umowy** - staż liczony jest na podstawie historii umów o pracę. Co najmniej jeden dzień przerwy pomiędzy umowami powoduje liczenie stażu od nowa;
- **Daty** - staż liczony od dowolnie wprowadzonej daty (program nie weryfikuje ciągłości umów o pracę).

Belgia

Licz staż pracy od

Program przyporządkowuje stawkę **dodatku stażowego** biorąc pod uwagę staż pracy kierowcy.

Opcje naliczania stażu pracy:

- **Daty pierwszej umowy** - staż liczony jest na podstawie historii umów o pracę. Co najmniej jeden dzień przerwy pomiędzy umowami powoduje liczenie stażu od nowa;
- **Daty** - staż liczony od dowolnie wprowadzonej daty (program nie weryfikuje ciągłości umów o pracę).

Wytyczne wyliczenia wyrównania za czas pracy na terytorium innych krajów przedstawione są w rozdziale: "Tutorial - Wyliczenie wyrównania za pracę w innych krajach".

10.5.2.4.4 Adres

Lista adresów pracownika.

Aby dodać, zmienić lub usunąć adres należy posługiwać się "[paskiem narzędziowym list](#)"⁹⁵".

Po uzupełnieniu danych adres automatycznie pojawi się np. na wnioskach urlopowych.

10.5.2.4.5 Dokumenty

Zakładka umożliwia dodanie dowolnego dokumentu pracownikowi z możliwością powiązania go z plikiem lub ze skanem.

Zakładka jest powiązana z menu: **Dane podstawowe** -> **Dokumenty**. Dokumenty wprowadzone dla tego pracownika z poziomu menu danych podstawowych będą widoczne w tej zakładce i odwrotnie dokumenty wprowadzone w tej zakładce będą widoczne na głównej liście dokumentów.

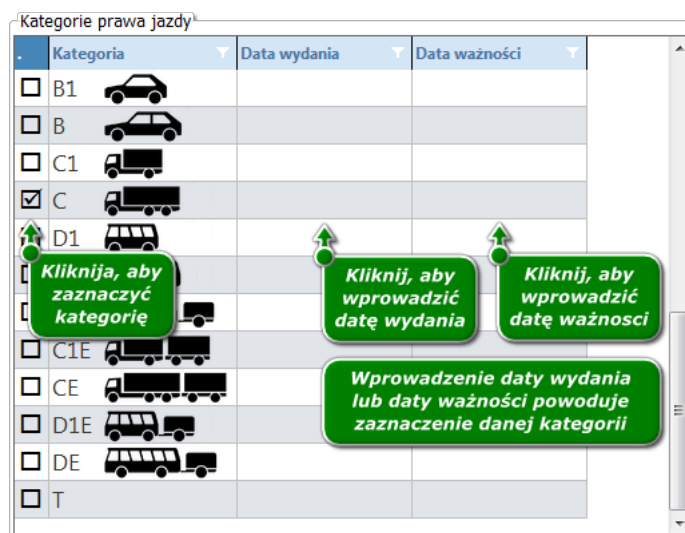
Aby dodać, zmienić lub usunąć dokument należy posługiwać się "[paskiem narzędziowym list](#)".

Opis okna znajduje się w dziale: "Okno dodawania/edycji dokumentów".

Rodzaj dokumentu osobistego (**prawo jazdy**), seria i numer zostaną automatycznie wstawione do programu po pobraniu jakichkolwiek odczytów z karty kierowcy.

10.5.2.4.6 Kategoria

Polecenie to otwiera listę kategorii prawa jazdy. Na liście można zaznaczyć jaką kategorię prawa jazdy posiada wybrany pracownik jak również datę wydania i datę ważności zaznaczonej kategorii (rys. poniżej).



Kategoria	Data wydania	Data ważności
☐ B1 		
☐ B 		
☐ C1 		
☒ C 		
☐ D1 		
☐ C1E 		
☐ CE 		
☐ D1E 		
☐ DE 		
☐ T		

Kliknij, aby zaznaczyć kategorię

Kliknij, aby wprowadzić datę wydania

Kliknij, aby wprowadzić datę ważności

Wprowadzenie daty wydania lub daty ważności powoduje zaznaczenie danej kategorii

Rys. Zakładka: "Kategoria" okna dodawania/edycji pracownika.

10.5.2.4.7 Rozliczenia i współpraca

Zakładka ta pozwala na określenie identyfikatorów danego pracownika w programach **R2-Płatnik**, **EnoVa** i **System-1** oraz do uniwersalnego eksportu kalendarzy miesięcznych, bez których nie będzie można przenosić danych pomiędzy tymi programami a programem 4Trans.

Objaśnienie niektórych opcji:

- "domyślny dodatkowy dzień wolny" - możliwość ustawienia innego dnia wolnego niż sobota.

Zmiana dnia wolnego dla danego pracownika jest zapisywana indywidualnie - "zmiana dnia wolnego w oknie edycji firmy"(menu: "Firma") nie będzie miała wpływu na tego pracownika.

- **Miejsce powstawania kosztów (MPK)** - identyfikator uniwersalnego eksportu danych - np. "Uniwersalny eksport delegacji";
- **Definicje importu** - tabela identyfikatorów (definicja + wartość) "Uniwersalnego eksportu/importu odcinków zagranicznych" (lista odcinków pobytu pracownika na terytorium innych krajów, które ustanowiły minimalną płacę dla kierowców).

UWAGA: Usunięcie definicji - usuwa definicję i powiązane z nią wartości dla wszystkich pracowników!

*Wyłączenie pracownika z importu - wyczyść zawartość pola **wartość** dla wybranej definicji.*

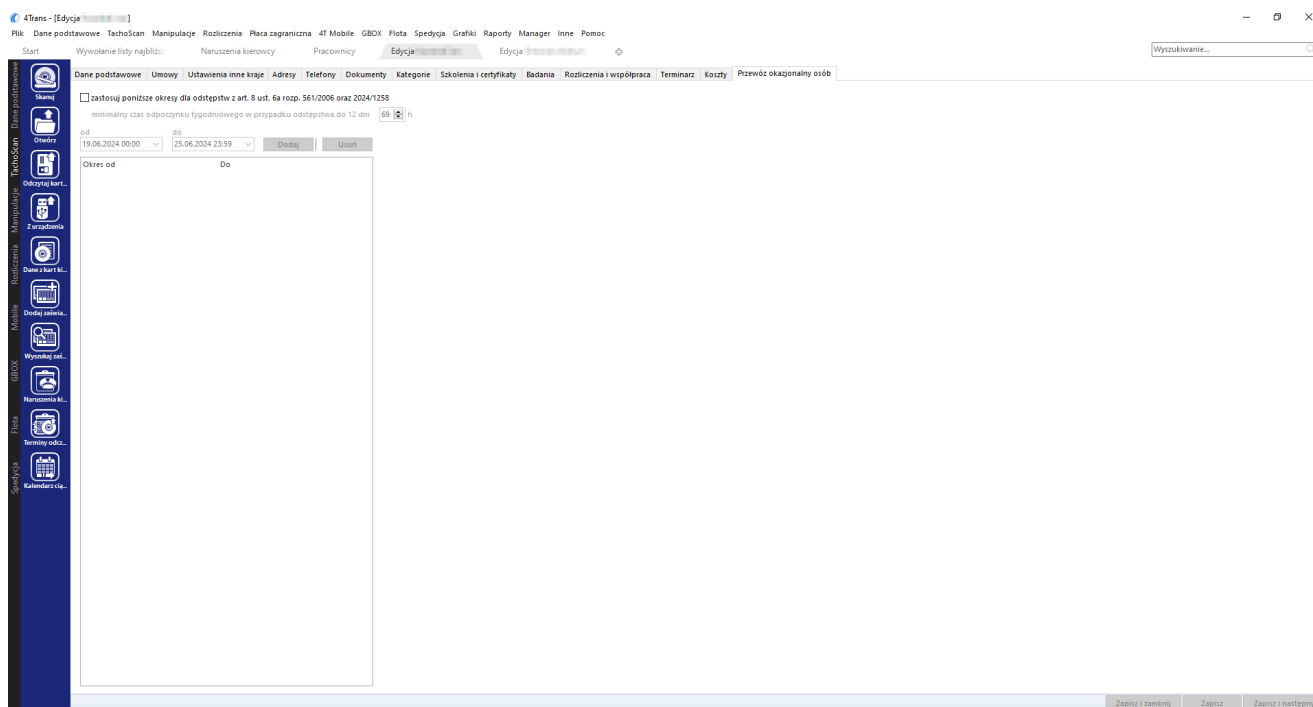
Wytyczne wyliczenia wyrównania za czas pracy na terytorium innych krajów przedstawione są w rozdziale: "Tutorial - Wyliczenie wyrównania za pracę w innych krajach".

10.5.2.4.8 Przewóz okazjonalny osób

W zakładce znajdują się opcje **zastosuj poniższe okresy dla odstępstw z art. 8 ust. 6a rozp. 561/2006 oraz 2024/1258** oraz **minimalny czas odpoczynku tygodniowego w przypadku odstępstwa do 12 dni**.

W zakładce znajduje się również lista przewozów okazjonalnych osób danego kierowcy do samodzielnej edycji.

Aby móc zapisać zmiany po aktywacji w/w opcji, do listy przewozów okazjonalnych osób należy dodać co najmniej jeden okres przewozu tego typu.



Przewóz okazjonalny osób

10.5.2.5. [006] Grupy pracowników

Otwiera listę grup pracowników. Aby otworzyć listę należy z menu głównego **Dane podstawowe** wybrać **Grupy pracowników**.

Przy pomocy "[paska narzędziowego list](#)" można dodać, zmienić lub usunąć grupę pracowników. Okno dodawania/edycji grupy pracowników umożliwia dodanie/edycję dowolnej liczby pracowników do nowej/edytowanej grupy.

Jeśli nie wiesz jak zaznaczyć kilka pozycji na liście przejdź do działu: "Zaznaczanie pozycji na liście".

Okno dodawania/edycji grupy pracowników

Pola obramowane na niebiesko są to pola obowiązkowe do wypełnienia.

Okno zawiera tylko dwa elementy:

- Nazwa - grupy;
- Lista kierowców - należących do grupy - kliknij , aby dodać nowych kierowców.

10.5.2.6. [007] Grupy samochodów

Otwiera listę grup samochodów. Aby otworzyć listę należy z menu głównego **Dane podstawowe** wybrać **Grupy samochodów**.

Przy pomocy "[paska narzędziowego list](#)"⁹⁵ można dodać, zmienić lub usunąć grupę samochodów. Okno dodawania/edycji grupy samochodów umożliwia dodanie/edycję dowolnej liczby samochodów do nowej/edytowanej grupy.

Jeśli nie wiesz jak zaznaczyć kilka pozycji na liście przejdź do działu: "Zaznaczanie pozycji na liście".

Okno dodawania/edycji grupy samochodów

Pola obramowane na niebiesko są to pola obowiązkowe do wypełnienia.

Okno zawiera tylko dwa elementy:

- Nazwa - grupy;
- Lista samochodów - należących do grupy - kliknij , aby dodać nowych kierowców.

10.5.2.7. [008] Słowniki

Otwiera listę pozycji słownika. Słowniki służą do automatycznego wypełniania rozwijanych list w formularzach programu. Listę można otworzyć na kilka sposobów:

- kliknąć na ikonę:  umieszczoną w zakładce **Dane podstawowe** w pasku narzędziowym;
- z menu głównego **Dane podstawowe** wybrać **Słowniki**.

Przy pomocy "[paska narzędziowego list](#)"⁹⁵ można dodać, zmienić lub usunąć dodaną przez użytkownika pozycję w słowniku.

Usuwanie domyślnych pozycji w słowniku jest zablokowane.

Jeśli nie wiesz jak zaznaczyć kilka pozycji na liście przejdź do działu: "Zaznaczanie pozycji na liście".

10.5.2.8. [009] Kursy walut

Otwiera listę kursów walut podzielone na zakładki (opis poniżej). Każdy z kursów można dodać ręcznie lub pobrać automatycznie z odpowiedniej lokalizacji. Listę można otworzyć na kilka sposobów:

- kliknąć na ikonę:  umieszczoną w zakładce **Dane podstawowe** w pasku narzędziowym;
- z menu głównego **Dane podstawowe** wybrać **Kursy walut**.

Okno podzielone jest na następujące zakładki:

- **Kursy walut NBP** — pobierane są ze strony internetowej Narodowego Banku Polskiego;
- **Kursy miesięczne ECB PLN i Kursy miesięczne ECB EUR** — pobierane są ze strony internetowej Europejskiego Banku Centralnego — kursy te uczestniczą m.in. w wyliczeniu wyrównania za pracę w innych krajach.

Wytyczne wyliczenia wyrównania za czas pracy na terytorium innych krajów przedstawione są w rozdziale: "Tutorial - Wyliczenie wyrównania za pracę w innych krajach".

Jak dodać nowy kurs

Kursy pobierane są automatycznie w trakcie generowania formularzy powiązanych z kursem walut.

*W ustawieniach programu można dodatkowo włączyć codzienne automatyczne pobieranie kursu walut - opcja: **Chcę aby program automatycznie pobierał średnie kursy walut z NBP** ("[Dane podstawowe -> Ustawienia](#)"¹⁶⁷) zakładka: Kursy walut).*

Kurs walut można wprowadzić na trzy sposoby:

- automatycznie - klikając na przycisk:  (położony na "[pasku narzędziowym list](#)"⁹⁵)
- ręcznie - skorzystać z "[paska narzędziowego list](#)"⁹⁵", aby dodać, zmienić lub usunąć kurs walut.
- zaimportować z pliku xml korzystając z przycisku  (na "[pasku narzędziowym list](#)"⁹⁵).

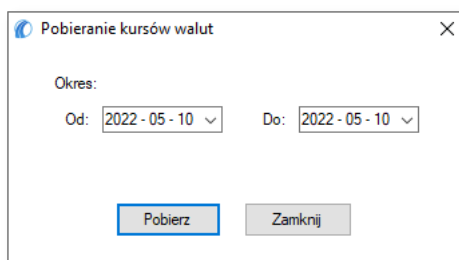
Strukturę pliku xml znajdziesz w temacie: Struktura importowanego pliku xml

Przed rozpoczęciem importu wygeneruj własne pliki importu

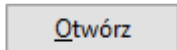
1. Otwórz folder **narzędzia** w katalogu plików programu 4Trans:

- dla systemów 32-bitowych: "C:\Program Files\INELO\4Trans\narzedzia"
- dla systemów 64-bitowych w zależności od typu systemu Windows®:
 - "C:\Program Files (x86)\INELO\4Transnarzedzia";
 - "C:\Pliki programów (x86)\INELO\4Trans\narzedzia"

2. Uruchom plik **PobieranieKursowWalut.exe**
3. W oknie pobierania kursów wybierz okres i kliknij **Pobierz**



Rys. Okno pobierania kursów walut

4. W folderze **narzedzia** utworzone zostaną dwa pliki
 - **kurs_dzień_nbp.xml** (zawierający dzienny kurs z NBP)
 - **kurs_miesiąc_ecb.xml** (zawierający miesięczny kurs EUR i PLN z ECB)
5. W menu programu 4Trans wybierz [Dane podstawowe](#)^[106] / [\[009\] Kursy walut](#)^[148]
6. Kliknij  (na [pasku narzędziowym list](#))^[95]
7. Wybierz lokalizację utworzonych plików
8. Kliknij 

Jeśli nie wiesz jak zaznaczyć kilka pozycji na liście przejdź do działu: "Zaznaczanie pozycji na liście".

10.5.2.9. [010] Dokumenty

Na liście w zależności od wybranej zakładki pokazane są wszystkie wprowadzone w programie dokumenty. Listę można otworzyć na kilka sposobów:

- kliknąć na ikonę:  umieszczoną w zakładce **Dane podstawowe** w pasku narzędziowym;
- z menu głównego **Dane podstawowe** wybrać **Dokumenty**.

Z listy dokumentów możliwe jest dodanie, edycja i usunięcie dowolnego dokumentu (patrz: "[Pasek narzędziowy list](#)"^[95]). Każdy dodany dokument można powiązać z plikiem lub ze skanem.

Dokumenty dodane na liście dokumentów będą również widoczne w zakładce dokumentów poszczególnych pozycji (np. kierowca, pojazd, delegacja itp.), do których zostały przyporządkowane i odwrotnie dokumenty wprowadzone w zakładkach poszczególnych elementów menu będą widoczne na liście wszystkich dokumentów.

Opis okna znajduje się w dziale: "Okno dodawania/edycji dokumentów".

Rodzaj dokumentu osobistego (**prawo jazdy**), seria i numer zostaną automatycznie wstawione do programu po pobraniu jakichkolwiek odczytów z karty kierowcy (patrz: "Moduł TachoScan").

10.5.2.10. [011] Święta i dni wolne

Otwiera listę niestandardowych świąt i dni wolnych. Aby otworzyć listę należy z menu głównego **Dane podstawowe** wybrać **Święta i dni wolne**.

Jeśli nie wiesz jak zaznaczyć kilka pozycji na liście przejdź do działu: "Zaznaczanie pozycji na liście".

Lista dni świątecznych i wolnych przedstawiona jest w dwóch osobnych zakładkach.

Święta i dni wolne dodaje, zmienia i usuwa się przy pomocy "[paska narzędziowego list](#)".

Dni wolne

Filtr: **Tylko z aktywnej firmy** służy tylko do filtrowania wyników na liście.

Podczas dodawania/edycji dnia wolnego nie można zmienić firmy - można dodać tylko dla aktywnej.

Niestandardowe święta

Lista standardowych świąt uzupełniana jest w trakcie cyklicznych aktualizacji programu 4Trans.

10.5.2.11. [012] Terminarz

Otwiera listę pozycji terminarza. Terminarz umożliwia dodawanie terminów przypominających użytkownikom o czynnościach, które powinny zostać wykonane w określonym dniu, np. badania techniczne pojazdu, zapłata składek, itd. Listę można otworzyć na kilka sposobów:

- kliknąć na ikonę:  umieszczoną w zakładce **Dane podstawowe** w pasku narzędziowym;
- z menu głównego **Dane podstawowe** wybrać **Terminarz**.

Przy pomocy "[paska narzędziowego list](#)" można dodać, zmienić lub usunąć pozycję w terminarzu.

Jeśli nie wiesz jak zaznaczyć kilka pozycji na liście przejdź do działu: "Zaznaczanie pozycji na liście".

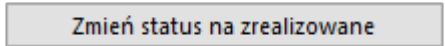
Dodatkowe elementy listy

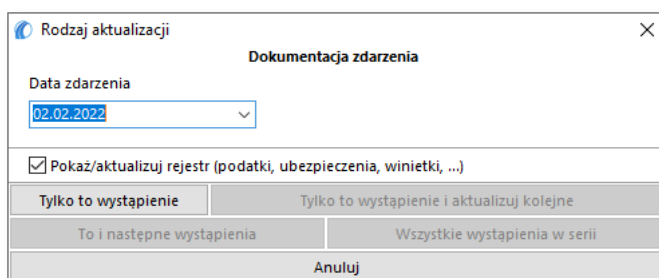
Dodatkowe elementy w "pasku narzędziowym listy"⁹⁵:

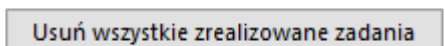
-  (import terminów) - otwiera okno generowania terminów zdań. Na podstawie wybranych filtrów program wyświetli pracowników/samochody, które mają wprowadzone dla określonych zadań/czynności terminy zakończenia. Na podstawie zaznaczonych kierowców/samochodów zostaną wygenerowane zadania w terminarzu.
-  (eksport terminów do pliku) i  (import terminów z pliku) - za pomocą tych przycisków można zaimportować lub wyeksportować zadania z/do pliku **xml** lub **csv**;

Niezależnie od ustawienia filtrów eksportowane są wszystkie samochody zapisane w bazie danych programu.

Przyciski:

-  :
 - jeden zaznaczony termin - otwiera okno **Rodzaj aktualizacji**:



- Data zdarzenia - data zamknięcia/realizacji pozycji w terminarzu;
- Pokaż/aktualizuj rejestr (podatki, ubezpieczenia, winietki, ...) - dla niektórych rejestrów (np. rejestr ubezpieczeń) po zaznaczeniu tej opcji po zamknięciu/zrealizowaniu zadania zostanie otwarte okno dodawania;
- kilka zaznaczonych terminów - na podstawie daty bieżącej zmienia status na zrealizowane bez wyświetlania dodatkowych opcji;
-  - usuwa wszystkie terminy, które posiadają status: **zrealizowane**.

Okno dodawania/edycji terminarza składa się z następujących elementów:

Pola obramowane na niebiesko są to pola obowiązkowe do wypełnienia.

Informacje podstawowe

Opis wybranych pozycji:

Zdarzenia dla

W zależności czy termin jest podawany na samochód czy na pracownika na liście zdarzeń będą pokazani pracownicy lub samochody;

Zdarzenie w dniu, Zdarzenie przy przebiegu

Podczas próby zapisu program wymusza podanie rodzaju występowania zdarzenia: **Zdarzenie w dniu** i/lub, jeśli w filtrze podstawowym podany jest pojazd: **Zdarzenie przy przebiegu**;

Jeśli wybrany pojazd posiada zapisaną w programie historię przebiegu (stany liczników) to w polach obok przebiegu będzie wyświetlony szacowany czas wystąpienia zdarzenia.

Status terminu

Podczas dodawania nowego terminu pole to jest zablokowane - podczas edycji pole to zostaje odblokowane;

Widoczne dla

Wybór użytkownika/użytkowników, dla których zdarzenie ma być widoczne;

*Jeśli w oknie ustawień programu (patrz: panel administratora "[Ustawienia -> E-mail](#)" ) zaznaczona jest opcja: **Wysyłaj wiadomość e-mail do użytkownika odpowiedzialnego za niezakończone zadanie** i pozostałe pola są prawidłowo wypełnione oraz w oknie dodawania/edycji użytkownika wypełniony jest adres e-mail to do osób zaznaczonych w tym polu będzie wysłany e-mail przypominający o zbliżeniu się terminu zakończenia zadania.*

Powtarzanie - ustaw częstotliwość

Możliwość ustawienia co ile mają być powtarzane przypomnienia:

- opcja: **Co dany czas** - co ile dni/tygodni/miesięcy/lat;
- opcja: **Co dany przebieg** (aktywna, po zaznaczeniu opcji: Zdarzenie przy przebiegu).

Jeśli w oknie ustawień programu (patrz: "[Ustawienia -> Terminarz](#)"¹⁶⁶) jest zaznaczona opcja: **Pokaż listę najbliższych terminów mających status "do realizacji"** to w zależności od ustawionej ilości powtórzeń wybranemu użytkownikowi będzie wyświetlane okno informujące o zbliżających się terminach realizacji zadań.

Powtarzanie - ustaw koniec

Możliwość ustawienia końca cyklu powtórzeń.

Dokumentacja zdarzenia

Ramka pojawia się tylko w przypadku zmiany statusu terminu na inny niż: **do realizacji** (zmiana statusu możliwa jest tylko podczas edycji terminu).

Data - dla zmiany statusu terminu.

Uwagi

Pole, w którym można wprowadzić dowolny komentarz do zadania.

Przycisk:

Wyświetl szczegóły

Otwiera okno edycji rejestru powiązanego z terminarzem.

10.5.2.12. [013] Trasy

Otwiera listę tras. Aby otworzyć listę należy z menu głównego **Dane podstawowe** wybrać **Trasy**.

Przy pomocy "[paska narzędziowego list](#)"⁹⁵ można dodać, zmienić lub usunąć trasę.

Jeśli nie wiesz jak zaznaczyć kilka pozycji na liście przejdź do działu: "[Zaznaczanie pozycji na liście](#)".

Dodatkowe elementy listy

Dodatkowe elementy "[paska narzędziowego list](#)"⁹⁵:

-  - **Pokaż trasę na mapie** - wyświetla zaznaczoną trasę, o ile wcześniej została ona wyznaczona na mapie Google™ programu 4Trans.

Okno dodawania/edycji trasy

Pola obramowane na niebiesko są to pola obowiązkowe do wypełnienia.

Nazwa trasy

Dowolny tekst nazwy.

Skąd

Miejscowość początkowa wybrana z listy miast lub zdefiniowanych wcześniej na mapie punktów użytkownika.

Dokąd

Miejscowość końcowa wybrana z listy miast lub zdefiniowanych wcześniej na mapie punktów użytkownika.

Kilometry krajowe

Suma kilometrów do pokonania w kraj.

Kilometry za granicą

Suma kilometrów do pokonania za granicą.

Czas jazdy

Czas samej czynności jazdy potrzebny do pokonania trasy.

Czas przejazdu

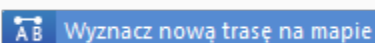
Czas potrzebny do pokonania trasy z uwzględnieniem ustawowych przerw i odpoczynków.
Automatyczne wyliczenie czasu przejazdu: kliknij na przycisk ▼, a następnie wybierz jedną z opcji:

- Wylicz dla jednego kierowcy;
- Wylicz dla dwóch kierowców;

Koszt trasy

Szacowany koszt trasy.

przycisk:



Otwiera okno mapy Google™. Na podstawie wybranych wcześniej miejscowości program wyznaczy trasę na mapie, a po zapisaniu trasy pobierze ilość kilometrów i oszacuje czas przejazdu.

10.5.2.13. [014] Ustawienia

Zapis ustawień dokonywany jest na bieżąco podczas zmiany/przełączania opcji na inną.

Ustawienia domyślne

- przywraca ustawienia domyślne (wszystkie zmiany dokonane przez użytkownika są kasowane);

Eksport/Import ustawień

Eksport ustawień

- umożliwia wyeksportowanie ustawień programu. W oknie eksportu należy zaznaczyć moduły z jakich mają być zapisane ustawienia, a następnie wskazać ścieżkę docelową pliku wyeksportowanych ustawień;

Niezależnie od wybranego modułu do pliku eksportu zapisywane są następujące ustawienia: globalne, dla aktywnej firmy, dla zalogowanego użytkownika.

*Ustawienia eksportowane są do pliku w formacie **xml**.*

Import ustawień

- umożliwia zaimportowanie ustawień programu. W oknie importu należy wskazać plik, z którego będą wczytane ustawienia;

Bezpośrednio przed importem program wykonuje kopię zapasową aktualnych ustawień. Nazwa pliku: **settings_[data_hh:mm:ss].xml** (data_godzina:minuta:sekunda). Położenie pliku: katalog roboczy programu 4Trans.

Ustawienia importowane są z pliku **xml**, który został wcześniej utworzony przez program 4Trans.

W zależności od udostępnionych dla użytkownika modułów menu: **Ustawienia programu** będzie poszerzone o dodatkowe ustawienia.

Opis tych ustawień znajduje w każdym dziale, którego te ustawienia dotyczą.

W zależności od rodzaju zainstalowanych i udostępnionych modułów kolejność opcji w oknie **Ustawienia programu** może ulec zmianie.

Ustawienia funkcji wchodzących w skład modułu głównego:

10.5.2.13.1 Główne

Opcje ustawień pogrupowane są w polach:

Aktywna firma

Wybór firmy

Wybór aktywnej (domyślnej) firmy powodują, że program będzie automatycznie proponował tę nazwę w polach **Firma**, np. przy dodawaniu nowego kierowcy lub samochodu.

Tylko własne firmy

W polu wyboru aktywnej firmy będą widoczne nazwy firm o statusie: **własna** (patrz: "Dane podstawowe -> [\[0011\] Firmy](#)^[107]").

Kierowca i firma

Pokazuj obok nazwiska kierowcy skrót firmy, do której jest przypisany

Na listach gdzie jest wybierany kierowca obok nazwiska będzie się wyświetlać skrót firmy, w której jest zatrudniony kierowca. Opcja szczególnie przydatna jeśli ten sam kierowca jest za-

trudniony w co najmniej dwóch firmach.

Format daty i godziny

Format daty, Format godziny, Separator daty

Przy pomocy ustawień tej grupy można ustawić (niezależnie od "Ustawień regionalnych" - patrz: "Panel sterowania") dowolny format i separator daty.

Domyślna waluta rozliczeniowa

Wybór waluty

W polach, gdzie się dokonuje wyboru waluty (np. moduł faktury, delegacje itp.) ustawiona tutaj waluta będzie się domyślnie wyświetlać.

Różne

Przy uruchomieniu przywróć poprzednio otwarte okna

Po zaznaczeniu tej opcji otwarte okna w czasie nieoczekiwanego zamknięcia programu zostaną zapamiętane. Po powtórным uruchomieniu programu zostanie wyświetlone zapytanie czy przywrócić otwarte okna.

Mechanizm zapamiętuje otwarte okna dla następujących elementów: faktury sprzedaży/zakupu, zlecenia, samochody, naczepy, firmy, pracownicy, lista wykresówek, delegacje, koszty, karta kierowcy.

Pokaż ocenę ryzyka na głównym oknie (może powodować wolniejsze działanie programu)

Po zaznaczeniu tej opcji w zakładce **Start** wyświetlane będzie okno **Reputacja** prezentujące wyniki wyliczenia częstotliwości występowania poważnych naruszeń. Okno to wyświetlane będzie naprzemiennie z oknem **Aktualności**.

Serwer proxy

Używaj ustawień opcji internetowych z systemu Windows

Program korzysta z ustawień systemu Windows® (Panel sterowania -> Opcje internetowe - > Połączenia) - opcji tej należy używać, gdy połączenie przez serwer proxy nie wymaga podawania użytkownika/hasła.

Ręczna konfiguracja

Udostępnia pola ustawień połączenia przez serwer proxy.

10.5.2.13.1.1 Ustawienia filtrów

Opcje ustawień pogrupowane są w polach:

Otwieranie głównych list

Przy otwieraniu list głównych zmieniaj datę na aktualną, gdy zakres dat nie obejmuje dnia dzisiejszego

W wyniku zaznaczenia tej opcji na wszystkich listach, które zostaną otwarte, z ustawionym filtrem: **zakres dat** program automatycznie będzie zmieniał **datę do** na aktualną.

Lista samochodów

Filtruj wg aktywnej firmy

Zaznaczenie tej opcji uruchomi funkcję filtrowania samochodów wg aktywnej firmy w oknach programu, w których można wybierać samochody z listy.

Filtruj wg daty sprzedaży

Zaznaczenie tej opcji uruchomi funkcję filtrowania samochodów wg daty ich sprzedaży w oknach programu, w których można wybierać samochody z listy.

Filtruj wg widoczności

Zaznaczenie tej opcji uruchomi funkcję filtrowania samochodów wg widoczności ustawionej dla wybranego użytkownika w panelu administracyjnym (patrz: "[Użytkownicy -> Uprawnienia do samochodów](#)"⁸⁵) w oknach programu, w których można wybierać samochody z listy.

Filtruj wg statusu

Zaznaczenie tej opcji uruchomi funkcję filtrowania samochodów wg statusu **aktywny/nieaktywny** w oknach programu, w których można wybierać samochody z listy.

(patrz: "[Filtrowanie kierowców i samochodów w oknach programu](#)"⁹⁸)

Lista kierowców**Filtruj wg aktywnej firmy**

Zaznaczenie tej opcji uruchomi funkcję filtrowania kierowców wg aktywnej firmy w oknach programu, w których można wybierać kierowców z listy.

Filtruj wg daty zatrudnienia

Zaznaczenie tej opcji uruchomi funkcję filtrowania kierowców wg daty zatrudnienia w oknach programu, w których można wybierać kierowców z listy.

Filtruj wg widoczności

Zaznaczenie tej opcji uruchomi funkcję filtrowania kierowców wg widoczności ustawionej dla wybranego użytkownika w panelu administracyjnym (patrz: "[Użytkownicy -> Uprawnienia do kierowców](#)"⁸⁵) w oknach programu, w których można wybierać kierowców z listy.

Filtruj wg statusu

Zaznaczenie tej opcji uruchomi funkcję filtrowania kierowców wg statusu **aktywny/nieaktywny** w oknach programu, w których można wybierać kierowców z listy.

(patrz: "[Filtrowanie kierowców i samochodów w oknach programu](#)"⁹⁸)

Domyślny kierowca/pojazd

W trakcie zapisu rekordu zapamiętaj powiązanie domyślny kierowca/domyślny pojazd (dotyczy okna zlecenia, karty kierowcy, dokumentu, awarii, szkody i wyposażenia)

W wymienionych powyżej oknach zmiana samochodu na inny niż domyślny dla wybranego kierowcy spowoduje po zapisie zmianę powiązania - wybrany pojazd stanie się domyślnym dla wybranego kierowcy.

10.5.2.13.1.2 Ustawienia raportów

Opcje ustawień pogrupowane są w polach:

Włącz daty na raportach

Jeśli ta opcja jest zaznaczona, na raportach będzie się pojawiała aktualna data (data sporządzenia raportu) w lewym górnym rogu.

Pokazuj użytkownika na raporcie

W wyniku zaznaczenia tej opcji w nagłówku raportu będzie widoczny login użytkownika generującego dany raport.

Pokazuj numer służbowy przed nazwiskiem pracownika

Po zaznaczeniu tej opcji w raportach, w których wyświetlany jest kierowca przed jego nazwiskiem będzie pokazany jego numer służbowy.

Numer służbowy można wprowadzić w oknie dodawania/edycji pracownika w zakładce: "[Dane podstawowe](#)".

Pokazuj nazwę firmy w nagłówku raportu

Jeśli ta opcja jest zaznaczona to dane na raportach będą grupowane wg firmy.

Wyjątki:

- opcja działa tylko dla modułów: TachoScan i Rozliczenia;
- firma nie będzie się pojawiać na raportach: "[133] Karta ewidencyjna pojazdów", oraz "[213] Zaświadczenia o oddanych godzinach nadliczbowych";
- grupowanie raportów: dla kierowców - wg firmy kierowcy, dla pojazdów - wg firmy pojazdu.

Pokazuj filtry grup

Zaznaczenie tej opcji spowoduje to, że w oknach wywołania raportów, w których jest wybierany kierowca bądź samochód zostanie dodatkowo wyświetlone pole z możliwością wyboru grup kierowców lub samochodów.

Marginesy (milimetry)**Raporty, Wydruk faktur i zleceń -> Lewy, Górny**

Opcja ta pozwala na ustawienie osobno marginesów w drukowanych raportach oraz w wydrukach faktur i zleceń.

Logo firmy**Wyświetlaj logo firmy**

W wyniku zaznaczenia tej opcji na podglądzie wydruku zlecenia i faktury będzie widoczne logo firmy, po uprzednim podaniu w poniższym polu poprawnej ścieżki do pliku.

Logo firmy powiązane jest z aktywną firmą. Jeśli zachodzi potrzeba przypisania loga innej firmie należy daną firmę ustawić jako aktywną i podać poprawną ścieżkę do pliku.

Rozciągnij obrazek loga firmy na szerokość strony

Po zaznaczeniu tej opcji obrazek loga będzie rozciągany na całą szerokość strony podglądu wydruku.

Ignoruj logo na wydruku zlecenia

W wyniku zaznaczenia logo nie będzie wyświetlane na podglądzie wydruku zlecenia.

Stopka

Wyświetlaj stopkę

W wyniku zaznaczenia tej opcji na podglądzie wydruku zlecenia i faktury będzie widoczna stopka, po uprzednim podaniu w poniższym polu poprawnej ścieżki do pliku.

Stopka powiązana jest z aktywną firmą. Jeśli zachodzi potrzeba przypisania stopki innej firmie należy daną firmę ustawić jako aktywną i podać poprawną ścieżkę do pliku.

Rozciągnij obrazek stopki firmy na szerokość strony

Po zaznaczeniu tej opcji obrazek stopki będzie rozciągany na całą szerokość strony podglądu wydruku.

Ignoruj stopkę na wydruku zlecenia

W wyniku zaznaczenia stopka nie będzie wyświetlane na podglądzie wydruku zlecenia.

10.5.2.13.1.3 Ustawienia wyglądu

W tej zakładce dostępne są następujące opcje:

Kolory okien

Kolory głównego okna

Umożliwia zmianę schematu kolorystycznego programu.

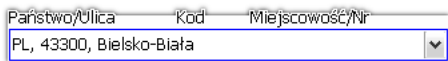
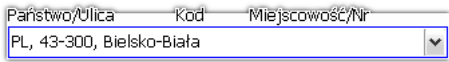
Ustaw kolor tła

- ☒ **opcja zaznaczona** - umożliwia zmianę **koloru tła okien** programu - kliknij na przycisk zmiany koloru;
- ☐ **opcja niezaznaczona** - kolor tła okien jest pobierany z ustawień systemu Windows®;

Format opisu samochodu

Powyższa grupa opcji zawiera elementy opisowe samochodu, które w zależności od potrzeb można włączać lub nie. Poszczególne elementy opisu będą wyświetlane w kolumnie **Pojazd** na listach modułów **Flota**, **GBOX** i **Grafik**.

Ukryj znak "-" w kodzie miasta w szczegółowej liście miast

- ☒ **opcja zaznaczona** - przykład pola:  ;
- ☐ **opcja niezaznaczona** - przykład pola:  ;

10.5.2.13.1.4 Ustawienia wyglądu list

Opcje ustawień pogrupowane są w polach:

Czcionka list

Opcja ta pozwala na zmianę czcionki na listach (lista firm, kierowców itp.). Czcionka menu programu nie ulegnie zmianie.

Kolory

Kolor nagłówka list

Zmiana koloru tła wierszy w nagłówkach list.

Kolor zaznaczonego nagłówka list

Zmiana koloru tła zaznaczonej kolumny w nagłówku listy.

Kolor tła list

Zmiana koloru tła na listach.

Kolor tła zaznaczonej pozycji listy

Zmiana koloru tła zaznaczonej kolumny w nagłówku listy.

Opcje listy

Ustaw kolory według statusu klienta na liście firm

W oknie dodawania/edycji firmy w zakładce: "[Dane ogólne](#)"¹⁰⁷ istnieje możliwość określenia **Statusu firmy**. W "[Słownikach](#)"¹⁴⁷ można zmienić kolor dla określonej pozycji statusu firmy. Po zaznaczeniu tej opcji na liście firm kontrahenci będą wyświetlani w określonych kolorach w zależności od wybranego statusu firmy.

Ustaw kolory według statusu na liście delegacji

Każdej delegacji można przypisać status (patrz: "Okno dodawania/edycji delegacji -> Dane podstawowe").

- ☒ **opcja zaznaczona** - poszczególne pozycje na liście delegacji będą wyświetlane w odpowiednich kolorach w zależności od przypisanego koloru statusowi delegacji (Słowniki - > Status delegacji);
- ☐ **opcja niezaznaczona** - wszystkie pozycje na liście delegacji będą wyświetlane w domyślnym kolorze;

Ustaw kolory według statusu na liście kart kierowców

W oknie dodawania/edycji karty kierowcy (Moduł Paliwowy) istnieje możliwość przypisania statusu (zatwierdzona/niezatwierdzona) każdej karcie:

- ☒ **opcja zaznaczona** - poszczególne pozycje na liście kart kierowców będą wyświetlane w odpowiednich kolorach w zależności od przypisanego koloru statusowi karty kie-

rowcy (Słowniki -> status karty kierowcy);

- ☐ **opcja niezaznaczona** - wszystkie pozycje na liście karty kierowcy będą wyświetlane w domyślnym kolorze;

Zapisuj filtry dat przy zamykaniu list

- ☒ **opcja zaznaczona** - ustawiony podczas zamykania listy zakres dat jest zapamiętywany przez program i zostanie zastosowany po ponownym otwarciu listy;
- ☐ **opcja niezaznaczona** - filtr zakresu dat domyślnie ustawiony na 12 miesięcy wstecz lub inny zakres dat jeśli na danej liście zapisano go przy pomocy przycisku: ;

10.5.2.13.1.5 Ustawienia wyglądu menu

W oknie tym można zmienić ustawienia wyglądu głównego paska menu:

Opcje pasków narzędzi

Pokaż podpisy pod ikonami

W górnym pasku narzędziowym można wyświetlać podpisy pod ikonami.

Ukryj rejestr amortyzacji w menu Flota

W wyniku zaznaczenia tej opcji w menu programu zostanie ukryty rejestr amortyzacji.

Ukryj rejestr winietek w menu Flota

Podobnie jak powyżej opcja ukrywa rejestr winietek.

10.5.2.13.2 Terminarz

Elementy zakładki:

Główne

Pokaż listę najbliższych terminów mających status "do realizacji"

W zależności od użytkownika jaki został **przypięty** do utworzonego terminu po uruchomieniu programu zostanie wyświetlone okno ze zbliżającymi się terminami realizacji zadań oraz zadaniami, których termin realizacji minął.

Dla nowych wpisów automatycznie zaznacz opcję: "Dodaj termin..."

Wybrane okna programu zawierają grupę ikon umożliwiających zarządzanie terminami na podstawie dokonanego wpisu w tym oknie. W wyniku zaznaczenia tej opcji po zapisaniu danych w wybranym oknie zostanie automatycznie dodany termin.

Dla nowych wpisów automatycznie zaznacz opcję: "Dodaj termin...", gdy data jest przyszła

Działanie opcji jest takie samo jak powyższej z tą różnicą, że działa ona tylko dla wpisów, w których ustawiona została data przyszła.

Liczba wyświetlanych powtórzeń zadania (w przód)

Jeśli dla danego terminu będzie więcej wygenerowanych powtórzeń przypomnień niż 1 (np. przypomnienie codzienne wyświetlane tydzień wcześniej = $1 \times 7 = 7$ powtórzeń) to przy pomocy tej opcji można ustawić jak wiele powtórzeń ma się pojawiać na liście terminów.

Ukryj terminy dla nieaktywnych pojazdów i kierowców

Ukrywa/wyświetla terminy i przypomnienia dla nieaktywnych pojazdów i kierowców.

Animacje

Włącz/wyłącz animacje w oknach przypomnień terminarza.

Ustawienia wyglądu list

Kolory statusów terminów

Zakładka umożliwia zmianę kolorów czcionki terminów wyświetlonych na liście terminów w zależności od statusu. Możliwa jest również zmiana koloru czcionki zbliżającego się terminu.

Zmiana statusu

Zmiana statusu na "zrealizowane" spowoduje wywołanie okna rejestru: podatków, ubezpieczeń, obsługi technicznej, winietek

W zależności od rodzaju terminu (czy wchodzi on do rejestru podatków czy ubezpieczeń itp.) po zmianie statusu tego terminu na **zrealizowane** i zapisaniu zostanie automatycznie wyświetlone okno dodawania nowego rejestru (podatków lub ubezpieczeń).

Jeśli nie chcesz zapomnieć o dodaniu nowego terminu przeglądu technicznego czy innego terminu zaleca się zaznaczenie tej opcji.

10.5.2.13.3 Kursy walut

Opcje ustawień pogrupowane są w polach:

Automatyczne pobieranie

Waluty będą wprowadzane ręcznie

Mechanizm automatycznego pobierania walut będzie wyłączony. Kurs walut można wprowadzić ręcznie w menu: "[Dane podstawowe -> \[009\] Kursy walut](#)¹⁴⁸".

Chcę aby program automatycznie pobierał średnie kursy walut z NBP

Program będzie codziennie pobierał kurs waluty z witryny Narodowego Banku Polskiego o wybranej godzinie

Program automatycznie będzie pobierał kurs walut z dni, w których nie był włączony. Program zapisze kurs na dany dzień wg ostatnio opublikowanej wartości.

Automatyczne przeliczanie kursu krzyżowego na podstawie tabeli NBP

Jeśli "waluta_1" nie ma wprowadzonego kursu względem "waluta_2" to:

- ☒ **opcja zaznaczona** - przeliczanie "waluty_1" na "walutę_2" odbywa się pośrednio za pomocą kursu do **waluty domyślnej**, czyli "waluta_1" przeliczana jest na **walutę domyślną**, a następnie wartość **waluty domyślnej** przeliczana jest na "walutę_2".
Jeśli wybrany kurs walut krzyżowych jest zapisany do bazy to ta opcja jest ignorowana;
- ☐ **opcja niezaznaczona** - w oknach gdzie konieczne jest podanie kursu walut krzyżowych program wyświetli odpowiednie pole umożliwiające podanie tego kursu.

10.5.2.13.4 Panel administracyjny

W zależności od ustawionych uprawnień użytkownika w tej zakładce będą widoczne zakładki panelu administracyjnego. Opis każdej z zakładek znajduje się w temacie: "[Panel administracyjny](#)"⁶⁹.

10.5.2.14. [015] Aktywność użytkownika

Temat poruszony jest w zagadnieniu: "[Panel administracyjny -> \[015\] Aktywność użytkownika](#)"⁹².

10.5.3. Przepisy

Menu **Przepisy** zawiera dokumenty prawne pogrupowane nazwami modułów, dla których są dedykowane. Zamieszczone w programie dokumenty są w formacie **pdf**.

Dokumenty znajdują się w katalogu: ".../4Trans/Dane/UserFiles".

Użytkownik ma możliwość dodawania do menu programu swoich własnych dokumentów w formacie **pdf**. W tym celu należy w katalogu **UserFiles** stworzyć nowy katalog (będzie on składową menu **Przepisy**) i do tego folderu wkleić wybrane dokumenty.

10.5.4. Inne

Za pomocą tego polecenia można otwierać dowolne pliki skojarzone lub nieskojarzone z programem 4Trans.

Menu **Inne** pojawi się jeśli zostanie utworzony katalog: "[Ścieżka do folderu z dokumentami](#)\\OtherFiles", który będzie zawierał co najmniej jeden plik typu: **exe** lub **dll**.

Menu pojawi się po ponownym uruchomieniu programu: 4Trans.

Menu podzielone jest na:

- Otwórz katalog dodatkowych aplikacji, dokumentów:
 - **widoczny dla wszystkich** - otwiera okno eksplorera Windows® z zawartością plików na serwerze w lokalizacji: "[Ścieżka do folderu z dokumentami](#)\\OtherFiles";
 - **widoczny tylko na tym komputerze** - otwiera okno eksplorera Windows® z zawartością plików na lokalnym komputerze w lokalizacji: "[dysk lokalny]\\Program Files\\INELO\\4Trans\\dane\\OtherFiles";
- lista plików - lista plików z rozszerzeniem: **dll** lub **exe** znajdujących się w katalogu: "[dysk lokalny]\\Program Files\\INELO\\4Trans\\dane\\OtherFiles".

10.5.5. Pomoc

Menu **Pomoc** zawiera następujące opcje:

Pomoc

Otwiera plik pomocy w formacie HTML.

Przepisy prawne

Przekierowuje na stronę internetową **Inelo Polska**, na której znajduje się zbiór regulacji prawnych. Otwarcie nastąpi w domyślnie ustawionej przeglądarce.

Pomoc zdalna

Polecenie to umożliwia utworzenie połączenia zdalnego z serwisem programu 4Trans po uprzednim uzgodnieniu potrzeby uzyskanie takiej pomocy z pracownikiem serwisu.

Najważniejsze elementy okna pomocy zdalnej:



Rys. Okno pomocy zdalnej.

- (poz.1 - rys. powyżej) - informacja o gotowości do zdalnego połączenia,

Aby mogło nastąpić zdalne połączenie w polu tym musi widnieć informacja **Gotowy do połączenia** (rys. powyżej).

Drugim koniecznym warunkiem połączenia zdalnego jest **NIE ZAMYKANIE** okna **Zdalnego połączenia**!

- (poz.2) - otwiera okno **Opcje** z ustawieniami zaawansowanymi dotyczącymi zdalnego połączenia,

Zaleca się nie dokonywać zmian ustawień w oknie: **Opcje**.

O programie

Polecenie: **O programie** - otwiera okno zawierające informacje na temat:

1. Informacja na temat obecnej wersji programu:

- **Program jest aktualny;**
- **Dostępna aktualizacja dla bieżącej wersji (nr dostępnej wersji)** + przycisk: **[Pobierz]** - dostępny jest update dla obecnej wersji programu;
- **Dostępna jest nowa wersja programu (nr wersji) - Sprawdź szczegóły** - dostępna jest nowa wersja programu;

2. Nr instalacji klienta - numer wersji zainstalowanego na danym komputerze programu 4Trans.

3. **Nr instalacji serwera** - numer wersji zainstalowanej na komputerze pracującym jako serwer bazy programu 4Trans.
4. **Nr klucza** - numer klucza sprzętowego.
5.  - otwiera okno informujące o dostępnych licencjach lub ewentualnych założonych ograniczeniach czasowych na program.
6. biuro@inelo.pl - adres email do biura producenta programu.

Po kliknięciu prawym przyciskiem myszy automatycznie otworzy się okno nowej wiadomości (np. programu MS Outlook) z wpisanym adresem odbiorcy.

7. www.inelo.pl - adres strony producenta programu.

Po kliknięciu prawym przyciskiem myszy automatycznie otworzy się domyślna przeglądarka internetowa z wpisanym adresem strony.

8. **Wpisz kody odblokowujące** - pole to pojawia się tylko w wypadku, gdy program jest zablokowany (nałożone jest ograniczenie czasowe).

Kody odblokowujące można otrzymać od przedstawiciela regionalnego.

11. Dodatkowe informacje

W temacie zawarte są informacje organizacyjne.

11.1. O firmie Inelo



INELO Polska sp. z o.o.

ul. Karpacka 24/U2b

43-300 Bielsko - Biała

POLAND

e-mail: biuro@inelo.pl

tel.: +48 33 496 58 71

fax.: +48 33 496 58 71 (111)

www.inelo.com

11.2. Wsparcie i serwis

O kontakt z serwisem programu prosimy w przypadku wystąpienia błędów w programie lub problemów związanych z obsługą.

INELO Polska Sp. z o.o.

Wsparcie i serwis

e-mail: serwis@inelo.pl

tel.: (22) 113 40 60

11.3. Użyteczne linki

Adres strony producenta programu 4Trans:

www.inelo.pl

Adres strony programu 4Trans:

www.4trans.pl

Adres strony programu TachoScan:

www.tachoscan.pl

Szkolenia z rozliczania i ewidencji czasu pracy kierowców:

www.szkoleniadlatransportu.pl

Adres strony Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego:

www.gitd.gov.pl

ROZPORZĄDZENIE (WE) nr 561/2006 PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 15 marca 2006 r.:

www.gitd.gov.pl/pliki/prawo/ustawa17.pdf

11.4. Kopiowanie programu

Dokładny opis praw licencyjnych zawarty jest w załączonym do programu certyfikacie.

Kopiowanie i rozprowadzanie programu bez wiedzy i zgody firmy [INELO](#) jest łamaniem praw licencyjnych.

11.5. Skróty klawiaturowe

Skróty klawiaturowe są specjalnymi kombinacjami kilku klawiszy, wywołującymi przypisane im funkcje programu. O ile nie jest to zaznaczone, można z nich korzystać w dowolnym momencie pracy z programem.

(znak **+** oznacza, że najpierw trzeba nacisnąć i przytrzymać pierwszy klawisz, następnie nacisnąć drugi i równocześnie puścić oba)

	otwiera nową zakładkę
	zamyka ostatnią zakładkę
 	przechodzenie pomiędzy okienkami programu
 lub 	przechodzenie pomiędzy zakładkami w danym oknie
 	wyjscie z programu

	uzyskanie pomocy w dowolnym momencie działania programu
	uruchomienie opcji przeszukiwania tekstu w aktywnym oknie Pomocy
	"Okno podglądu/edycji dnia z karty kierowcy", "Okno podglądu/edycji wykresówki ": otwiera następną wykresówkę lub dzień z karty
	"Okno podglądu/edycji dnia z karty kierowcy", "Okno podglądu/edycji wykresówki ": otwiera poprzednią wykresówkę lub dzień z karty

11.6. Słowniczek

Słowniczek ten zawiera wyrazy i symbole używane w niniejszej Pomocy oraz programie 4Trans, ułożone alfabetycznie.

el_1 -> el_2	oznacza podrzędność elementu el_2 w stosunku do elementu el_1 , np. Ustawienia -> Ustawienia programu oznacza opcję Ustawienia programu , należącą do menu Ustawienia .
dwu-kliknąć	szybkie dwukrotne kliknięcie lewym klawiszem myszy danego elementu
FAQ	Jest to angielski skrót od Frequently Asked Questions, czyli Najczęściej Zadawane Pytania.
kliknąć "coś", "jakimś klawiszem"	Ustawić kursor myszy nad coś , a następnie przycisnąć wymieniony klawisz myszy i od razu go zwolnić. Jeśli żaden klawisz nie jest podany, przyjmuje się, że należy przycisnąć lewy.

rozwijane, menu	Termin ten oznacza menu związane z jakimś elementem programu, które pojawia się po kliknięciu tego elementu prawym klawiszem myszy, a znika po wybraniu z niego dowolnej opcji.
-----------------	---



A EUROWAG COMPANY

Zintegrowane rozwiązania
dla transportu



22 113 40 60



bok@inelo.pl



www.inelo.pl